

Iosif Iser – un mare artist evreu...

Evreu cu cartea, desen colorat, nedatat (1919-20). Muzeul de Istorie al F.C.E.R.

Iosif Iser s-a stins la 25 aprilie 1958, în plină glorie, după o carieră artistică de cinci decenii. S-a născut în familia unui brutar din Boteni (Pitești), la 21 mai 1881. A lăsat moștenire circa 3000 de picturi și 15.000 de lucrări grafice. Primul care i-a adus elogii a fost Gala Galaction („Flacăra”, 1913), socotindu-l un revoluționar în artele plastice. Talentul pictorului, se pare, era moștenit de la un unchi pe parte maternă, meșter iconar. Studiile și le-a desăvârșit la München și la Paris. A expus la New York, Berlin, Veneția, Viena, Varșovia, Moscova. A fost prieten cu Luchian și cu Brâncuși, care îi apreciau talentul. A luptat în Războiul de Întregire a Neamului, din 1916-1918.

A expus alături de Pallady, Ressu, Tonitza, Petrașcu, Han, Jalea, Medrea. În 1937, a obținut Marele Premiu la Expoziția Internațională de la Paris. În 1948, are o expoziție la New York, pe când relațiile cu SUA nu erau încă înghețate. În 1955 este primit în Academia Română. „Era autentic și uman”, scria despre Iser criticul Petru Comarnescu. A lăsat peisaje și portrete de mare frumusețe din Dobrogea. Se rețin, de asemenea, lucrări precum „Autoportret”, „Portret de evreu”. A executat și numeroase caricaturi cu caracter politic, fiind un om de stânga. La trei ani de la moartea sa, la Paris au fost expuse lucrări ale sale, în cadrul Expoziției de Artă Românească. Dintre lucrările sale mai amintim: „La marginea Bucureștilor”, cu un puternic aer nostalgic, „Oameni buni – țărani din Argeș”, „Familie de tătari”, „Arlechin și dansatoare” (influență a impresionismului), „Piața Mare din Iași”, ș.a. La Iser se poate vedea cât de strâns legată este iubirea de artă de iubirea de oameni. Culoarele sale vorbesc despre această dragoste indestructibilă.

BORIS MARIAN

AGENDA PARLAMENTARĂ

Momente importante - pe agenda deputatului F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer* : 1. Participarea la cel de-al IV-lea Forum Ucraina –U.E. de la Kiev; 2. Întâlnirea, la Cotroceni, cu președintele *Traian Băsescu* a liderilor Grupurilor Parlamentare din coaliția guvernamentală; 3. Întâlnirea președintelui *Traian Băsescu*, la sediul Parlamentului, cu Grupul Minorităților Naționale; 4. Întâlnirea cu primul ministru *Emil Boc* a Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale; 5. Participarea la Conferința de la Praga, de dezbatere finală a documentului „Linii directoare și bune practici privind restituirea proprietăților confiscate în perioada Holocaustului”.

Ca vicepreședinte al Comisiei de Politică Economică, Reformă și Privatizare din Camera Deputaților, deputatul F.C.E.R. a primit invitația de la institutul organizator din Kiev, activând, mai întâi, sub egida fostului președinte al Ucrainei, *Viktor Iușcenko*, apoi, după alegeri, a actualului președinte, *Viktor Ianukovici*. Invitația a exprimat politica de continuitate a relațiilor internaționale ale Ucrainei, în condițiile în care se întrevedeau schimbări ale acestor raporturi. Ca dovadă: ~ prezența, la deschiderea Forumului, a primului ministru al Federației Ruse, *Vladimir Putin*; ~ dezbaterile foarte aprinse în Parlamentul de la Kiev pe tema Acordului între Ucraina și Federația Rusă privind prelungirea șederii și utilizării de către flota rusă a bazei navale de la Sevastopol, cu incidente violente chiar în incinta Parlamentului Ucrainei.

Deputatul F.C.E.R. prezintă la Kiev măsurile anticriză ale României

La acest Forum prestigios, la care dr. *Aurel Vainer* a participat ca singur reprezentant al Camerei Deputaților, au avut loc dezbateri deschise, fără idei preconcepute și fără părtinire. Evident, reuniunea s-a desfășurat în condițiile unei reorientări a politicii externe a Ucrainei. Deputatul F.C.E.R. a luat parte la multe dezbateri pe tema raporturilor între Ucraina și U.E., ascultând numeroase opinii, de la cele favorabile apropierii de U.E. la cele care militau pentru reintroducerea unui sistem de relații externe mai strânse cu Federația Rusă și Comunitatea Statelor Independente (C.S.I.). Domnia sa a remarcat excelenta prestație a senatorului *Teodor Meleșcanu* (PNL), care a arătat cu clarviziune ce înseamnă, în politicile internaționale, nevoia de a te înscrie pe orbita U.E. Cu alte cuvinte, la întrebarea : vocea Ucrainei trebuie să se facă auzită în concertul U.E. sau este bine să rămână aliată al C.S.I.?, domnia sa s-a dovedit adeptul primei alternative, arătând că, în prezent, România face parte din Parlamentul European și că dorește ca și alte state, precum Ucraina, să i se alăture. Intervenția s-a bucurat de un real succes. Deputatul F.C.E.R. a fost mandatat să prezinte liniile directoare ale soluției Guvernului României la problemele crizei economico-financiare globale. În acest sens, la masa rotundă dedicată acestei probleme, „Economia în timp de criză – oportunitate pentru modernizare?”, domnia sa a susținut și argumentat principalele caracteristici de abordare a temei din partea autorităților române, mai cu seamă, impactul crizei în viața economică și socială. Masa rotundă a fost moderată de președintele Comitetului de Politică Economică, Industrială și Antreprenorială – Verkhona Rada din Ucraina, *Natalia Korolevska*. Dr. *Aurel Vainer* a evidențiat, cu suportul de specialitate, modalitățile prin care autoritățile române doresc să salvgardeze situația economică din România și, mai ales, problemele dificile, dureroase ale celor cu venituri de la bugetul de stat. Intervenția deputatului F.C.E.R. a fost bine apreciată.

Întâlnire la Cotroceni

La întâlnirea de la Cotroceni între președintele *Traian Băsescu* și liderii Grupurilor Parlamentare ale coaliției, deputatul F.C.E.R. a participat împreună cu liderul Grupului Parlamentar al Minorităților Naționale (GPMN), *Varujan Pambuccian* (UAR), și *Dragoș Gabriel Zisopol* (UER). Întâlnirea a avut ca scop: ~ prezentarea de opțiuni pentru ieșirea din criza economico-financiară, îndeosebi, redresarea substanțială a deficitului bugetar; ~ explicarea motivației programului de guvernământ, din păcate, având consecințe dureroase pentru largi categorii ale populației românești, salariați și pensionari. Fiecare grup parlamentar și-a putut exprima punctul de vedere. Liderul GPMN, *Varujan Pambuccian*, a susținut nevoia unor măsuri eficiente de stimulare a economiei, având convingerea că numai din economia reală, de la întreprinderi, pot veni resursele financiare necesare reechilibrării bugetului. Domnia sa a avansat ideea diminuării impozitului pe venit până la 4%, concomitent cu creșterea TVA până la 25%. Evident, s-a luat act de această propunere, urmând să fie analizată de Guvern. Ideea concretă a acestei propuneri a fost sprijinirea la maximum a comunității de afaceri și sporirea atractivității pentru capitalul străin. S-a convenit ca președintele *Traian Băsescu* să se întâlnească, pe rând, cu reprezen-

tanții fiecărui grup parlamentar din coaliție: PDL, UDMR, UNPR, GPMN. La întâlnirea cu GPMN s-a precizat, în mai multe rânduri, faptul că reducerile de salarii și pensii vor fi însoțite de un program de relansare economică în diferite domenii. A urmat un dialog interactiv consistent, în care membri ai GPMN și-au exprimat opiniile. Dr. *Aurel Vainer* a afirmat că, fără măsuri de creștere a dinamicii și de creștere a calității economiei reale, nu se va putea ieși din actuala criză.

Sprijin pentru refacerea lăcașurilor de cult

Chiar în condiții de restricții bugetare este nevoie ca Guvernul să nu renunțe la sprijinul acordat refacerii unor lăcașuri de cult. Concret, pentru 2010, s-au alocat 300 000 lei pentru renovarea sinagogilor din Roman și Tulcea, aflate într-un stadiu avansat de degradare. Chiar în condiții de restructurare a cheltuielilor bugetare, nu poate fi omisă necesitatea de a se oferi un minimum de oportunități pentru viața organizațiilor de minorități naționale. Ca atare, reducerea de alocații pentru acestea trebuie contorizată cu foarte multă grijă, fiindcă restrângerea resurselor financiare pentru organizațiile de minorități naționale va avea un efect nefavorabil pentru buna conviețuire între minoritățile naționale și populația majoritară.

Indemnizațiile persoanelor persecutate nu vor fi afectate

Tema principală a discuțiilor cu primul ministru *Emil Boc* a fost realizarea obiectivelor de colaborare a GPMN cu PDL, aflat la guvernare. Totodată, fiecare deputat a prezentat probleme pe care le-a considerat importante pentru etnia reprezentată. Deputatul F.C.E.R. a solicitat menținerea indemnizațiilor persoanelor persecutate pe motive etnice în perioada 1940 – 1944, beneficiare ale OUG 105, aprobate prin Legea 189, arătând că a fost intens solicitat de acești beneficiari, o parte semnificativă – supraviețuitori ai Holocaustului din România. S-au primit asigurări că aceste indemnizații nu intră în prevederile legislației referitoare la reducerea salariilor bugetarilor și a pensiilor. Deputatul F.C.E.R. a solicitat aplicarea întocmai a alocației bugetare aprobate de Guvern pentru reabilitarea unor lăcașuri de cult. În cazul F.C.E.R. – sinagogile din Roman și Tulcea, nominalizate pentru finanțare în 2010. S-au primit asigurări că, în baza documentelor depuse la Secretariatul General pentru Culte, vor putea fi realizate lucrările preconizate. Referitor la mărirea indemnizațiilor în baza Legii 189, pentru persecutații etnic, s-a arătat că trebuie așteptate vremuri mai bune pentru soluționare favorabilă. În calitate de membru fondator al Fundației „Caritatea”, deputatul nostru a solicitat sprijin din partea primului ministru pentru primirea sumelor cuvenite drept compensații pentru terenuri cu demolări, restituite Fundației, și pentru intensificarea activității de punere reală în funcțiune a Fondului „Proprietatea”. Acțiunile primite de Fundația „Caritatea” în cadrul procesului de retrocedare a unor terenuri comunitare evreiești ar putea asigura obținerea de fonduri bănești foarte necesare dezvoltării activităților comunitare și, îndeosebi, prezervării patrimoniului sacru evreiesc.

Restituirea proprietăților confiscate în Holocaust

Cele 40 de state participante la Conferința de la Praga, din Europa, S.U.A., Canada, au adoptat textul final al documentului „Linii directoare și bune practici privind restituirea proprietăților confiscate în perioada Holocaustului”. Documentul reprezintă o concretizare a Declarației de la Terezin, de anul trecut, având ca principal obiectiv stimularea procesului de restituire a bunurilor confiscate de naziști și colaboraționiști în perioada Holocaustului. Documentul evidențiază rolul benefic al colaborării între comunități evreiești locale și organizații evreiești internaționale ca W.J.R.O.. Documentul va fi transmis fiecărei țări participante, la nivel statal, al societății civile și al organizațiilor evreiești. În ce ne privește – F.C.E.R. și Fundației „Caritatea”. A fost constituit un Consiliu de Conducere cu reprezentanți din toate țările aderente la document. Pentru România, prin Ministerul român al Afacerilor Externe, au fost nominalizați: director în M.A.E., *Răzvan Rotundu*, și deputatul dr. *Aurel Vainer*, președintele F.C.E.R. Un moment important al întâlnirii a fost participarea la sesiunea finală a primului ministru în exercițiu, *Jan Fischer*, care urmează să preia funcția de vicepreședinte al Băncii Europene de Reconstrucție și Dezvoltare. *Jan Fischer* a subliniat că Guvernul ceh crede în procesul de restituire al bunurilor confiscate de naziști și colaboraționiști și că Institutul de la Terezin are un suport serios în activitate prin nou înființatul Consiliu de Conducere .

IULIA DELEANU

Primăriei Comunei Ozun Obștea Evreilor din Județul Covasna Comunitatea Evreilor din Brașov

Stimați Domni,

Am primit cu mult interes și deosebită considerație informația privind inițiativa dumneavoastră de a marca și a cinsti în centrul Comunei Ozun, printr-o Placă Memorială, pe cei 20 de evrei din Ozun care au pierit în lagărele naziste, în urma deportării nedrepte din localitatea lor de baștină.

Federația Comunităților Evreiești din România se alătură gestului dumneavoastră de mare omenie, de recunoaștere a acelor evrei care au trăit și muncit în Comuna Ozun, loviți în mod năpraznic de urgia nazistă aducătoare de moarte pentru 6 milioane de evrei din Europa, în acest Holocaust.

Fie-le amintirea veșnică, Bunul și Marele Dumnezeu să-i aibă în pază, AMEN!

Pentru toți cei care au inițiat, au organizat și au pus în practică această Placă Memorială, întreaga stimă și considerație a Federației Comunităților Evreiești din România.

PREȘEDINTE

Dr. AUREL VAINER – deputat

Cu sincere regrete de a nu fi împreună cu dumneavoastră, astăzi, 28 mai 2010, la Ozun.

Am consemnat pentru dumneavoastră

Comitetul Director (C.D.) al F.C.E.R.- C.M. a ținut reuniunea ordinară în ziua de 17 mai 2010.

S-au adoptat deciziile de mai jos:

– pentru organizarea și desfășurarea în condiții optime al celui de al II-lea Congres al F.C.E.R. , C.D. a recomandat următoarele măsuri:

- urmărirea și respectarea termenelor stabilite în calendarul acțiunilor premergătoare desfășurării Congresului;
- editarea unui supliment al revistei „Realitatea Evreiască”, conținând informații esențiale cu privire la Congres;
- stabilirea unui buget general, în raport cu posibilitățile financiare ale F.C.E.R.;
- asigurarea locației în care se va desfășura Congresul.

– C.D. a luat notă de rezultatele alegerilor delegaților C.E. București, care vor participa la lucrările Congresului al II-lea al F.C.E.R.;

– C.D. a validat rezultatele alegerilor organelor de conducere din C.E. Constanța, C.E. Tulcea, C.E. Iași, C.E. Oradea și C.E. Cluj;

– s-a aprobat lista propunerilor pentru acordarea Medaliei „Prieten al Comunităților Evreiești”;

– F.C.E.R. și J.D.C. vor acorda o sumă corespunzătoare pentru realizarea versiunii în limba ebraică a volumului „Prezențe rabinice în spațiul românesc”, scris de domnul Baruch Tercatin;

– cu privire la propunerea domnului Marko Katz (MCA), se înputernicesc membrii F.C.E.R. care fac parte din Consiliul Director al Fundației „Caritatea” să solicite informații în legătură cu activitatea organizatorică a Fundației;

– s-a luat notă de semnarea Acordului pentru realizarea Muzeului Evreilor Originari din România, în Israel - localitatea Rosh Pina, în parteneriat cu AMIR, HOR, Primăria din Rosh Pina, Fundația „Caritatea” și F.C.E.R.;

– C.D. a luat notă de comemorarea care a avut loc la Târgoviște, în Cimitirul evreiesc, în onoarea soldatului evreu Herman Kornhauser, erou care și-a servit patria, România, în primul Război Mondial.

Ing. NILU ARONOVICI

Domnului Alexandru Arșinel

Cu ocazia aniversării zilei dumneavoastră de naștere, Conducerea Federației Comunităților Evreiești din România are bucuria de a vă adresa călduroase urări de sănătate, de bucurii și viață îndelungată împreună cu cei dragi. Din toată inima, vă dorim sănătate și putere de muncă, astfel încât să putem beneficia de aportul dumneavoastră, de gând și de suflet, la viața culturală și artistică din România, ca îndrăgit mesager pe scenele din țară și străinătate. **La mulți ani!**

Președinte
Dr. Aurel Vainer

Vicepreședinte
Ing. Paul Schwartz
Secretar General
Ing. Albert Kupferberg

4 iunie 2010

FATĂ-N FATĂ !

Cu prof. IANCU ISIDOR, președintele Comunității Evreilor din Dorohoi

„Respectă și vei fi respectat”

Profesorul IANCU ISIDOR, președintele Comunității dorohoiene, ridică privirea și constată uimit că vede cerul. Să fie același cer văzut în Transnistria, când era copil? Același cer zărit ultima oară de tatăl lui, împușcat pe Dealul Mare, aproape de Dorohoiul natal, tot pentru că era evreu? „După ce m-am întors acasă, anul trecut, cu Ordinul Meritul pentru Învățămant în Grad de Cavaler, primit din partea președintelui țării, Traian Băsescu, de Ziua Holocaustului în România, m-am dus direct la Dealu Mare cu decorația în mână și am zis Kadiș. Pais'pe ani am trecut de două ori pe zi prin fața locului aceluia blestemat, ducându-mă și întorcându-mă de la școala unde predam limba și literatura română. Dacă aveam minian, aș fi ținut un iartait în memoria copiilor de seama mea uciși în Transnistria”, povestește. Înainte de a fi fost ales președinte de comunitate, domnu' Iancu a fost atestat – sunt 36 de ani de atunci – melamed și ofician de cult. „Era de Kabalat Șabat, la Templul Coral”, reține clipa. „Trecusem examenele. Eminența Sa Șef Rabinul dr. Moses Rosen z.l. m-a chemat la Aron Kodeș să oficiez. Templul era arhiplin. În stânga și-n dreapta mea – vestiții cantori Harnik și Jukovski. După ce s-a sfârșit serviciul divin, Eminența Sa m-a felicitat: «Ceea ce faci, faci bine, a spus, și timpul va face să te bucuri de succes»”.

– La ce v-ați gândit în momentele acelea?

– La mama mea. Se pregătea pentru fiecare Erev Șabăs cu cinci – șase zile înainte; și pentru orice Erev Hag – la fel. Când ne-am întors din Transnistria, după doi ani de suferințe inimaginabile în lagăr, și tata a venit din concentrare, în casa noastră s-a improvisat o sinagogă, unde tatăl meu era ofician și mama – șamăs. Se apropiuau sărbătorile de toamnă și n-aveam Sefer Tora. Am împrumutat un Sul de Tora de la o sinagogă mai mare. Îmi stăruie în minte Simhat Tora de atunci, cu tata citind din Tora, cu enoriașii dansând cu Sidur-ul în brațe...

Domnu' Iancu crede că Dumnezeu se află în sufletele noastre, că avem nevoie de El. Când cineva se poartă urât, Dumnezeu se întristează. Și atunci când zicem Tilim, totul se transfigurează. În fața Aron Kodeș-ului, zbucliumul e disciplinat printr-o arhitectură riguroasă care alină. Prin forța sau prin ugiutul glasului se creează îmbrățișarea omului cu Dumnezeu.

– Care a fost primul pas spre haza-

nut? – Poate, o întâmplare de Pesah; abia împlinisem 13 ani. Am băut, împreună cu alți băieți, apă din butoiul din curtea școlii. Am venit acasă plin de remușcări și i-am mărturisit totul mamei. «Du-te la rabin, să hotărască el ce-aveți de făcut!», mi-a spus. Rabinul ne-a chemat pe toți opt băieți care greșisem, a răfoit niște ceasloave și-a deliberat: «Timp de opt zile, mergeți la rugăciune dimineața și seara». «Dacă s-ar întâmpla mereu asta, am avea minian fără probleme!», a fost de părere șamăs-ul Berl. Erau, pe-atunci, opt sinagogi în Dorohoi.

– Dar adultul Iancu Isidor - despre viața religioasă de azi?

– Cred că ar trebui acordată mai multă atenție celor câțiva oficianți de cult câți avem, în prezent, în România, pentru că viața religioasă în comunități e o problemă care trebuie să preocupe mai mult și conducerea laică și conducerea spirituală. Poate ar fi bine să se facă întâlniri-instruiri. Mă ofer să fiu gazdă la Borsec, unde este o sinagogă curată și primitoare. Ar merita să fie popularizată prestația oficianului, stimulând interesul pentru hazanut al tinerilor.

– Țin minte - eram în primii mei ani la revistă -, când am însoțit o delegație de lideri evrei europeni prin nordul Moldovei. Am ajuns și la Dorohoi. Mai existau străzi, case descinse, parcă, din picturile lui Chagall. Ce s-a întâmplat cu fragmentul acela de stet? Să fi rămas Dorohoiul și

împrejurimile sale doar în cele șase volume monografice scrise de Shlomo David?

– Și da și nu. Da – fiindcă doar câteva locuri din Dorohoi, scăpate buldozerelor, au rămas din stet-ul descris de Shlomo David, dar și acestea se transformă de la o zi la alta în ruine. Nu – fiindcă, prin grija F.C.E.R., în special, a președintelui Federației, dr. Aurel Vainer, Sinagoga „Beit Solomon”, care arăta jalnic, s-a transformat într-un edificiu impunător, care urmează să devină Muzeul Evreilor din Nordul Moldovei. E vorba de perspectivă, pentru că mai sunt încă de făcut amenajări interioare. Abia după aceea

vom pune „pe picioare” muzeul.

– O schiță de istorie a comunității?

– Suntem o comunitate veche de peste 600 de ani. În 1774, figurau, într-un recensământ, 21 de capi de familie evrei. În 1803, trăiau la Dorohoi 660 de evrei, de unde – construcția, în 1825, a Sinagogii Mari. Persecuțiile la care erau supuși evreii în Rusia începutului de secol XIX a făcut ca mulți dintre ei să se refugieze în Moldova, și ca în 1838, să existe 2 392 de evrei în Dorohoi. În 1862, funcționau 15 școli particulare evreiești. În 1909, ia ființă o școală a comunității, în care se îmbinau studiul de Talmud Tora cu programul didactic din învățământul românesc. Înainte de 1940, erau 13 000 de evrei și 17 sinagogi. Acum suntem o

mână de oameni. Pogromul din 1940, primul act al Holocaustului din România, – anul acesta, comemorăm 70 de ani de atunci -, deportările în Transnistria, Aliaua masivă postbelică au contribuit la această situație demografică, din păcate, cvasigenerală. Comunități mari – de câteva sute de oameni – au rămas puține în România. Dar nu cantitatea, ci calitatea contează în toate timpurile. Cât privește monografia de care aminteați, este o carte-document de mare valoare și interes pentru generațiile actuale și viitoare, dat fiind informațiile-unice privind locuri și oameni din Dorohoi și împrejurimi. Aș fi fericit să procur două-trei exemplare din fiecare cele șase volume, dar nici noi nu avem bani, nici domnului Shlomo David nu-i putem pretinde asemenea efort financiar.

– Ați adus vorba de bani. Cum reușiți să faceți față, în plan comunitar, crizei economico-financiare din prezent?

– Ne întindem cât ne e plapuma; sau, cum sună o zicătoare idiș, „ghib a cnip în punâm az di culir zol štein” – „ne pișcăm în obraz să persiste culoarea” – semn de vigurozitate.

– După câte știu, experiența dvs. managerială e mai veche, pentru că de peste 20 de ani administrați cele două vile și Sinagoga din Borsec.

– Așa e. M-am străduit la început, după ce am preluat administrația de la domnul Elias Rohrllich, să îmbunătățesc ceea ce, astăzi, a devenit Centrul de

prieteni. Ajutat de ing. Brândău, am consolidat planșeul Sinagogii, când am observat că dușumeaua se mișcă. Am transformat bucătăria dezafectată a celei de-a doua vile, de lângă sinagogă, într-un grup sanitar cu duș, am construit o toaletă pentru oaspeții de la etaj...

– Ce v-a ajutat să vă mențineți echilibrul în situații dificile de viață?

– Am fost și rămân un optimist, fiindcă oftatul nu ajută nimănui. Am învățat de la mentorii mei rabini și de la alți oameni credincioși că trebuie să consideri un dar minunat fiecare zi pe care ți-o dă Dumnezeu, că trebuie să te bucuri de ceea ce ai, că bucuriile nasc bucurii și supărările aduc supărări, din care cauză încerc să evit stările conflictuale, fiindcă binele și răul nu au limite. Mai știu că membrii comunității dorohoiene, enoriașii în fața cărora oficiez, oriunde e nevoie, oaspeții C.I.R.-ului – modernizat astăzi – din Borsec trebuie să mă vadă plin de viață, de umor, să le inspire voie bună.

– Cum le chivernisiți timpul?

– Zilnic străbat la volan zeci, câte o dată, sute de kilometri pentru un serviciu religios, în comunități din Moldova, dar și din Ardeal; doar sunt itinerant. Uneori mă însoțește Măriuța, partenera mea de viață, care știe, când mă vede înnegurat, să nu-mi pună întrebări. Atunci îmi pun muzică sinagogală la casetofonul mașinii și asta îmi aduce liniștea de care am nevoie. La Borsec, ziua începe la șase dimineața și se termină târziu în noapte. Se întâmplă câte o dată ca o familie să ajungă cu trenul la Toplița la patru dimineața și atunci plec cu mașina de la două jumătate noaptea, ca să nu le stric oamenilor bucuria odihnei la Borsec. La două săptămâni, dau o fugă la Dorohoi, 450 km dus-întors, să rezolv probleme curente, deloc puține și deloc ușoare, ca în orice comunitate. Iar „bătrâna doamnă”, așa alint eu Passat-ul meu, știe singură drumul: plecăm la cinci dimineață, ne întorcem seara la zece – unsprezece și a doua zi o luăm de la capăt, cu mulțumirea treburilor duse la bun sfârșit.

– Cum intenționați să comemorați cei 70 de ani de la pogromul din Dorohoi, împliniți anul acesta?

– Comemorarea se va face în parteneriat F.C.E.R. - Guvernul României - evreii originari din Dorohoi trăitori în Israel și în alte locuri ale lumii. Se vor organiza: Marșul Vieții, o întâlnire la Primărie și la sediul C.E. Dorohoi cu invitați din instituții județene și comunități limitrofe, un pelerinaj la cimitirul unde a început pogromul, acolo unde au fost uciși 77 de membri ai obștii, veniți să conducă pe ultimul drum pe ostașul evreu care și-a apărât comandantul cu prețul vieții.

– Aveți un moto de comportament în viață?

– Un moto am, extras din „Viața etică” de Iehuda Ben Așer, înțelept care a trăit între 1270 – 1349. Unii oameni l-au întrebat: „Am observat că, întotdeauna, arăți respect oricărui om”. Înțeleptul a răspuns: „Încă nu am întâlnit vreunul a cărui superioritate față de mine să nu i-o recunosc. De aceea, îi arăt respect. Dacă este mai bătrân, desigur, a săvârșit mai mult bine decât mine. Dacă este mai sărac, a avut de îndurat mai grele suferințe. Dacă este mai înțelept, trebuie cinstit pentru înțelepciunea sa, iar dacă nu este mai deștept, nu e atât de vinovat pentru păcatele sale”. Într-un cuvânt - respectă și vei fi respectat!

Pentru mine, domnu' Iancu Isidor va fi întotdeauna cel de la volanul Passat-ului său, șperuind pe serpentinele dintre Toplița și Borsec, înconjurat de-o parte și de alta de păduri de brazi, poienișuri cu fân proaspăt cosit și flori de nu-mă-uita ascultând vocea lui Iosolă Rosenblatt îndreptată spre Dumnezeu - „stânca” și „nădejdea” lui, cu care, iubindu-L, stă de vorbă despre cei care intră și ies din Timp, despre cei mărunti și despre mai marii lumii, despre greșeală și iertare, ca despre fluxul și refluxul mării.

IULIA DELEANU

IUDAICA

SINAGOGI din România

Templul Mare din Vatra Dornei

Breviar iudaic

Abulafia Abraham ben Samuel - Cabalist spaniol, a trăit între 1240-1291. A căutat fluviul legendar Sambatyon, a încercat să-l convertească la iudaism pe Papa Nicolae al III-lea. A adus contribuții la Ghe-matria (interpretarea mistică a unor cifre și litere).

Admor - Acrostih format din Adoneu Morenu ve Rabenu, adică Domnul, călăuzitorul și stăpânul nostru, titlu onorific dat unor hasidimi.

Ahava Raba - Cu mare dragoste, primele cuvinte dintr-o binecuvântare de dimineață.

Ahavat Olam - Cu dragoste veșnică - primele cuvinte din binecuvântarea de după Șema Israel.

Aleluia (Haleluiah) - Lăudați-L pe Domnul, exclamație de bucurie; a fost preluată și de unii creștini.

Alenu le-Șabeah - Să mulțumim Domnului.

Alfasi Isaac ben Iacov - Celebru talmudist, codificator al Legii, născut în Algeria, în 1013, a murit în Spania, în 1103.

Al ha-Nisim - Pentru minuni, rugăciune de mulțumire.

Amos - Primul profet literar, a lăsat o Carte, a fost păstor (sec. VIII î.e.a.).

Apocalipsa - revelație, cuvânt grecesc, meditație eschatologică; prin confuzie se consideră că ar fi sfârșitul lumii.

BARUCH MEIER

Dvar Tora דבר תורה

IUDAISM ȘI TORA ÎN LIMBA ROMÂNĂ

PERICOPA PINCHAS (Numeri 25:10 - 30:1)

[Se citește sâmbătă, 3 iulie 2010]

Cu toată discuția pe care comentatorii și Talmudul o fac în jurul actului lui Pinchas de a-l ucide pe Zimri, evreul care păcătuia în văzul tuturor cu o femeie midianită, episodul biblic pe care îl citim în această pericopă nu este tocmai simplu. În binecuvântarea pe care Dumnezeu i-o oferă lui Pinchas după acest gest plin de zel, chiar în aceeași frază în care oferă justificarea acestui act divin („pentru că [Pinchas] a fost zelos pentru Dumnezeuul său și a făcut ispășire pentru copiii lui Israel”), Dumnezeu adaugă: „Iată, îi dăruiesc [lui Pinchas] legământul Meu de pace.” Cu toate că *post facto* uciderea lui Zimri pentru păcatul său a fost laudabilă, principiul călăuzitor este acela al **păcii**, nu al violenței. Este poate motivul principal pentru care Pinchas devine Kohen. Este motivul pentru care el restaurează pacea în episodul biblic al neînțelegerilor dintre triburile Reuven, Gad și Menashe cu restul poporului (Cartea lui Iehosua). Este probabil motivul pentru care Tora alege să ne ofere exemplul lui Pinchas: pentru a înțelege că de fapt „*pecetea lui Dumnezeu este pacea*” (Talmud, Șabat 55a) și că „*până și Numele lui Dumnezeu poate fi șters pentru a face pace*” (Shabat 116b). Este un model al înțelegerii, dincolo de certuri și violențe, între toți oamenii lumii...

PERICOPELE MATOT ȘI MASEI (Numeri 30:2-32:42 și 33:1-36:13)

[Se citește sâmbătă, 10 iulie 2010]

În ultimele două pericope din Cartea Numeri, un episod neplăcut și periculos atrage atenția. Este vorba despre hotărârea a două triburi și jumătate (Reuven, Gad și jumătate din Menashe) care decid să rămână în afara Țării Canaanului. Răspunsul lui Moșe la această cerere este unul rezolut: „*Frații voștri să meargă la război și voi să vă așezați aici? De ce înmulțiți voi inima fiilor lui Israel de la a trece Iordanul către Țara pe care le-a dat-o Dumnezeu?*” (Numeri 32:7). Înțelegerea **motivelor** pentru cererea separatistă a acestor triburi poate fi găsită în istoria lor îndepărtată... **Reuven** este primul fiu al lui Iacov, cel care dorește să „își asume” răspunderea pentru Benjamin, dorind însă să „garanteze” această responsabilitate nu cu viața proprie, ci cu aceea a altora: „*Dacă nu îl voi aduce pe Benjamin înapoi, poți să îmi omori cei doi fii.*” (Geneza 42:38). **Gad** este unul din fiii Zilpei, slujnica Leei. El este descris ca un trib puternic în binecuvântarea primită de la părintele Iacov și, cu toate acestea, atunci când frații lui Iosef doresc să îl vândă în robie, Gad nu intervine. Iar **Menashe**, fiul cel mare al lui Iosef, este simbolul uitării și separării de familie. În Egipt, în plin *galut*, Iosef îi dă lui Menashe numele de „uitare”, spunând: „*Pentru că Dumnezeu m-a făcut să uit suferința din casa tatălui meu.*” Trei nume și trei des-

tine întrupate în ele, trei tendințe care se manifestă în finalul Cărții Numeri printr-o tentativă de disociere de destinul colectiv și unic al poporului lui Israel. Un subiect de meditație pentru toți cei de astăzi, o temă de gândire de fapt la unitate și solidaritate...

PERICOPA DVARIM (Deuteronom 1:1-3:22)

[Se citește sâmbătă, 17 iulie 2010]

Dacă tot am vorbit, în comentariile anterioare, despre unitate, o nouă lecție pe care Tora ne-o predă în acest sens... În săptămâna când debutăm citirea ultimei cărți, a cincea, a Torei, în care Moșe le spune evreilor ultimele sale cuvinte înainte de a muri, Tora ne spune următoarele: „*de cealaltă parte a Iordanului, în Țara Moabului, Moșe a început să explice această Tora...*” (Deuteronom 1:5). **Ce mai era oare de explicat?** Timp de patruzeci de ani, în deșert, nu avusese Dumnezeu suficient timp să explice Tora? Oare chiar nu înțelesese nimeni din poporul evreu, în tot acest timp, despre ce era vorba cu adevărat?!? Răspunsul la această întrebare este oferit de către Midraš Tanchuma și de către Rași care citează această explicație: „*Înainte de a muri, Moșe a tradus Tora în cele șaptezeci de limbi ale omenirii.*” De ce oare? Avea nevoie omenirea de Tora? Era oare necesar ca toata lumea să cunoască ceea ce Dumnezeu le oferise evreilor drept învățătură? Ei bine, uitându-ne la evenimentele ce se petrec în aceste zile în lumea întreagă, răspunsul vine aproape natural: ERA ȘI ESTE NEVOIE! Avem nevoie de valori, de credință, de noțiuni precum *Tikun Olam* (a face o lume mai bună), *Șalom* (pace) sau *Telem Elokim* (ideea că orice om a fost creat după imaginea Divinității). Avem nevoie să înțelegem cuvântul lui Dumnezeu și să acționăm în conformitate cu el. Numai „traducându-l” în viața noastră zilnică putem oferi generațiilor care vin o lume mai bună în care să trăiască.

PERICOPA VAETHANAN (Deuteronom 3:23-7:11)

[Se citește sâmbătă, 24 iulie 2010]

Una dintre cele mai importante rugăciuni ale iudaismului, *Șema Israel*, își datorează existența versetelor din pericopa acestei săptămâni. „*Ve'ahavta et Hašem Elokeha behol levavha uvchol nafșeha uvhol meodeha...*” („Să Îl iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta”). Mulți dintre comentarii Torei au încercat să găsească o interpretare cât mai fidelă pentru acest verset. Iar Rași, poate cel mai mare comentator evreu al tuturor timpurilor, sugerează următoarea variantă: „*Să Îl iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu ambele instincte ale tale, chiar dacă altcineva te amenință cu moartea, precum și cu toată averea pe care o ai.*” O traducere deosebit de stranie!... Rași explică pluralul din „*behol levavha*” („toată inima ta”) ca o aluzie la cele două instincte umane: instinctul

REFLECȚII BIBLICE de Prim Rabin ȘLOMO SORIN ROSEN

bun și instinctul rău. Dualitatea inimii umane, capabilă de fapte bune și de fapte reprobabile, trebuie pusă în slujba lui Dumnezeu. „*Behol nafșeha*” („tot sufletul tău”) este tradus prin fraza preluată din Sifrei: „*chiar dacă cineva ți-ar lua sufletul.*” În decursul istoriei, cazurile de acest fel au abundat. „Reneagă-L pe Dumnezeu, treci la o altă religie, și viața îți va fi cruțată”, ni s-a spus în diverse contexte și perioade istorice. Iar Tora ne învață că dezi-cerea de Dumnezeu (alături de crimă și relații sexuale ilicite) este printre cele trei păcate capitale pentru care un om amenințat cu moartea dacă nu le comite, trebuie să aleagă moartea... Iar „*behol meodeha*” („toată puterea ta”) este menționat - explică Rași - în special pentru acei oameni care își iubesc averea mai mult decât își iubesc viața. Chiar și pentru ei, Tora predică iubirea de Divinitate și îi invită să își evalueze din nou sistemul de valori...

PERICOPA EKEV (Deuteronom 7:12-11:25)

[Se citește sâmbătă, 31 iulie 2010]

Un verset din pericopa acestei săptămâni vorbește despre o formă mai puțin convențională a circumciziei: „*U'maltem et orlat levavhem veorphem lo takšu od.*” - „Să vă circumcideți inimile și să nu vă mai întăriți grumazul” (Deuteronomul 10:16). Explicațiile comentatorilor pornesc de la sensurile alegorice și simbolice pe care Tora ni le oferă, prin utilizarea cuvântului „*orla*”, însemnând în ebraică „prepuț”. Și, deși inima nu are evident această componentă anatomică, în mod simbolic circumciderea inimii prin îndepărtarea „prepuțului” este totuși posibilă... Explicația pe care o oferă Ibn Ezra vorbește despre „dorințele inimii” și despre înfrânarea acestora. La fel ca în cazul dorințelor sexuale (simbolizate de organul sexual a cărui *orla* este îndepărtată în cadrul circumciziei normale), „dorințele inimii” trebuie să aibă și ele limite. Pentru Ibn Ezra, spre exemplu, aceasta este explicația sintagmei „circumciderea inimii”. Rași și Ramban pornesc în explicația lor către o altă direcție... Pentru ei, *orla* înseamnă barieră, ceea ce este de fapt înțelesul de bază al acestui cuvânt în ebraică. Îndepărtarea acestei „*orla*” din jurul inimii înseamnă deschiderea acesteia către bine, adevăr și dreptate. Pentru a putea tinde către toate aceste valori, pentru a-L căuta pe Dumnezeu, inima unui om trebuie „circumcisă”, adică trebuie să devină liberă de „barierele” pe care le are în jurul ei. Adesea, sunt bariere pe care le creăm noi înșine: lăcomie, invidie, încăpățănare, ură... Iar uneori sunt bariere pe care le preluăm de la alții sau de la societate și împotriva cărora nu luptăm așa cum ar trebui: comoditate, delăsare, anturaj prost, pesimism... Cu oricare din aceste explicații, îndemnul Torei rămâne și este unul de urmat: depinde doar de noi și de nimeni altcineva dacă vom reuși să devenim oameni mai buni și mai corecți. Depinde de cât de mult investim, de cum ne comportăm și de câtă deschidere suntem dispuși să îi acordăm și lui Dumnezeu pentru a ne putea la rândul Său ajuta...

COPILII DE LA PAGINA

Fotografia pe care o publicăm vine de departe, din Statele Unite ale Americii. Ea reprezintă pe frații Allyson și Michael Lewis. Bunicii lor – Sarina și Beno Zelmanovici din Iași – au ținut să adauge și numele evreiesc al gemenilor: Aviva și Moșe Efraim.

În mod obișnuit ne serbăm ziua de naștere o dată pe an, în ziua în care ne-am născut. Ei bine, eu mi-o serbez de două ori pe an.

O dată în ziua în care m-am născut și a doua oară pe 30 iunie, când am renăscut în urma miracolului prin care m-am putut număra printre cei 8 supraviețuitori ai Trenului Morții Iași-Podu-Iloaiei, din blestemata zi de 30 iunie 1941, ziua Pogromului de la Iași. În vagonul meu, în care se afla un strat de bălegar proaspăt, peste care a fost presărat var nestins, fapt ce a degajat o căldură insuportabilă, la care s-a adăugat căldura de afară, am fost imbarcați 137 de evrei, din care, așa cum am menționat mai sus, am supraviețuit numai 8.

În jurul nostru, după prima oră de la imbarcare, datorită lipsei de aer și apă, datorită deshidratării și asfixierii lente, au început să cadă primele victime, care au ajuns la 129.

Trebuie să menționez că în Trenul Morții Iași-Podu-Iloaiei au fost imbarcați 2000 de evrei, din care au supraviețuit numai 800, iar în Trenul Morții Iași-Călărași au fost imbarcați 3200 de evrei, din care au

Dragoste la vârsta a treia

Profesiunea
de a citi

„Pe neașteptate, dragoste”: titlu chemător, să recunoștem, mai ales când vine din partea remarcabilului scriitor israelian Aharon Appelfeld, pe care nu-l poți suspecta că ar vrea să-și atragă cititorul spre cine știe ce jocuri ale iubirilor frivole. Dar de șocat, autorul

vrea să ne șocheze, și reușește: personajul cărții dumisale, Ernest, un funcționar văduv, ieșit la pensie, are, în momentul îndrăgostirii, 70 de ani. Încurajator! Dar posedă la activ și un cancer operat. Cam descurajator! Și totuși, ce te poate scoate din depresie mai bine ca un sufletel feminin devotat și răbdător, mai ales când e însoțit de două mâini pricepute în ale îngrijirilor? Iar posesoarea lor, Irena, o evreicuță orfano-virtuoasă, are jumătate din etatea vârstnicului Romeo și este, de fapt, menajera acestuia, plătită pentru a-l servi. De ce nu i-ar încălzi în pat și șalele îndurerate, deși domnul Ernest nici nu e așa de șubred, la drept vorbind; își face zilnica plimbare și-și ia cafeaua matinală în oraș, așteptând ca Irena să-i curețe și să-i aerisească apartamentul, ca dumnealui să se poată așterne apoi pe scris. Căci adevăratul șvung de viață i-l dă domnului Ernest nu amorul său târziu, ci patima scrisului. Adoră să scrie.

Pagina albă de hârtie îl atrage ca un magnet. Cuvintele îl fascinează. Fuga lor pe coală îl amețește. Numai că aici începe drama sa: cuvintele nu-l ascultă. Cele potrivite refuză să i se supună. Fraza sa e banală și plictisitoare. Scrisul devine o tortură. Taie. Șterge. Rupe fila. Atâta luciditate – într-o lume în care grafomanii roiesc pretutindeni – îl onorează pe protagonistul cărții lui Aharon Appelfeld și e mare lucru că autorul însuși a avut curajul să antameze o asemenea problemă dureroasă, întrucât e evident că domnul Ernest e un „alter ego” al său. Nu o dată Aharon Appelfeld a mărturisit că nu poate scrie altceva decât despre viața sa proprie. Despre trăirile personale din trecut. Despre amintirile sale. Pe care le atribuie prea adesea și personajelor sale. „Imaginația mă tulbură, mă zbuciumă, iar în cele din urmă mă deprimă”: iată încă o mărturisire curajoasă, căci literatura adevărată nu se poate lipsi de ficțiune, de fantezie, atunci când vrea să treacă de pragul documentarului sau al memorialisticii. Nu ne miră deci că cine a citit romanul său „Povestea unei vieți” nu prea

mai poate fi surprins de similitudinea subiectelor celor două cărți ale sale, în care autorul se caută într-una doar pe sine și amintirile sale. Iar poveștile i le știm prea bine, poate și pentru că fac parte oarecum și din biografia noastră, domnul Appelfeld fiind născut, în 1932, în Cernăuți pe atunci românesc și simte o atracție puternică spre aceste locuri. „Munții Carpați sunt templul meu”, exclamă el adesea. Mai ales lumea satului îl atrage iar paginile sale cele mai sentimentale sunt cele în care își evocă bunicii, țărani evrei bucovineni, falnici

precum brazilii, cu brațele vânoase de la coasă, cu credința în suflet și rugăciunile sfinte pe buze; deși fiind tăcuți de felul lor, comunicând între ei în frânturi de idiş și germană. Tăcerea devine de-a dreptul o obsesie pentru generația evreiască următoare, cea a părinților personajului Ernest, cei care practică în întinericul „ștetului” meserii primare: adio mama-natura. Din această lume a tăcerii țășnește într-o zi un adolescent rebel și guraliv, de vreo 12-13 ani, care devine „lozincar”: e vremea lipirii lozincilor și a manifestelor comuniste, a iluziilor, a „versurilor” naive, pline de speranță: „Foaie verde grune bleter, of lom Kipur kimt der Feter”. Dar odată cu acestea

vin și ateismul ucigător de zei și sinagogile incendiate, vin fuga din lagăr și atașarea la armata sovietică, etc. etc. Nu ne poveștește nimic nou domnul Appelfeld, și poate de aceea nu ne stărnește prea mult interes. Nu stărnește nici măcar curiozitatea Ireniei – slujnicuța – Julietă ce-i urmărește povestea cu ochii cășcați de ignoranță, cu mătura în mână și cu mintea total goală. Cred că este una din atitudinile cele mai iritante din carte: prezentarea femeii ca un personaj robotizat, de un simplism ce atinge cretinismul, incapacitatea ei de a gândi, de a judeca. Nu și-a scuturat domnul Ernest mintea de gunoaiele prejudecăților ruginite!

Se pare că în Israel, literatura domnului Aharon Appelfeld este prețuită pentru unele merite ale sale și afacerea editorială îi merge bine. *Poliromul* nostru îl publică de asemenea (doamna Any Shilon, traducătoarea, fiindu-i o bună aliată) iar publicitatea zgomotoasă face ceea ce știe să facă adesea: să transforme în statui de marmură piticii de ghips din grădină.

SANDA FAUR

Pogromul de la Iași

După 69 de ani...

supraviețuit numai 1000.

Condițiile inumane, de groază, fără apă, fără aer, pe care am fost obligați să le suportăm timp de 9 ore (de la ora 5:00 a.m. la ora 14:00 p.m.), în loc de 20-30 de minute, cât durează deplasarea unui tren personal pe distanța de 20 de kilometri (Iași-Podu-Iloaiei) și nu numai acestea, au fost descrise în nenumărate mărturii ale supraviețuitorilor. Lipsa de apă și aer care au condus la deshidratarea și asfixierea din vagoane, ne îndreptățește să afirmăm că aceste vagoane au fost primele „camere de gazare pe roți”.

În al doilea rând, ținând seama de faptul că evreii scoși din casele lor și aduși la Chestura Poliției din Iași (instituție care prin îndatoririle sale ar fi trebuit să ne aperi de rele) nu ar fi reprezentat totalitatea evreilor din Iași, care, pentru organizatorii Pogromului ar fi însemnat nerealizarea în totalitate a scopului propus, cu alte cuvinte, a realizării unei „soluții finale” a existenței evreilor din Iași, s-a recurs la o „capcană”

care a adus la Chestura Poliției și foarte mulți evrei care nu au fost scoși în prima etapă din casele lor.

Adică, au fost eliberați din curtea Chesturii Poliției unii bătrâni, femei și copii, cărora li s-au dat niște bilete ștampilate și scris pe ele cuvântul „LIBER”, făcându-se cunoscut că cine dintre evrei nu se va prezenta la Chestură să obțină un asemenea „bilet”, la primul control va fi împușcat. În felul acesta au fost atrași să se prezinte foarte mulți evrei, care prezentându-se, au făcut parte apoi dintre acei care nu s-au mai întors acasă niciodată.

Ca supraviețuitor al Trenului Morții Iași-Podu-Iloaiei, sunt întrebant cu diferite ocazii dacă am coșmaruri în urma suferințelor îndurate în acea perioadă.

Răspunsul meu este că am coșmaruri acum, din cauza recrudescenței antisemitismului, negaționismului Holocaustului, antisraelismului, vandalizării repetate a unor morminte, la noi în țară, dar și în unele țări europene și nu numai.

Marele filosof Th. Adorno a spus că după Auschwitz nu se va mai putea scrie poezie. Ba, se scrie și se va mai scrie în continuare.

Personal, însă, nu am crezut că, după Auschwitz, antisemitismul, negaționismul Holocaustului, antisraelismul, precum și alte manifestări reproabile vor mai constitui probleme împotriva cărora vor trebui depuse eforturi și luate măsuri statale pentru stăvilirea acestora. Din păcate, m-am înșelat. Doresc să subliniez faptul că de la conducerea statului român s-a elaborat o lege care pedepsește asemenea manifestări, dar care, tot din păcate, până acum nu s-a simțit că ar exista o asemenea lege.

Am scris aceste rânduri, după 69 de ani de la Pogromul din Iași, din 30 iunie 1941, pentru a aduce un pios și perpetuu omagiu memoriei celor care au căzut victime doar pentru că s-au născut evrei, dar și pentru a împotrivi vigilența acelor care trebuie să asigure ca asemenea evenimente tragice să nu se mai întâmple niciodată.

Ing. IANCU ȚUCĂRMAN

Români și israelieni, împotriva mafiei și terorismului

Excelenta cooperare româno-israeliană, cu o tradiție de peste 60 de ani, se va manifesta și în domeniile combaterii crimei organizate și a terorismului, au declarat ministrul român de Interne, Vasile Blaga, și ministrul israelian al Securității Publice, Yitzhak Aharonovitz, aflat într-o scurtă vizită în țara noastră. Experiența israeliană în cele două domenii va fi pe deplin utilizată și de partea română, echipe de ofițeri români urmând să plece în Israel, unde se vor antrena în comun cu omologii lor israelieni, a subliniat Blaga. Ministrul român a ținut să precizeze că, deși în declarația comună semnată de cele două părți s-a specificat și terorismul, România nu este ținta unei amenințări de acest fel. Este vorba de aspecte legate de finanțarea terorismului, în descoperirea căreia Israelul dispune de o mare experiență. Nu se poate vorbi nici de trafic de droguri sau de persoane în cele două direcții. În schimb, o preocupare a ambelor părți sunt spălarea de bani și organizațiile de tip mafiot care se ascund în spatele cazinourilor ce funcționează pe teritoriul țării noastre. Un alt subiect discutat a fost protecția martorilor, dar nu și extrădarea, care ar fi de com-

petența Ministerului de Externe, a arătat Blaga.

La rândul său, Yitzhak Aharonovitz a scos în evidență bunele relații româno-israeliene, rolul evreilor plecați din România - a treia comunitate ca mărime din Israel - în forțele de poliție și colaborarea rodnică a Ministerului Internelor și Administrației Publice din România cu Muzeul Holocaustului din Washington. Domnia-sa a făcut o scurtă prezentare a situației securității din Israel după încercarea de pătrundere în Gaza, blocată de Israel, a unei flote de ajutoare, subliniind că Israelul permite aducerea de ajutoare umanitare după ce transporturile sunt supuse unui control, aceasta pentru a evita pătrunderea unor arme de care s-ar folosi Hamas-ul pentru a lupta împotriva forțelor israeliene. El și-a exprimat speranța că prin formarea Comisiei de investigare, vor fi clarificate toate problemele și tensiunile se vor reduce. „Dacă Erdogan dorește să vină în Israel, îl vom primi cum trebuie... la aeroportul din Lod”, a răspuns ministrul la o întrebare referitoare la declarația premierului turc de a încerca să pătrundă prin blocada Gaza cu un vas. (E.G.)

JCC BUCUREȘTI

Prima Tabără 2010 la Eforie Nord

Cine credea că tabăra este doar pentru copii sau pentru cei foarte tineri, nu cunoaște spiritul ludic, interesul și frumusețea unei tabere destinate „generației de aur”! Deja din anii trecuți a devenit foarte clar că, dacă oamenii se adaptează și se simt bine împreună, ei pot trăi emoția unei săptămâni cu programe diverse într-un spirit care nu cunoaște vârstă. Așa s-a întâmplat și de această dată la tabăra organizată de Sanda Wolf, coordonatoarea programelor pentru pensionari în cadrul JCC București. La malul mării, în frumoasa vilă renovată a F.C.E.R., cei ce aparțin acestei generații au avut parte de vizionări de filme, prezentări de carte, diverse subiecte abordate în fiecare zi. O interesantă excursie la Tulcea, la sinagoga și micuța comunitate de acolo, a completat atmosfera plăcută a acestui eveniment. Ilustrăm cele desfășurate la Eforie Nord cu cuvintele colonelului (retg) Aurel Ianovici care a relatat în mod sugestiv despre săptămâna petrecută la mare, într-o atmosferă autentic evreiască.

O chemare către viață

În esență, asta a însemnat pentru mine, și cred pentru toți participanții, „Tabăra generației de AUR” (61-120 ani) de la Eforie Nord, Vila MIRA, din 24-31 mai a.c. Încă o dată, JCC București dovedește că se ocupă de noi, evreii care am cunoscut, din păcate, pogromurile, rebeliunea legionară. Holocaustul, marginalizarea și tot noianul de *fură* de care au parte evreii din *galut*.

Inițiativa JCC este foarte necesară pentru că a reușit să asigure unui grup de „tineri” evrei, trecuți prin ciur și dărmon o scurtă perioadă de liniște, înfrățire și distracție educațională specifică poporului nostru. Sub îndrumarea doamnei Sanda Wolf, am avut un program adecvat vârstei noastre. De la gimnastică de învioreare la orele dedicate vizionării de filme, muzică de bună calitate, disputele „pătimase” la mesele de joc, plimbările pe faleză, excursia la Tulcea, cu vizitarea Sinagogii orașului. Totul a fost OK.

Personal, sunt foarte mulțumit de participarea la această tabără. Am avut posibilitatea să cunosc oameni minunați, să trăiesc câteva zile într-un mediu evreiesc și să mă bucur că oamenii de la JCC fac, cu dragoste și pricepere, lucruri foarte folositoare generației mele de vârstă, trecută prin atâtea orori, chemând-o la o viață mai activă.

Deși suntem în vârstă, totuși trebuie să privim în viitor și JCC ne ajută și ne asigură condiții să mergem pe acest drum. (Colonel (retg.) AUREL IANOVICI)

Cuvântul Torei, privit cu ochi contemporani

Peste 50 de participanți din țară au venit la Șabatón Bereșit, care a avut loc la Cristian în perioada 4-6 iunie. După ce programul s-a desfășurat în mod tradițional deja în sediul JCC București, de această dată organizatorii s-au gândit să modifice puțin conceptul. Ei s-au întâlnit la frumoasa Casă de Odihnă și Educație din localitatea montană și au combinat două elemente – un curs intensiv cu profesori israelieni de elită și un Șabat alături de prieteni, într-un mediu evreiesc autentic, o adevărată desfătare intelectuală într-un mediu relaxant.

Oaspeți au fost profesorii dr. Barak Cohen și dr. Samuel Faust, care au analizat subiecte legate de dreptul religios, foarte interesante și necunoscute pentru majoritatea participanților. Numeroase întrebări și dezbateri au iscat aceste teme. Un film foarte interesant despre Manuscrisele de la Marea Moartă a stârnit, de asemenea, interesul participanților.

S-a recurs la „studiu de text”, așa cum se face în leșivot-uri și, prin abordări educative non-formale, oamenii au putut studia împreună.

Kabalat Șabat - primirea zilei-

regină a săptămânii – a îmbrăcat aerul festiv firesc unui asemenea prilej – la care au contribuit melodiile tradiționale dar și bucatele deosebit de gustoase.

Acest Șabatón, primul de acest tip desfășurat la Cristian, a avut un caracter special, pe care organizatorii îl vor repeta cu siguranță. Participanții au continuat să discute despre problematica abordată de cei doi profesori în timpul mesei, în orele de relaxare, în tot cursul zilei. Ei au avut parte de un experiment care merită analizat și continuat.

Fitness party la JCC!

Cum se împacă o petrecere cu sportul? Ciudat, ați putea spune, și inițial nimeni nu v-ar putea contrazice... Iată însă că evenimentul desfășurat recent la JCC a demonstrat că lucrurile nu stau nici pe departe așa. Programul, care a avut-o ca invitată pe antrenora de

aerodance Eliza Luca, a însemnat și exercițiu și dans dar și distracție! Acest lucru confirmă faptul că beneficiile sportului pot fi acumulate și într-un mediu relaxat, nu doar într-o sală de forță. Și, uneori, se poate consuma alături și un cocktail. Evident de fructe și atât, ce ați crezut?!

Sărbătoarea albă de Șavuot!

Peste 120 de persoane au venit cu prilejul sărbătorii de Șavuot, îmbrăcați cu alb la JCC. Aceasta a fost convenția seriei cu ocazia Sărbătorii Primirii Torei. Cum se știe tradiția cere ca la această sărbătoare să se consume produse lactate – puterea lor nutritivă simbolizând forța și importanța Torei pentru spiritualitate și viață.

Albul veșmintelor și lactatelor a contrastat cu frumusețea colorată a saladelor de verdețuri și fructe pe care le-au preparat participanții. Daniel Orenstein, voluntar de mult implicat în programele JCC, a pregătit cu această ocazie câteva subiecte interesante de dezbateri pentru participanți. Cu aceeași ocazie, însă, a reușit și el să fie surprins... un tort cu artificii adus de colegii săi de la JCC, a însoțit melodia „Yom Yom Huledet” (Mulți ani trăiască), pe care i-au cântat-o toți participanții.

Blue Lagoon – aer de schimbare...

O dată cu încălzirea atmosferei, la Blue Lagoon programele devin mai frecvente, mai interesante iar locul devine din ce în ce mai populat. Se organizează mai des seri de karaoke cu muzică internațională și muzică israeliană, adesea acestea fiind completate cu bucate tipic israeliene. Tot aici are loc sărbătorirea zilelor de naștere și în fiecare săptămână se fac cursuri de dansuri israeliene. La ieșirea Șabatului, în spațiul acesta deosebit de primitor au loc petreceri tematice.

Organizatorii ne promit numeroase surprize, inclusiv un meniu îmbogățit. Vom găsi și mai multe minaturi cu savoare israeliană, pe care sunteți invitați să le degustați cât de curând!

SIMFONIA VÂRSTELOR

Între 7-13 iunie a avut loc prima tabără de odihnă de la Cristian pentru cei din generația „de aur”, de la Centrul de zi, împreună cu unii membri ai Căminului „Amalia și Dr. Moses Rosen”. A fost minunat. Programul a fost foarte variat, a avut de toate: film, muzică, poezie, discuții pe teme de cultură generală. Au avut loc excursii la Sibiu, Ocna Sibiului, Brașov și Poiana Brașov. La Ocna Sibiului am vizitat un excepțional sanatoriu construit în anul 1907, exploatat la maxim și acum. După excursia la Sibiu, seara am ascultat muzica lui Radu Captari, venit în vizită la noi împreună cu Shai.

Decanii de vârstă ai taberei au fost Pompiliu Stoian și Jana Goldfarb, oameni cu o vitalitate extraordinară, un exemplu pentru noi toți deși amândoi sunt trecuți de 91 de ani.

Participanții, deși sunt destul de în vârstă, s-au purtat tinerește, plini de viață și dornici mereu de activitate.

Surpriza taberei a fost vizita pe care ne-a făcut-o domnul președinte al F.C.E.R., deputat dr. Aurel Vainer, cu care am avut doua seri de discuții pe diverse teme, seri plăcute, cu aspect de șezătoare.

Toată lumea s-a simțit minunat, sub atenta oblăduire a educatoarelor Sanda, Rodica și Irina.

Tabăra aceasta a arătat pentru a nu știu câta oară buna colaborare între D.A.S.M., Centrul de Zi de la

JCC București și Căminul „Amalia și Dr. Moses Rosen” în crearea de programe frumoase pentru cei care reprezintă generația „de aur”. (TAUBERG ZIGU și MARIETA URSU)

Madrihim pentru sezonul de... tabere

Deja sezonul taberelor la Eforie Nord și la Cristian a debutat și participanții la programele ludaice din întreaga țară vor avea parte de numeroase surprize plăcute în această vară. Copiii, adolescenții, tinerii, vârsta medie, reprezentanții „generației de aur”, dar și familia în ansamblu o să aibă parte de foarte interesante programe.

Cum se nasc ele? În ce laborator se pregătesc și cum, nu este un secret... Această informație este accesibilă pentru oricine este interesat să afle și să se implice în organizarea de programe. Recent, 25 de tineri din întreaga țară s-au reunit la sediul JCC București. Ei sunt aceia care vor fi madrihimii (instructorii) în cadrul acestor programe. Tinerii învață, de la persoane care au deja ani buni de experiență în domeniu, cum să realizeze programe atractive, cum să se preocupe de participanți, să aibă autoritate dar și deschidere față de ei.

Competiție pe străzile Bucureștiului

Foarte interesant joc-experiment pentru tinerii care au venit la programul de explorare a Bucureștiului cu tentă evreiască! Împărțiți pe șase echipe, ei au fost trimiși prin capitală cu diverse misiuni: să găsească obiective, să parcurgă distanțe cu mașina sau bicicleta, să întâlnească anumite persoane... Nu a fost ușor și competiția a fost acerbă! Până la urmă s-au distanțat învingătorii care au fost recompensați cu o invitație de a participa la taberele JCC din această vară.

Povestiri de viață și media

Unul dintre proiectele introduse la JCC de Shai Orny, directorul de programe, se referă la strângerea mărturiilor de la membrii comunității prin intermediul unui program media. Povestiri de viață, secvențe de istorie surprinse printr-un exercițiu de istorie orală amănunțit și documentat, confesiunile urmează să fie surprinse video și audio. În acest sens, cei care vor urma să lucreze la acest proiect, destinat voluntarilor, vor urma un curs de două zile. Primul în 20 iunie iar al doilea în 27 iunie, acesta îi va învăța pe cei care doresc să îi intervieveze pe subiecți să își spună poveștile personale despre tehnica și conținutul unui asemenea demers.

Tehnica interviului, elemente de documentare și acumularea cunoștințelor tehnice reprezintă primii pași în descoperirea de către participanți a acestui domeniu incitant.

Invitație pe Planeta Copiilor!

În fiecare zi de vară, JCC Oradea este animat de prezența copiilor. Dacă în restul anului ei sunt dragi participanți la programe, în perioada 14 iunie-31 august ei devin vedetele incontestabile ale acestui spațiu.... Eforturile lui Katalin Kovari și ale echipei pe care o coordonează sunt toate în sensul ca acest Centru de Zi pentru copii să fie cel mai plăcut mediu posibil pentru micuți. La acest lucru contribuie grija care le-o poartă, jocurile și cursurile care îi țin mereu preocupați, programele în aer liber în mediul sigur al curții comunității și gustările care îi încântă pe copii. Să nu uiam nici faptul că participarea la aceste programe este un prim pas prin intermediul poveștilor în lumea tradiției ludaice.

La 26 iunie, un dublu mare eveniment la Oradea! Prim Rabinul Asher Ehrenfeld a sărbătorit 50 de ani de la Bar Mițva sa, la Oradea iar Corul Cantorilor din Ierusalim a susținut un concert în sala Enescu-Bartok. A fost un moment rar întâlnit de măiestrie vocală, așteptat de membrii acestei comunități!

Comemorarea Holocaustului în Sinagogă

Comunitatea Evreilor din Oradea și JCC Oradea au organizat Comemorarea Holocaustului, eveniment care marchează anual data la care a început deportarea evreilor orădeni spre lagărele de exterminare. Moment important și extrem de dureros pentru această comunitate, care a lăsat, în continuare, o mare rană în existența enoriașilor săi, acesta a fost evocat cu sinagoga plină, cu numeroși invitați din partea oficialităților și fețelor bisericești. Acest gest de solidaritate este esențial, fiind întotdeauna apreciat de președintele acestei comunități, ing. Felix Koppelman. Cu această ocazie, prof. dr. Gabriel Moisa a relatat secvențe din acea tragică perioadă și numeroși oaspeți, din partea cultelor prezente, au adresat câteva cuvinte în favoarea umanismului, respectului și toleranței.

Șase dintre supraviețuitorii lagărelor de exterminare naziste au aprins cele șase lumânări în memoria celor uciși iar corul Comunității a interpretat câteva melodii triste și evocatoare, în ivrit și idiș.

Pagini realizate de
LUCIANA FRIEDMANN

JCC TIMIȘOARA

O gamă bogată de programe

Pentru prima oară, la Black Sea Gesher, manifestarea care a avut loc la Kopaonik (în Serbia) au participat 30 de tineri din Timișoara. A fost un eveniment special, care a reușit să facă mai strânsă unitatea acestui grup care a decis să meargă împreună la evenimentul tinerilor din regiunea Balcanilor și a Mării Negre.

Chiar în prezența plecării la Gesher, la Timișoara s-a serbat Iom Ierusalaim. Din nou, sala clubului s-a dovedit neîncăpătoare pentru cei sosiți la program. Melodii israeliene, versuri ale poezilor care au cântat Ierusalimul, recitate de Olimpia Cirimpei, fragmente din Tora care vorbesc despre însemnătatea și măreția acestui oraș. Imaginile victoriei din 1967 pe străzile Ierusalimului, emoția care a însoțit aceste momente a fost surprinsă pe ecran iar cei prezenți au putut vedea acest lucru la 43 de ani distanță. Profesoara Verona Botiș, secretar al Comunității, a prezentat cu această ocazie câteva secvențe din istoria acestei citadele istorice iar președinta Comunității,

Luciana Friedmann, s-a referit la momentele în care a fost atacat dar mereu a rezistat, devenind parcă mai puternic.

Seara s-a încheiat cu un concurs de cunoștințe despre Ierusalim, organizat de Liviu Gordea iar premianții au fost recompensați cu volume ale Editurii Hasefer.

Sărbătoarea de Șavuot a debutat în acest an printr-o seară organizată la Casa de Rugăciune din proximitatea Sinagogii din Fabric. După rugăciunea oficiată de domnul Andrei Ghidali, participanții au fost invitați la degustarea alimentelor pregătite cu produse lactate în Centrul de Zi. A fost o seară specială și o reușită încercare de a îmbina viața religioasă cu cea socială.

De la Șavuot la celebrarea copilăriei...

Acestea au fost cele două momente importante care au marcat cea mai recentă activitate în cadrul JCC Iași. Cu produse lactate, cu bunătăți pregătite de voluntari, participanții au întâmpinat această sărbătoare a Primirii Torei. A fost un prilej pentru a petrece timpul împreună – indiferent de generație – și de a audia câteva relatări interesante din religia și tradiția ludaică.

Ziua de 1 Iunie a fost primită cu jocuri, concursuri, bunătăți și surprize. Evident, unici beneficiari au fost cei mici iar restul asistenței nu a știut cum să le facă mai bine pe plac. Evenimentul a avut loc în curtea comunității și a JCC, un loc ideal pentru

activități pe vreme călduroasă. Micuții au desenat pe asfalt și s-au angajat în jocuri sportive iar efortul lor a fost răsplătit cu diplome și premii.

Evreii în Istoria Românilor: necunoaștere sau părtinire?

Un eveniment interesant și binevenit s-a desfășurat la Institutul pentru Studiarea Holocaustului din România, „Elie Wiesel”. În expunerea intitulată

românesc (volumul 6, coordonator prof. Paul Cernovodeanu); ignorarea unor elemente legate de politica față de evrei (sec.19), explicații distorsionate privind

alții), precum și „Raportul final” al Comisiei Wiesel, pe lângă abordări obiective, există aprecieri care contravin faptelor; de pildă, cele referitoare la prezentarea regimului Antonescu (mareșalul, deși antisemit, nu ar fi permis deportarea evreilor în lagărele naziste). Cuvântul Holocaust este abia amintit. În general, istoria evreilor din această perioadă este prezentată rupt de contextul istoriei românilor. În ce privește deportarea evreilor în Transnistria, se fac referiri numai la cei din Basarabia, fără să se amintească de cei din Bucovina de nord, teritoriu românesc.

În discuțiile care au urmat, Liviu Rotman, directorul CSIER, și Alexandru Florian, director executiv al Institutului „Elie Wiesel”, și-au exprimat părerea de rău cu privire la neparticiparea celor de la Academie, deoarece, așa cum a arătat A. Florian, „intenția Institutului a fost de a iniția un dialog academic vizând elucidarea unor probleme pozitive și negative și de a atrage atenția asupra unor nuanțe care lipsesc din logica discursului științific al Academiei” care, de altfel, nu a reacționat nici la „Raportul final”. Ceilalți vorbitori (ing. Paul Schwartz, vicepreședintele F.C.E.R., dr. Elena Siupur, Institutul de Studii Sud-Est Europene, ing. Iancu Țucărman, prof. V. Ostanciuc, Universitatea „Dimitrie Cantemir”, dr. Liviu Beris, președintele AERVH, etnosociolog dr. Hary Kuller, av. Iulian Sorin) au abordat diferite aspecte critice legate de evrei, de minorități în lucrările de istorie actuale și au subliniat, necesitatea schimbării mentalităților și gândirii istoricilor români.

Întrebarea este dacă aspectele relevante în expunerea dr. Lya Benjamin se datorează necunoașterii unor probleme, lipsei de documentare, nefolosirii surselor adecvate sau unei atitudini voit părtinitoare din partea autorilor, a incapacității de a depăși unele limite, de a renunța la o gândire desuetă și lipsei de curaj în a se confrunța cu niște adevăruri dureroase, adevăruri care în alte țări au fost de-acum aduse la lumină. Absența autorilor de la dezbatere ne lipsește de un răspuns.

EVA GALAMBOS

București, 31 mai 2010

COMUNICAT DE PRESĂ

A ÎNCEPUT RESTAURAREA MONUMENTELOR VANDALIZATE ÎN CIMITIRUL EVREIESC DIN ȘOSEAUA GIURGIULUI 162 prin contribuția generoasă a U.S. COMMISSION FOR THE PRESERVATION OF AMERICA'S HERITAGE ABROAD

A început restaurarea monumentelor funerare din Cimitirul Evreiesc din Șoseaua Giurgiului 162, cel mai mare cimitir evreiesc din București. Monumentele și mormintele au fost profanate și vandalizate în luna octombrie 2008, de sfânta sărbătoare „Simhat Tora”.

Proiectul de restaurare, coordonat de **Federația Comunităților Evreiești din România** (F.C.E.R.), este sprijinit de **U.S. Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad**. Agenția Guvernamentală a SUA (Comisia SUA pentru Păstrarea Moștenirii Americii de peste hotare) a donat 46 de mii de dolari, din costul lucrărilor, estimat la 53 de mii de dolari, iar F.C.E.R. va contribui cu restul de fonduri.

Lucrările de restaurare au început în luna aprilie și se așteaptă a fi finalizate în luna august.

Federația Comunităților Evreiești din România exprimă cele mai sincere mulțumiri și înaltă apreciere **Comisiei SUA pentru Păstrarea Moștenirii Americii de peste hotare** (U.S. Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad) și donatorilor, în special Membrului Comisiei, Onorabilul Larry Steinberg, care a donat 35 de mii de dolari pentru acest generos grant.

Noi, evreii din România, suntem convinși că proiectul semnifică împotriva față de intoleranță, fiind totodată un gest de solidaritate umană, de promovare a înțelegerii, a toleranței și a respectului față de valoroasa moștenire iudaică, parte din patrimoniul național românesc și din patrimoniul universal.

Dr. AUREL VAINER
Președintele F.C.E.R.

„Imaginea evreilor în istoria Românilor, Volumele 7-9, editate de Academia Română”, istoricul dr. Lya Benjamin a analizat modalitatea în care se regăsesc evreii și istoria lor în cadrul acestei lucrări, editată după 1990, cu accentul pe o serie de interpretări și analize eronate cuprinse în ea. Intenția Institutului a fost de a stimula dialogul între autorii volumelor și criticii lor. Din păcate, demersul a eșuat deoarece nici un reprezentant al Academiei sau al Institutului „Nicolae Iorga” nu a dat curs invitației.

Dr. Lya Benjamin a atras atenția asupra existenței în volumele menționate a unor abordări care nu corespund cercetărilor făcute de istorici evrei atât din România cât și din străinătate, din care menționăm câteva: viziuni contradictorii cu privire la prezența evreilor pe teritoriul

neacordarea cetățeniei pentru evreii pă-mânteni, cerută prin Tratatul de pace de la Berlin (volumul 7, coordonatori profesorii Dan Berindei și Gheorghe Platon); în perioada interbelică, exagerarea rolului evreilor în diferitele domenii ale societății românești, neadevăruri istorice legate de revizuirea legii cetățeniei, inițiată de guvernul Goga-Cuza (volumul 8, coordonator prof. Gheorghe Scurtu).

Volumul 9 (perioada 1940-1947) a fost coordonat de prof. Dinu Giurăscu, cu o introducere a prof. Gheorghe Buzatu. Istoricul a considerat că victoria împotriva fascismului nu a fost una a popoarelor deoarece, drept consecință, în estul Europei s-a instaurat un totalitarism de factură stalinistă. Deși în analiza evenimentelor legate de evrei sunt folosite drept surse și volume ale istoricilor evrei (Jean Ancel și

Cronica B'nai B'rith

Acesta a fost genericul întrunirii BBR la Sinagoga Mare, „nu întâmplător intitulată astfel”, opina președintele Forumului, ing. **José Iacobescu**, pentru că primiriile de noi membri, succinta informare făcută de domnia sa despre extinderea relațiilor internaționale ale BBR, excursia la Pădurea „Pustnicu”, programul artistic oferit de JCC au justificat-o „cu asupră de măsură”. Ceremoniile de primire s-au desfășurat cu mai mult fast decât până acum, poate și fiindcă printre noii membri se numără oameni remarcabili pe plan profesional, comunitar, social. Primul a fost prof. univ. dr. **Corneliu Sabetay**, reputat medic pediatru, președintele Comunității Evreilor din Craiova, consilier în Consiliul Județean local. „Este un moment important în viața mea, ca evreu”, a spus profesorul **Sabetay**, după prezentarea unui selectiv C.V. din bogata sa activitate, menționând faptul că Piața „Ierusalim” din Craiova este singura purtând acest nume din Europa răsăriteană, fapt relevant și cu prilejul unui recent interviu al domniei sale la TVR2. „Un nume de renume”, a spus președintele F.C.E.R., dr. **Aurel Vainer**, de care este legată și salvarea vieții unei fetițe de cinci ani, nepoată a vorbitorului. „Un om de aleasă omenie”, l-a caracterizat **Irina Cajal**, argumentându-și aserțiunea prin grija excepțională a profesorului **Sabetay** față de prof. univ. dr. **Pesamosca**, unul dintre cei mai mari medici pediatri din țară, acum în vârstă de 82 de ani, singur, retras la **Budimex**. „Un om cu opinie proprie, public exprimată”, a afirmat președintele Comunității Evreilor din Brașov, ing. **Tiberiu Roth**. „Ca fiu al Craiovei și unul dintre cei puțini pe care-l cunosc de multă vreme, îi susțin primirea

„PRIMĂVARA CU B'NAI B'RITH ROMÂNIA”

în BBR”, a spus dr. ing. **José Blum**, șeful Sectorului C.A.S. al F.C.E.R. „Profesorul Sabetay practică din totdeauna Statutul B'nai B'rith”, a accentuat ing. **Osy Lazăr**, fost președinte al C.E.B. „Colegul meu, profesorul Sabetay, a crescut între cărți, ilustrând cum se cuvine supranumele pe care-l purtăm: popor al Cărții”, a evidențiat prof. univ. dr. **Andrei Voinea**. „Un președinte de Filială A.C.P.R.I. plin de inițiativă”, a observat prof. **Veronica Bărlădeanu**, secretar general al organizației. „Arc peste timp. Împreună cu acad. **Nicolae Cajal z.l.**, am avut onoarea să particip la ceremonia de conferire a titlului de *Doctor Honoris Causa* de către Universitatea din Craiova celui care a inițiat reactivarea B'nai B'rith în România, **Siegfried Schieber z.l.**; eveniment la care a apărut cu pregnanță faptul că prof. univ. dr. **Corneliu Sabetay** este un vârf al medicinei și un vârf al iu-

Laureații Medaliei de Onoare „Prieten al Comunităților Evreiești din România”, acordată de F.C.E.R., au fost trei membri de marcă ai Grupului de Sprijin al BBR: președintele F.A.N. al BBE, prof. univ. dr. **Nasty Vlădoiu**, amb. **Mariana Stoica**, prof. univ. dr. **Radu Alexandru Macovei**, directorului Spitalului de Urgență Floreasca.

daismului din România”, a subliniat fostul secretar general și președinte interimar al F.C.E.R., av. **Iulian Sorin**.

O altă personalitate evreo-română contemporană a fost elogiată la primirea în BBR.: dr. **Nicoleta Tender**, prima femeie doctor în strategii militare, absolventă

a Facultăților de Drept și Economie, conf. univ. dr. la Universitatea „Carol I”, vicepreședinte, din 2008, al Comitetului pentru Prospekțiuni Economice S.A., cu o remarcabilă activitate managerială și filantropică. Familia Tender a acordat un substanțial suport material Teatrului de Operetă, unor reputați artiști români (**Irina Cajal**). Dr. Nicoleta Tender poate împlini două din dezideratele majore ale B'nai B'rith: ajutorarea celor în suferință, lupta împotriva antisemitismului (ing. **Tiberiu Roth**). Domnia sa a sponsorizat sala de studiu Talmud Tora din incinta Sinagogii Mari, în memoria tatălui ei (**Eva Galambos**). Este emoționantă dorința sa de căutare a rădăcinilor, respectiv – mormântul bunicii, înhumată în Cimitirul Evreiesc din Craiova, și donația făcută: o mașină de tuns iarba în cimitir (prof. univ. dr. **Corneliu Sabetay**). Nicoleta Tender a organizat o expoziție „Margareta Sterian” la Timișoara și va sponsoriza apariția în engleză a albumului „Sinagoga în România” (dr. **Aurel Vainer**).

A fost primit în BBR ing. **Mihai Brociner**, șef de compartiment la D.A.S.M., descendent al eroului din Războiul de

Independență de la 1877, col. **Mauriciu Brociner**, ale cărui fapte de vitejie au intrat în legendă, fiind reamintite întotdeauna de Ziua Eroilor (**Boris Marian Mehr**, prof. univ. dr. **Corneliu Sabetay**, ing. **Osy Lazăr**). Prin calitățile umane și profesionale poate sprijini eficient Comisia Socială a BBR (**Octavian Fülöp**). Despre virtuțile de familistă, conștiinciozitatea, implicarea în viața evreiască a **Silviei Solomovici**, absolventă a Facultății de Chimie Industrială, secretară la Cabinetul președintelui C.E.B., au vorbit **Irina Cajal** și ing. **Osy Lazăr**.

Din informarea făcută de președintele BBR, ing. **José Iacobescu**, a reieșit aprecierea de care se bucură Forumul nostru pe plan internațional. După înfrățirea cu Lojile din Ungaria, Serbia, Bulgaria, Frankfurt, s-a primit propunerea de înfrățire cu Loja din Lyon. Președintele F.C.E.R., dr. **Aurel Vainer**, a felicitat inițiativa președintelui Forumului de creare a unui Grup de sprijin al BBR, datorită căruia – printr-unul dintre membrii ei, prof. univ. dr. **Radu Alexandru Macovei**, directorul Spitalului de Urgență Floreasca, - a fost salvată viața președintelui C.E. Focșani, **Mircea Rond**. Ca întotdeauna în viața evreiască, un ochi plânge (a fost ținut un moment de reculegere în memoria profesorului **Ion Șerbănescu z.l.**, fost cercetător la C.S.I.E.R.) și un ochi râde. Este vorba de programul de muzică și dansuri israeliene (dirijor – **Bogdan Lifșin**) de la Pustnicu, datorat directorului JCC, **Shai Orny**, pentru care a primit mulțumiri din partea președintelui BBR. Meritorii contribuții la reușita dimineții – **Victoria DeMayo**, **Elena** și **Jean Bercu**.

IULIA DELEANU

„Despre prezent, nu numai despre trecut”

Festivalul evreiesc ceh în România, București, 26 – 27 mai 2010

Cele două zile ale Festivalului Evreiesc Ceh „Nouă Porți”, în România, găzduit de T.E.S., a reconfirmat forța noastră de regenerare, faptul că nazismul n-a reușit să distrugă în totalitate universul idiș, și a fost, totodată, o încununare a investigațiilor făcute de copii și tineri cehi din zilele noastre, implicați într-un proiect educațional menit să salveze de la uitare copii și tineri evrei cehi uciși în Holocaust. Festivalul a debutat cu vernisajul expoziției „Vecini care au dispărut” și „Omăgiu copiilor victime ale Holocaustului”, despre care E.S. Oren David, ambasadorul Israelului la București, afirma - într-un interviu acordat TVR Cultural, emisiunea „Minorități” - că ar putea constitui un model și pentru România. Expoziția - în public s-a aflat și atașatul cultural al aceleiași Ambasade, *Jonathan Rosenzweig*, - reprezintă rezultatul cercetărilor întreprinse, în două etape, cu genericele sus-menționate, de copii și tineri cehi în arhivele locale, arhivele statului ceh, ale Memorialului Tezrin. Vernisajul a fost deschis de directorul T.E.S., regizorul *Harry Eliad*, onorat de a fi gazda Festivalului, care a mulțumit, cu acest prilej, pentru invitația primită de T.E.S. de a face un turneu în Cehia. Mulțumirile lui *Pavel Chalupa*, directorul Festivalului „Nouă Porți”, au fost îndreptate către sponsorii datorită cărora a fost realizată desfășurarea evenimentului în România. „Europa a scăpat, în bună parte, de evrei, dar nu a scăpat de antisemitism și asta trebuie să dea de gândit tuturor generațiilor”, a spus, cu același prilej, președintele A.E.R.V.H., dr. *Liviu Beris*.

„Scurta călătorie lungă”, filmul documentar care a urmat vernisajului, a avut următoarea frază drept moto: „Despre oameni, nu numai despre evrei, despre răul din noi, nu numai despre Holocaust, despre prezent, nu numai despre trecut”. O frază-continuare la ideea centrală din *speech*-ul președintelui A.E.R.V.H. Un film despre nevoia de rădăcini, despre reîntoarcere la sine. Un pelerinaj - simbol pe care fiul lui Vojtech Gál, asasinat la Sachsenhausen, în 1945, îl face în 2008, însoțit de prieteni și cameramani, pentru a înțelege ceea ce nu e de înțeles: cât de ușor a fost să fie zgâriată numai tencuiala civilizației pentru ca violența, barbaria, cruzimea să transforme oamenii în vânător și vânat. În același spirit a fost turnat, în 1964, și filmul artistic „Diamantele nopții”, după nuvela, cu elemente autobiografice, a lui Arnost Lustig, el însuși evadat dintr-un tren cu destinația Dachau, „Întunericul nu lasă umbră”, în regia lui Jan Nemec. Un film în alb-negru, cu scene atât de cutremurătoare încât aproape că se dispensează de cuvânt. Doi adolescenți reușesc să evadeze dintr-un vagon de vite purtându-i spre unul din lagărele naziste de exterminare. Raportarea laimotivică la momentul evadării, la clipe de viață normală din trecut sunt contrapunctate de lupta cumplită pentru supraviețuire, de elementarul feroce: apă băută din mlaștină, hrană - mușuroi de furnici. Adolescenții sunt hăituiți de un grup de cetățeni „onorabili”, din localitatea în care nimeresc, devotați Reich-ului nazist, rămași la vatră din cauza senectuții: beau, mănâncă, rostesc discursuri „patriotice” decrepite, în timp ce adolescenții prizonieri stau și se uită, chirsiți la zid, așteptându-și „interogatoriul”. O încercare de fugă este frântă. Unul dintre adolescenți are un picior vătămat și nu poate sui în camionul salvator, poate. Camaradul lui renunță s-o facă din solidaritate. Grotescul și tragicul se unesc într-un șuier crescendo culminând cu împușcarea evadaților. Concertul de muzică Klezmer al trupei „Naches” (*Jacob Cernohorsky* - violină, *Tomas Novotny* - concertină, *Tomas Filip* - contrabas, *Rotislav Mireska* - percuție, *Barbara Baranova* - solistă vocală) a creat fluxul de comunicare artiști - public, prin cântecele, multe cunoscute și aplaudate în tact, aparținând aceluiași spațiu spiritual central și est-european.

E. SUHOR

FEDERAȚIA COMUNITĂȚILOR
EVREIEȘTI DIN ROMANIA
Cabinetul Președintelui

פֿעדעראציע פֿון די ייִדישע
קהילות פֿון רומעניע
ועד הקהילות היהודיות ברומניה
לשכת הנשיא

Eminenței Sale Domnului Muftiu Iusuf Muurat

În aceste zile am avut bucuria de a lua la cunoștință informațiile privind re alegerea dumneavoastră în înalta funcție de Muftiu al Cultului Musulman din România. A fost o veste foarte importantă și pentru noi, pe care am prezentat-o de îndată Comitetului Director al Federației Comunităților Evreiești din România.

Potrivit bunelor tradiții de înțelegere și respect reciproc, călăuzit de sentimente ce îndeamnă la colaborare și bună conviețuire a Cultului Mozaic cu Muftiatul Cultului Musulman, în folosul comun al păcii și al binelui tuturor celor care trăiesc în România, al celor care descind din Patriarhul comun Avrahaam, vă asigur de respectul meu profund și de admirația pe care o avem față de dumneavoastră.

Fie ca Bunul Dumnezeu să vă dea tot ce vă doriți pentru a aduce la îndeplinire misiunea dumneavoastră de cea mai înaltă onoare și de maximă responsabilitate, care vă revine ca Muftiu al Cultului Musulman din România.

Din inimă, îngăduiți-ne să vă adresăm felicitări călduroase, împreună cu urarea de viață îndelungată și rodnică, spre binele tuturor.

Totodată, rog să ne permiteți să vă adresăm urarea iudaică tradițională „Ad Meea V'esrim”.

Cu înaltă considerație și profund respect,
Al dumneavoastră sincer,

PREȘEDINTE

Dr. Aurel Vainer

Deputat

VICE PREȘEDINTE

Ing. Paul Schwartz

SECRETAR GENERAL

Ing. Albert Kupferberg

• LĂZĂRESCU SIDI, șef Oficiu resurse umane F.C.E.R., s-a născut la 10 mai 1954.
• HERDAN ADELA, președinte C.E. Ploiești, s-a născut la 7 iunie 1950.
• BARAȘ FĂNEL, asistent la D.A.S.M., s-a născut la 10 iunie 1953.
• GOLDA MARCELA, contabil-șef Cămin „Moses Rosen”, s-a născut la 13 iunie 1987.
• RADIAN ALEX, asistent coordonator sector magazine și depozite, s-a născut la 13 iunie 1929.
• GOLDA SORIN, președinte C.E. Suceava,

s-a născut la 21 iunie 1951.
• SILBER ȘTEFANIA, Centrul de administrare a patrimoniului, s-a născut la 17 iunie 1954.
• VARNIȚKI BOGDAN, director adjunct al Centrului de administrare a patrimoniului, s-a născut la 19 iunie 1946.
• KAISERMANN PINCU, președinte C.E. Iași, s-a născut la 22 iunie 1924.
• GALANTER BORIS, D.A.S.M., s-a născut la 29 iunie 1938.
• TAUBERG LIANA, medic, Policlinica F.C.E.R., s-a născut la 29 iunie 1962.

ANIVERSĂRI

Manifestare interconfesională și interetnică la Constanța

Moscheea “Carol I”- la 100 de ani

Musulmani, creștini și evrei au marcat împreună cea de a 100-a aniversare a punerii pietrei de temelie a Moscheii din Constanța, care poartă numele regelui Carol I. Puțini știu că ridicarea acestei clădiri, un simbol emblematic al orașului, construită de arhitectul român *Victor Ștefănescu*, a fost subvenționată de statul român, din dispoziția regelui Carol I.

Ceremonia, care s-a desfășurat în incinta moscheii, a fost onorată de reprezentanți ai Președinției și guvernului român, de ambasadorii SUA, EAU și Malaysiei, de consuli generali ai Turciei, Rusiei și Chinei, de *I.P.S. Teodosie*, Arhiepiscopul Tomisului și de *monsieurul Ștefan Ghența*, Vicar Episcopal de Dobrogea, de *dr. Adrian Lemeni*, conducătorul Secretariatului pentru Culte, de liderii Uniunii Democratice a Tătarilor Turco- Musulmani din România (UDTTMR) și ai Uniunii Democratice Turce din România și deputații

lor, *Amet Aledin* și *Ibraim Iusein*, reprezentanți ai autorităților locale. F.C.E.R. a fost reprezentat de vicepreședintele *ing. Paul Schwartz*.

În cuvântarea sa, muftiul Cultului Musulman din România, *Muurat Iusuf*, după ce a prezentat istoria moscheii, a vorbit despre valoarea simbolică a acestui edificiu de cult, despre buna colaborare și conviețuire a minorității musulmane din România cu românii și cu celelalte etnii și confesiuni de-a lungul istoriei și despre modelul islamic dobrogean care “a atras atenția în mod pozitiv și a celorlalți musulmani care conviețuiesc în statele vecine”. Domnia-sa a subliniat că inițiativa recentă de constituire a Consiliului Consultativ al Muftiilor din UE poate contribui la combaterea extremismului, disensiunilor și conflictelor în rândul musulmanilor. Muftiul Muurat Iusuf a mulțumit guvernului român pentru preocuparea și sprijinul acordat, subliniind că dacă în unele țări europene se interzice construirea de moschei, în România astfel de activități sunt acceptate. Musulmanii din România au fost și sunt

cetățeni loiali ai țării, a arătat vorbitorul.

Comunitatea musulmană din România este un model de coexistență iar moscheea este expresia unei sinteze culturale, s-a arătat în mesajul președintelui Traian Băsescu, transmis de consilierul prezidențial *Iulian Fota*. Toți ceilalți vorbitori au făcut aprecieri cu privire la bunele relații interetnice și interconfesionale ale comunității musulmane, rolul acestei comunități și momentul istoric pe care-l reprezintă aniversarea. Cu acest prilej a fost editat albumul foto-documentar “Moscheea Regală Carol I, Constanța 1919-2010”, realizat de Muzeul de Artă din Constanța (*dr. Doina Păuleanu*) și Direcția Județeană a Arhivelor Naționale (*dr. Virgil Coman*). A fost de asemenea vernisată o expoziție de acuarele ale arhitectului V. Ștefănescu, niciodată expuse până acum.

Modelul Islamic dobrogean - o soluție pentru combaterea radicalismului

Simpozionul organizat în cinstea evenimentului aniversar a fost dedicat modelului Islamic dobrogean de coexistență care, așa cum a arătat consilierul prezidențial *Iulian Fota*, ar putea deveni un model internațional de coexistență sau, potrivit prof.univ. *George Mircea Botesco*, autorul unor cercetări în acest domeniu, o soluție pentru combaterea radicalismului islamic. În cazul în care comunitatea musulmană din România nu se va adapta cerințelor secolului XXI ar putea deveni victima unor pericole ca fragmentarea, prin pătrunderea unor secte a căror ideologie nu corespunde modului de gândire

al musulmanilor din România, a avertizat prof.univ. *Tasim Gemil*. Muftiul *Muurat Iusuf* a atras, la rândul său, atenția asupra unor amenințări care ar putea afecta unitatea comunității. Vicepreședintele F.C.E.R., *ing. Paul Schwartz*, a scos în evidență buna colaborare a Federației cu comunitatea musulmană, o cauză fiind și originea comună a religiilor - monoteismul avrahamic. Pentru a depăși dificultățile cu care se confruntă astăzi toate comunitățile, este necesară unitatea și acțiuni concrete-investiții, muncă, realizări. La rândul său, *Amet Aledin*, deputat al UDTTMR, a vorbit despre activitatea sa legislativă în favoarea etniei musulmane. Prof. *Osman Melek* a subliniat rolul femeii românce de etnie turco-musulmană. Evenimentul, apreciat de toți cei prezenți, a contribuit la cunoașterea mai bună a vieții și problemelor comunității musulmane din România.

EVA GALAMBOS

Muftiul Muurat Iusuf – reales în unanimitate în fruntea Cultului musulman

Cu 25 de voturi din 25 posibile, Muurat Iusuf a fost ales de către membrii Consiliului Sinodal (Sura-i Islam), pentru un al doilea mandat de cinci ani, Muftiu al Cultului Musulman din România. Muurat Iusuf este o personalitate deosebită a Comunității musulmane. Tânăr ca vârstă dar bătrân ca înțelepciune, el a știut să-și îndrume comunitatea pe calea conviețuirii pașnice cu celelalte etnii, opunându-se încercărilor de radicalizare, promovate de persoane venite din afară. A fost și este un promotor al modelului dobrogean de conviețuire interreligioasă și interetnică, susținut de credincioșii musulmani din Dobrogea. Prieten al Comunității evreiești, F.C.E.R. își exprimă profunda satisfacție pentru re alegerea domniei-sale și-i urează în continuare putere de muncă.

ANDREI CĂLĂRAȘU

Numele său provine de la localitatea Călărași. Acolo a ajuns de la Iași, în „trenul morții”, după ce i-au fost uciși părinții, frații, toți cei dragi. A supraviețuit ca prin minune și s-a considerat pe drept cuvânt un nou-născut. Și-a luat deci numele noului său loc de naștere.

Nu l-am cunoscut decât cu vreo 35 de ani mai târziu, în Israel. Andrei Călărașu e azi un artist consacrat în genul său. „Ochiul” său e plin de viziune și fantezie, el filmează cu sufler, cu „neșumă”, cum am spune noi, evreii.

Nu și-a uitat țara de obârșie. E plin de nostalgie pentru meleagurile natale, plin de abnegație și dăruire față de frații săi, pentru instituțiile lor, pentru viața lor. De câțiva ani încoace, aduce în văzul milioanelor de telespectatori din Israel sărbătorile comunităților evreiești din România, instituțiile lor, tineri și bătrâni, evenimente ce se prăznuiesc. „Hanuca în România”. „Purim la București”. „Sărbătorirea revistei noastre la a 25-a aniversare” și multe alte teme îl pasionează și izbutește să le prezinte ca adevărate capodopere artistice.

L-am urmărit în zilele noastre de doliu la a 40-a comemorare a Holocaustului evreilor din nordul Transilvaniei, comis de fasciști germani și unguri. Singur, fără o echipă care să-l secondeze, așa cum o cer elementarele reguli ale meseriei (economie!!!), cu aparatul greu în spinare, se cățăra pe balcoane și pe acoperișuri, nu obosea, din zori și până în noapte, spre a înregistra pe peliculă istorie, istorie cumplicată, dar care trebuie neapărat să nu fie uitată.

Cele câteva zile de pelerinaj, cu miile de participanți, cu șuvoaiele lor de lacrimi, cu mormintele lor cutremurătoare, cu evocările făcute de distinse personalități de pe întreg cuprinsul lumii, cu monumentele care evocă, fiecare, mii, zeci de mii de martori, cu sinagogle, cu cimitirele care evocă secole de existență evreiască pe aceste meleaguri, cu corurile și orchestrele Talmud Tora ale copiilor și tinerilor evrei, care exprimă încăpățănarea de a trăi și „Netah Israel” (perenitatea lui Israel) - toate, toate Călărașu le-a văzut, le-a simțit și le-a dăruit poporului evreu, întregului popor evreu.

Cinste talentului său înaripat, cinste devotamentului său nelimitat, cinste sufletului său de bun evreu!

**Șef Rabin
Dr. MOSES ROSEN**
Articol din „Revista
Cultului Mozaic”

ISTORIE LA TIMPUL PREZENT: BULEVARDUL LIVIU LIBRESCU

Marele merit al unui profesor este, oricât de fascinant ar vorbi ex *cathedra*, acela de a le fi discipolilor model de viață. Și savantul *Liviu Librescu* z.l. este un astfel de magistrat. De aceea traiectoria spirituală a vieții lui continuă, în pofida tragediei care i-a curmat-o: masacrul săvârșit de un student alienat, în urmă cu trei ani, la Universitatea *Virginia Tech* din S.U.A., moment în care profesorul a făcut sacrificiul suprem pentru a salva viețile studenților săi. *Alți eminenți oameni de știință pot fi simboluri, dar Liviu Librescu este un glas, o conștiință.* Iată de ce Ambasada S.U.A. în România, M.A.E., Primăria Generală a Capitalei, Primăria Sectorului 1 au colaborat pentru ca unul din bulevardele importante ale Bucureștilor, trecând prin fața viitoarei Ambasade a S.U.A., aflată în construcție, să-i poarte numele. La ceremonia de dezvelire a plăcii omagiale au luat parte conducători laici și spirituali ai F.C.E.R., lideri C.E.B., B.B.R., Fundației „Caritatea”, A.E.R.V.H., I.N.S.H.R., cercetători de la C.S.I.E.R., soția și copiii profesorului, rude rămase în țară. A participat, de asemenea, E.S. *Oren David*, ambasadorul Israelului în România. O ceremonie sobră, fără patetisme, fără emfază, derulată sub cerul liber. Au fost intonate imnurile de stat ale S.U.A. și României. E.S. *Mark Gittenstein*, ambasadorul S.U.A. în România, a adus prinos de recunoștință predecesorului său, amb. *Nicholas Taubman*, care l-a încurajat în acest proiect. Vorbitorul a schițat câteva momente semnificative care au marcat viața profesorului Librescu. Copil fiind, a fost dat afară din școală fiindcă era evreu. Tatăl lui a fost deportat în lagărul de la Teiuș, apoi trimis într-un detașament de muncă obligatorie. A absolvit Facultatea de Mecanică – secția Aeronautică, dându-și, ulterior, doctoratul în mecanica fluidelor și făcându-se remarcat prin lucrări în domeniu în țară și peste hotare. A refuzat să devină membru al P.C.R. și a fost concediat când un avion-experiment s-a prăbușit, deși cercetătorul și-a pus în gardă superiorii asupra pericolului. I s-a refuzat plecarea în Israel pe motiv că „deține secrete de stat”. La intervenția premierului Menachem Begin, a reușit să facă Alia în 1978. A fost profesor la Universitatea din Tel Aviv și, după un an sabatic la Universitatea din Virginia, și-a continuat cercetările și profesoratul în S.U.A. Tragedia care a făcut înconjurul lumii, la 16 aprilie 2007, s-a petrecut chiar de lom Haatmaut, Ziua Independenței Israelului. *Ceea ce a prevalat în acele clipe nu a fost instinctul de conservare, ci protejarea vieții studenților.* 22 de foști studenți ai săi sunt astăzi în viață datorită lui. „*Îi onorăm memoria, acordând numele Liviu Librescu bulevardului care va trece prin fața viitoarei noastre Ambasade.* Emoția *Marilenei Librescu*, soția regretatului profesor, s-a transmis fiecăruia dintre cei de față. A vorbit despre recunoștință față de Ambasada S.U.A. în România și față de oficialitățile române, despre „curajul, voința puternică, respectul și iubirea de oameni, care l-au caracterizat pe Liviu întreaga viață. Elie Wiesel spunea că, uneori, chiar dacă îți pierzi viața, ți-o câștigi spiritual prin fapta ta. Cred că soțului meu i se potrivește afirmația”, a spus domnia sa. „Liviu nu a abdicat de la valorile de bază ale iudaismului, de la valorile în care sunt educați copiii noștri”. Apoi a fost dezvelită placa omagială.

IULIA DELEANU

Scrisoare de mulțumire

Într-o scrisoare adresată președintelui F.C.E.R. dr. A. Vainer, Marilena Librescu, văduva profesorului Liviu Librescu (z.l.) mulțumește „pentru caldă și frumoasă primire” pe care i-a făcut-o Federația Comunităților Evreiești din România, pentru cadou-

rile primite, cărți cu un conținut bogat și cu o înaltă ținută editorială. Doamna Librescu a dorit să transmită de asemenea mulțumiri „tuturor celor care au avut bunăvoința de a fi cu ea în momente în care a avut nevoie de adevărat de sprijin prietenesc”.

„Profesorul nu și-a pierdut viața, ci și-a dăruit-o”

Era 16 aprilie 2007 și Liviu Librescu își ținea cursul într-o sală cu 23 de studenți. În clădirea cu două etaje a intrat un psihopat, care a legat ușile de acces cu lanțuri ca să nu poată fugi nimeni din clădire și a început să tragă în tot ce mișca. Profesorul a auzit focurile de armă, a ieșit pe culoar, și-a dat seama ce se întâmpla și a fugit la fereastra sălii de curs, s-a uitat jos; erau la etajul doi dar sub fereastră se afla o tufă mare care putea amortiza căderea și le-a cerut studenților să sară, ca să se salveze. După care, a blocat ușa cu corpul său. Dintre studenți, 22 au sărit, o fată a rămas în sală fiindcă nu a avut curaj să facă saltul în gol. Nebunul înarmat a ajuns la ușa sălii de curs, a încercat să intre, nu a izbutit, iar studenții săreau între timp pe geam, Liviu Librescu bloca ușa când criminalul psihopat a tras prin ea patru gloanțe, care l-au rănit grav pe profesor. Aceste evenimente, care au făcut atunci înconjurul lumii și au provocat o mare emoție în Statele Unite, ne-au fost reamintite de soția lui Liviu, dna Marilena Librescu la adunarea comemorativă ce a avut loc, în 1 iunie a.c. la Biblioteca «Dr. Alexandru Șafran». Erau prezenți în sală dr. Aurel Vainer, președintele F.C.E.R., dr. ing. José Blum, consilier cultural, membri ai Comitetului Director al F.C.E.R., alte

personalități ale comunității din București. Ei au fost prezentați pe rând doamnei Librescu de către organizatorul acestei festivități, Erwin Șimșensohn, președintele C.E.B., care i-a înmănat văduvei lui Liviu Librescu o diplomă, prin care prof. Liviu Librescu este primit în Comunitatea bucureșteană ca «Membru de Onoare post mortem», și o a doua diplomă, prin care Marilena Librescu și fiii ei, Joseph și Lionel, sunt desemnați ca Membri de Onoare a acestei Comunități. (E o onoare pentru noi să ne reîntoarcem în rândurile acestei comunități din care am făcut parte până acum 40 de ani, a spus Marilena Librescu).

În cursul acestei adunări comemorative, Prim Rabin Șlomo Sorin Rosen a rostit o „mulă” *in memoriam*. Au derulat amintiri despre Liviu Librescu doi foști colegi de an și facultate: ing. Oșy Lazăr, conf. ing. Otto Adler și ing. Nilu Aronovici, care l-a cunoscut ca liceean la Ploiești. Evocând figura lui Liviu Librescu, dr. Aurel Vainer a subliniat că acesta «nu și-a pierdut viața ci și-a dăruit-o». Să reținem și din cuvântarea lui Erwin Șimșensohn ideea că Liviu Librescu a ilustrat prin acțiunea sa eroică principiul iudaic după care «cine salvează o viață, salvează întreaga omenire». (A.B.)

„UN EROU AL ZILELOR NOASTRE”

(Interviu acordat de
președintele F.C.E.R.,
dr. Aurel Vainer)

În seara aceleiași zile în care a avut loc ceremonia de dezvelire a plăcii *Bd. Liviu Librescu*, președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer, a acordat un substanțial interviu la Radio România Internațional (realizator – *Simona Constantin*) exprimându-și „durerea”, dar și „mândria de a ști că un om din etnia noastră, din comunitatea noastră – s-a născut la Focșani, a trăit la Ploiești și București” - este „un erou al zilelor noastre”, savant în domeniul aeronauticii, care a făcut Alia, a fost cercetător la NASA și profesor la Politehnica din Virginia (SUA). „Erou – fiindcă, la 77 de ani, ține ușa cu toată puterea sa [în fața agresorului] și salvează oameni care nu erau din familia lui. Da, un tată își salvează familia. Pentru el, acești tineri însemnau o familie”. „*Evreii din România apreciază mult gestul Ambasadei SUA la București și generozitatea Primăriei Capitalei de a accepta acest nume pentru un bulevard, numele unui evreu român care a înscris o pagină specială în istoria contemporană*”, a conchis președintele F.C.E.R.

Sesiunea științifică a Centrului Goldstein-Goren din cadrul Facultății de Litere, Universitatea București (27-28 mai 2010)

EVREII ȘI ORAȘUL

După salutul adresat de decanul Facultății, *prof.dr. Liviu Papadima*, a urmat comunicarea introductivă a *prof.dr. Liviu Rotman*, care s-a referit la relațiile interetnice, de-a lungul istoriei în București, ca și în orașele din Moldova. *Paul Cernat* a conferențiat despre eoul existenței evreilor în literatura română, de la Mihail Sadoveanu la Peltz, Călugăru, Benador, Aderca. Din proza lui Sadoveanu a exemplificat cu „Haia Sanis” și „Calman”.

Despre Tristan Tzara și DADA-ism și despre volumul „Narcotice în cultura română. Istorie, religie și literatură”, în curs de apariție la Editura Polirom, a vorbit etnologul *Andrei Oișteanu*. *Camelia Crăciun* a revenit la creația lui I. Peltz.

Mordechai Zalkin, de la Universitatea din Beer Sheva (Israel), a expus tema

dureroasă a pierderii copilăriei în anii Holocaustului, prin teroare și exterminare. *Michael Miller* de la Centrul European-Budapesta, a relatat despre existența coloniei de maghiari, printre care numeroși evrei, care au trăit la Berlin în anii 20-30 ai secolului trecut. Despre evreii din Moravia a expus o lucrare *Marie Crjova*. *Eugenia Prokop Janiec* a evocat viața și modul de exprimare ale evreilor din Cracovia, cartierul Kazimierz.

Asher Maoz (Universitatea din Tel Aviv) a explicat influențele benefice ale dreptului iudaic, tradițional asupra elaborării normelor dreptului internațional.

Lucian Năstasă, de la Universitatea din Cluj, a trecut în revistă evenimentele din mediul universitar în interbelic. *Anca Ciuciu*, cercetătoare la CSIER, a venit cu

ilustrații și date despre publicitatea conținută în „Curierul Israelit” (1920-1930), modul cum se prezentau firmele evreiești. Despre meseriile practicate de evreii din Craiova, în anii dinainte și după 1900, a vorbit *Delia Bălăican*, de la Biblioteca Academiei Române. *Prof.dr. Ladislau Gyemant*, decan al Facultății de Istorie la Cluj, a expus o interesantă temă, „Evreii și orașele din Transilvania în prima jumătate a secolului XIX”. *Prof.dr. Carol Iancu*, de la Universitatea din Montpellier (Franța), a expus aspecte din viața evreilor din sudul Franței, în timpul dominației papale („Evreii Papei”). *Dr. Lucian Zeev Herșcovici*, de la Biblioteca Națională a Israelului, a vorbit despre Haskala la Iași, în sec. XIX.

Despre rolul și poziția sinagogii în viața evreilor, tipuri urbane ale iudaismului eu-

ropean au expus *dr. Măriuca Stanciu* (coordonatoare a sesiunii științifice) și *Alina Popescu*, de la centrul Goldstein-Goren.

Adina Babeș, de la Institutul de Studii a Holocaustului, a evocat rolul evreilor din România care au emigrat în Eretz Israel. Despre Memorialele Holocaustului (inclusiv cel din București, inaugurat în 2009), dezintegrarea socială în timpul regimului nazist, despre pogromul de la Iași (iunie 1941) au vorbit, respectiv, *arh. Augustin Ioan*, *Mark Volovici*, de la Universitatea din Ierusalim (fiul scriitorului Leon Volovici), *prof. dr. Alexandru Florian*, director executiv al INSHR. O sesiune reușită, lucrările urmând a fi publicate în buletinul anual al Centrului Goldstein-Goren.

BORIS MARIAN

Una din cele «100 cele mai influente persoane din lume»

Edna Foa

În fiecare an, revista "Time" publică o listă a celor 100 cele mai influente persoane din lume. Nu este vorba de oameni care au influență asupra destinelor lumii prin poziția lor politică

sau averea lor ci de oameni obișnuiți, artiști, scriitori, cercetători care prin ideile și prin arta lor contribuie decisiv la schimbarea în mai bine a lumii. Pe lista din 2010 figurează și o psiholoagă israeliană, Edna Foa (72), care lucrează mai mult în Statele Unite, la Universitatea din Pennsylvania, dar vine des în Israel, unde are un apartament în Tel Aviv. Edna Foa a devenit cunoscută în multe țări pentru metoda ei de tratare a « posttraumatic stress disorder » (PST, depresia post traumatică), o afecțiune de care suferă circa 300.000 de militari americani care au luptat în Vietnam, alte zeci de mii de veterani din Irak și mii de militari israelieni. Dar nu numai ororile războiului provoacă această afecțiune psihică gravă ci și violul, pierderea bruscă în accidente a celor dragi, uneori și un divorț sau o concediere. Cei afectați nu se mai pot concentra asupra activității profesionale, sunt depresivi, adesea se apucă de băutură sau recurg la droguri, se izolează, devin claustrofobi. Edna Foa a creat o metodă proprie de tratament, un „protocol” cum spun psihiatrul, care a dat rezultate uimitoare: după 15-19 ședințe de câte 90 min se obțin vindecări definitive în 80% din cazuri. Armatele americană, canadiană și israeliană au adoptat protocolul Ednei Foa și îl aplică pe scară largă iar Edna ține de 10 ani cursuri, formând tot mai mulți psihologi și psihiatru în această tehnică de tratare.

Noi, oamenii, suntem formați instintiv ca orice animal, în creierul nostru de reptilă există legături innăscute, formate și consolidate în sute de mii de ani de evoluție care ne fac să ne temem: de leul din savană dar și de câinele care atacă pe stradă, de omul care ne poate ataca în întuneric, de durere, de moarte și de cruzime. Din păcate, teama asociată cu aceste condiții, așa-numitul stres post-traumatic, odată trăită, rămâne înfiptă în subconștient. Pentru a o scoate de acolo Edna Foa a creat metoda „expunerii prelungite”. Ea presupune identificarea gândurilor și situațiilor care provoacă teama, după care cei afectați sunt expuși treptat și în mod delicat, sub controlul psihologului, la condițiile fizice și la circumstanțele care au provocat sindromul post-traumatic. Înfruntarea memoriei exclude treptat teama de amintiri.

Edna Foa vizitează periodic Israelul, unde a pregătit sute de terapeuti. Ea a scris câteva cărți și a publicat peste 350 de articole științifice, a primit numeroase distincții și titluri academice.

O familie plecată din România

Marcel Adams, miliardarul canadian și rudele lui

Marcel Adams a ajuns la Montreal cu buzunarele goale, în 1951. Astăzi, Marcel (89) este unul din primii 100 de proprietari de terenuri și imobile din America de Nord, cu o avere personală estimată la 1,1 miliarde de dolari, iar fiul său, Julian, a devenit un cunoscut inventator în domeniul farmaceutic.

Marcel a început liceul în București, a activat în „Hanoar Hazioni”, o organizație sionistă, a fost dat afară din școală, ca toți evreii de vârsta lui în anii guvernării antonesciene și nu a mai ajuns niciodată să obțină o diplomă de studii. A fost trimis într-un lagăr de muncă și de aici... destinul său s-a despărțit de cel al majorității tinerilor evrei din România acelor ani. Marcel a evadat din lagăr, a ajuns în Turcia, de acolo în Palestina, a intrat apoi în armata noului stat israelian și a luptat în războiul pentru independență iar în 1951 a emigrat în Canada, la Montreal. Nu avea școală, nu avea bani și a început să lucreze ca tăbăcar, meserie pe care o știa de la tatăl său. Cu primii bani câștigați s-a apucat de afaceri, cumpărând piei în Quebec City, prin telefon. După patru ani, câștigase destui bani ca să înceapă să cumpere

apartamente. Primul bloc de locuințe, pe care l-a revândut, i-a adus un profit de 70%. A continuat cu acest business și, la opt ani de la sosirea în Canada, deschidea primul Mall, proprietate a lui. După un timp, a observat că sunt de vânzare numeroase ferme agricole pe care nimeni nu le dorea și, cu un fler extraordinar, a cumpărat mult pământ, dar nu pentru a face agricultură, ci pentru a construi case, mall-uri, străzi, facilități sociale și zone industriale. La început s-a bazat pe credite bancare apoi numai pe banii lui și astfel au apărut în jurul Montrealului suburbii pline de parcuri și suprafețe de gazon, Iberville fiind un exemplu.

De ce publicăm acest articol în pagina de știință? Din două motive. În primul rând, fiindcă Marcel Adams a acordat până acum în Israel 59 de burse de câte 100.000 de dolari, pe patru ani, pentru tineri cercetători de valoare din medicină, matematică, informatică, biologie și tehnologie ca să-și facă doctoratul în cercetare (iar de curând s-a întâlnit cu ei la Tel Aviv). De asemenea, la Universitatea din Tel Aviv, a fondat Institutul pentru managementul sistemelor informatice

și un „Super Centru pentru cercetarea creierului”. În al doilea rând, pentru că fiul lui, Julian, este un important inventator din domeniul farmaceutic. Julian Adams este președinte pentru cercetare-dezvoltare și șeful cercetării la „Infinity Pharmaceutical” din Cambridge, Massachusetts. Expert în chimie organică de sinteză, Julian Adams a inventat un medicament contra cancerului de tip melanom, „Velcade”, vândut în toată lumea. El a fost primit în luna martie a.c. în Academia de Științe a Israelului.

„Un loc mai bun” pentru mașina electrică

„Better Place” (un loc mai bun, în traducere liberă) e o denumire ciudată pentru o firmă dar acesta e numele ales de israelianul Shai Agassi pentru firma lui, care se ocupă de crearea de infrastructură pentru automobilele electrice. Israelul este cunoscut pentru capacitatea sa de a inova ca și pentru calitatea aparatului de vârf pe care o exportă. Probabil de aceea conceperea și întreținerea primei stații de taxiuri pentru mașini electrice din Tokio, deschisă în aprilie a.c., i-a fost încredințată lui Shai Agassi. Firma lui izbuteste să asigure schimbarea acumulatorilor în mai puțin de două minute! Un timp mai scurt decât ia umplerea unui rezervor cu benzină. Proiectul lansării de taxiuri electrice în capitala Japoniei a durat trei luni și a fost finanțat de guvernul acestei țări. Este nepractic să creezi stații de încărcare a acumulatorilor în cazul taxiurilor, a explicat Agassi, fiindcă ele nu pot aștepta ore întregi legate la o priză, ideea este să schimbi întreaga platformă cu baterii. Imediat după acest succes „Better Place” a semnat un contract cu „Chery Automotive”, cel mai mare constructor de automobile din China, pentru a construi mașini electrice și a asigura infrastructura pentru circulația acestora.

Gena stresului, a diabetului și a depresiei

Schimbări în activitatea unei singure gene din creier pot duce la schimbări metabolice care, la șoareci de laborator, cel puțin, provoacă diabet de tip 2, obezitate și anxietate – aceasta este concluzia unei cercetări efectuate la Institutul Weizman. Stresul constant la care suntem expuși în societatea modernă este una din cauzele diabetului de tip 2, care afectează acum 360 de milioane de oameni, a hipertensiunii, anxietății și depresiei, această ultimă maladie fiind considerată ca ocupând locul al doilea după cele cardiace, în societatea contemporană. Cercetătorii cred că o proteină numită Urocortin-3 (Ucn3), care este produsă în momente de stres,

ajunge în două zone particulare din creier unde are rolul de a regulariza răspunsul sistemului metabolic la stres. Dar ea declanșează atunci și nevoia corpului nostru de a arde mai multe dulciuri și mai puțini acizi grași și echilibrul nostru intern, atât fiziologic cât și psihic, se modifică, pancreasul produce mai multă insulină pentru a compensa ceea ce organismul crede, fals, că e un deficit al acestui hormon. Astfel, acțiunea unei singure gene într-o zonă din creier poate da peste cap tot metabolismul nostru. Ce e de făcut? Să ne ferim de stres. Ușor de spus... Măcar să ne stăpânim pofta de dulciuri. Și asta e ușor de spus...

Cele opt neveste ale lui Artie Shaw

Când a murit, în 2004, la 94 de ani, Artie Shaw a lăsat o avere estimată la trei milioane de dolari. Nu e mult în America dar nici puțin pentru unul din cei mai celebri clarinetiști din istoria jazzului, care nu mai cântase de 50 de ani. Timp de jumătate de secol, banii continuaseră să-i vină de la milioanele de discuri ce se vindeau încă în toată lumea, o lume care nu îl putea uita. Ray Charles l-a numit „unul din cei mai mari muzicieni care a trăit vreodată”. Cu toate astea, la 44 de ani, în culmea gloriei, Artie Shaw a pus clarinetul jos și a părăsit scena, trăindu-și restul vieții la o fermă, ocupându-se cu producția de lapte și distribuirea lui. O biografie publicată în luna aprilie la New York („Trei corzi de dragul frumuseții”) istorisește viața lui Avraham Ben-Yitzak Arshawsky, născut în Manhattan dar crescut în New Haven, Connecticut. La 15 ani, și-a cumpărat un saxofon și a învățat singur să cânte la acest instrument. La 21 de ani cânta, dar la clarinet, în celebra pe atunci

Radio Orchestra a postului CBS. În 1931, disperat, s-a retras la o cabană, unde trăia din tăiat lemne dar în 1934 s-a întors în oraș și a intrat într-o orchestră alături de Benny Goodman, cel ce va deveni altă legendă a jazzului. Cu melodia „Begin the Beguine” a devenit celebru. Cu un milion de dolari în cont, a părăsit orchestra în 1939 dar a revenit în 1940 cu o nouă orchestră, formată de el, și a continuat un număr de ani, când renunțând la muzică, când revenind iar, până a renunțat de tot. Artie Shaw a avut 8 neveste dintre care unele au fost celebrități ale Americii din acei ani. Ava Gardner a fost cea de-a cincea soție a lui. A fost însurat și cu Lana Turner, cu Evelyne Keyes, cu scriitoarea Kathaleen Winsor, ca și cu fiica lui Jerome Kern. Are doi băieți, de care nu s-a ocupat deloc. Doamnelor și domnilor... Artie Shaw !!!

Redactorul paginii:
ANDREI BANC

Scurt 2 (Scurt pe doi)

Cimitirele evreiești din Polonia

Au fost 3,5 milioane de evrei în Polonia, o comunitate care și-a îngropat morții sute de ani în cimitirele comunitare din această țară. Mai sunt acum circa 20.000 de evrei și o lume îngropată în jurul lor, în 1200 de cimitire. În aceste condiții, tot mai multe organizații non-guvernamentale poloneze, ne-evreiești, au început să se ocupe de curățarea, renovarea și întreținerea cimitirelor evreiești. Cimitirul din satul Sokolov Malpolski, de lângă Rzeszow, datează din secolul 18. În localitate, în 1930 trăiau 1350 de evrei, exterminați de naziști în lagărul de la Belzec. Cimitirul a fost recent renovat de voluntari polonezi din acest sat. Atitudine care contrastează cu cea a autorităților locale, care au declarat că „nu doresc să coopereze cu evreii” și că „nu doresc ca «în viitor, copiii noștri să învețe despre cultura evreiască»”.

McDonald Israel

Cel mai slab Big Mac

Israelienii consumă cel mai dietetic Big Mac din lume. Recent, lanțul de fast food din Israel, cu 153 de restaurante, a anunțat că a redus grăsimea, dintr-un hamburger la 9 %, față de echivalentul său din SUA, care are până la 24% grăsimi. Iar numărul de calorii e de numai 380, față de 510 în Statele Unite. Israelienii preferă ca asortiment la hamburger salata și refuză cașcavalul și baconul.

Cățelul-bombă

S-ar putea să vă mire această informație dar, anual, 4 milioane de câini, pisici și alte animale de companie călătoresc cu avionul. De acum înainte, cel puțin la aeroportul Ben Gurion, câinii vor fi scanati cu raze X pentru a se vedea dacă în ei nu a fost ascuns explozibil. Organele de securitate aeriană israeliene nu exclud posibilitatea ca un terorist să ascundă într-un câine o bombă. Nu râdeți : poate părea o glumă, dar ea se poate transforma într-o tragedie. Pe Lod nu râde nimeni.

O lansare *hei-miș*, eveniment în Programul *Bait Ham*, o nouă colaborare între F.C.E.R. și JCC (coordonatoare *Sibyll Ben Nun* și *Sanda Wolf*), o carte pentru toate anotimpurile, dar, mai ales, pentru cel al vacanțelor, în care autorul nu ia nicidecum vacanță. El „vânează” detaliul semnificativ din „geografia” lui „subiectivă”, schițând - cu umor și tandrețe - portrete în mișcare ale orașelor, oamenilor, naturii de pe toată planeta noastră, transfigurate prin propria pereche de ochi. Ca-n orice tablou de gen, portretele devin tot atâtea autoportrete. De altfel, cartea scriitorului israelian de limbă română, *G. Mosari*, care a „făcut” o sală arhiplină, chiar așa se și cheamă: „Lumea lui Mosari”. Titlul i-a fost sugerat de prezentator, experimentat *showman*, cunoscut de orice iubitor al teatrului, cel mai longeviv secretar literar al teatrului românesc și, mai recent, redactor șef al *Realității Evreiești*, dr. *Aurel Storin*. „Teatrul” i-a fost „suporter” și în dimineața lansării. Erau în sală câteva din îndrăgitele vedete, deopotrivă, în România și Israel, *Alexandru Arșinel*, *Vasile Muraru* și *Nae Lăzărescu*, regizorul *Bițu Fălticeneanu*, unul din chelarii tezaurului de cântece românești de muzică deloc ușoară, *Nicolae Nițescu* ș.a. Nici breasla scriitoricească nu s-a lăsat mai prejos. Au venit T.G.M. (*Toma George Maiorescu*), *Octavian Sava*, *Grișa Gherghei* și mulți alții. Matineul a fost onorat de președintele F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, cu doamna sa, *Anette Vainer*, vicepreședintele Federației, ing. *Paul Schwartz*, *Irina Cajal*, membru în Comitetul Director al F.C.E.R. și, mai recent, subsecretar de stat în Ministerul Culturii și Patrimoniului Național.

Scriam la începutul reportajului despre atmosfera de familie, fără nimic convențional, scorțos, care a dominat evenimentul. Tonul a fost dat de cel care a făcut recomandarea cărții, pornind de la un alt mare *globe trotter*, ce-i drept, numai pe apă, *Cristofor Columb*, cu prezumție de evreitate, și terminând cu urmașul lui contemporan. Spirit congener cu al lui *Mosari*, *Aurel Storin* a intrat firesc în stilul

„LUMEA LUI MOSARI”

„lumii” autorului: umorul, poezia, „nervul” reportericesc. Cartea este o îmbinare de „enciclopedie britanică de buzunar” și povestire plină de ironie subțire schecheriană, a caracterizat-o prezentatorul. Un cuvânt aparte pentru autorul copertii: un mare grafician evreu român, *Albert Poch*, „caricaturist de șevalet”, cum se autodefineste. Într-un scheci realizat ad

din revista israeliană de limbă română, „Jurnalul săptămânii” (*Iancu Țucărman*); ~ capacitatea scriitorului de a merge la esență (*Veronica Bârlădeanu*); ~ tinerețea spirituală (*Nicolae Nițescu*); ~ eleganța umorului și neoclasicismul, respectiv – reînvierea jurnalului de călătorie, ale celui care poate fi considerat „discipol al lui Caragiale și Arghezi”, umanismul (criticul

hoc, în care satira a luat locul umorului și gravitatea – lejerității, prezentatorul a scos la iveală o trăsătură cunoscută celor familiarizați cu lirica lui: dramatismul. E vorba de procesul purtat de ani de zile de *Albert Poch* cu un criminal de război care vrea să-l scoată afară din casă. „Vreau să plec în Transnistria, unde am mai fost trimis o dată”, spune domnu’ *Poch*. „Bine, dar acest lagăr nu mai există”, replică domnu’ *Storin*. „Pentru mine – da”, oftează domnu’ *Poch*. Luările de cuvânt au pus în evidență: ~ dubla apartenență sufletească a autorului, română și israeliană (*Iulia Deleanu*); ~ apariția săptămânală a tabletelor lui la rubrica „Lumea pe dos”,

literar *Răzvan Voncu*, prefațatorul cărții); ~ turismul, mod de gândire filozofică (dr. *Hary Kuller*). În intervenția sa, președintele F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, a îmbinat elemente din viața cotidiană a juristului *Mosari* cu observații de natură comportamentală (darul de a cultiva prietenii) și literară (savoearea lecturii). Mulțumind organizatorilor, prezentatorului, autorului copertii, antevorbitorilor, publicului, *G. Mosari* a amintit lansarea la Bacău și lași a volumului „Tablete internaționale” și a anunțat apariția unui nou volum de proză umoristică scurtă, „Cel mai bun”, la Editura *Cronica*, din Iași.

E. SUHOR

66 de ani de la deportarea evreilor din Ungaria

„Enciclopedia geografică a Holocaustului din Ardealul de Nord”

După realizarea „Enciclopediei geografice a Holocaustului din Ungaria”, în care a fost inclus și Ardealul de

Nord, colectivul condus de *Randolph Braham*, istoricul american originar din România, a considerat necesar să lărgască capitolele referitoare la evreii din această zonă și să elaboreze un volum separat. Redactat după tipicul primului volum, cel referitor la Ardealul de Nord descrie așezarea, dezvoltarea și dispariția celei mai mari părți a evreimii din județele care până la primul război mondial aparținuseră Ungariei istorice, apoi României și, după cel de-al doilea dictat de la Viena, din nou Ungariei. Iluziile lor, că vor trăi ca în perioada Imperiului Austro-Ungar când s-au bucurat de toate drepturile cetățenești, s-au risipit în scurt timp deoarece una din primele măsuri ale administrației horthyste care a ocupat Ardealul de nord a fost aplicarea legilor rasiale existente de-acum în Ungaria. Astfel că, în afară de lipsirea de o serie de drepturi, bărbații tineri au fost duși în detașamentele de muncă obligatorie și trimiși pe fronturile din Rusia, unde o mare parte a pierit. Familiile care nu și-au putut dovedi cetăț

tenia au fost adunate și aruncate dincolo de graniță, în Ucraina ocupată de armata germană, unde au fost asasinat. Totuși, până în martie 1944, majoritatea evreilor a supraviețuit dar speranța le-a fost curmată de ocuparea de către armata germană a Ungariei și aplicarea soluției finale. La fel ca evreii din Ungaria, și cei din Ardealul de Nord au fost adunați în ghetouri, imbarcați în vagoane de marfă, trimiși la Auschwitz și gazați imediat după sosire. Foarte puține persoane au rămas în viață

În volum se face, pe județe, istoria tuturor comunităților evreiești din Ardealul de Nord, cu o documentare extraordinară. Sunt redate modalitățile de aplicare a legilor și dispozițiilor antievreiești ale autorităților ungare și colaborarea lor cu forțele germane pentru deportarea evreilor care s-a făcut cu o viteză de- a dreptul uluitoare. Două elemente deosebite situația evreilor din Ardealul de Nord de cea din Ungaria. Dacă aceștia din urmă, sau cel puțin evreii din Budapesta, au știut aproximativ ce soartă îi aștepta și au făcut apel la numeroase foruri, mai ales internaționale, pentru a se salva - și cu oarecare succes -, foarte puțini lideri ai evreilor din Ardealul de Nord știau acest lucru și, dacă s-a mai întâmplat să capete anumite informații, nu le-au crezut. Ținând cont că granița cu România era destul de permeabilă iar autoritățile române mai închideau ochii, relativ puțini evrei au ales

calea de a trece în România, deși emisari ai organizațiilor sioniste se străduiau să îi salveze. Al doilea element a fost organizarea în ghetouri a așa-numitelor „atelieri de bătut monezi”, în care evreii înstăriți, atât bărbați cât și femei, erau bătuți și supuși unor torturi bestiale pentru a dezvălui unde și-au ascuns averile. Acest procedeu s-a soldat cu numeroase victime – decese, sinucideri sau pierderea facultăților mintale.

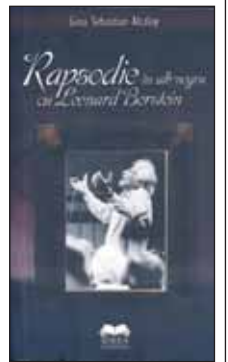
Autorii descriu și reluarea vieții evreiești după revenirea evreilor din detașamentele de muncă obligatorie și din lagăre, modul de organizare pentru găsirea și readucerea în țară a cât mai mulți supraviețuitori, soarta lor până la instaurarea regimului comunist, atracția față de această ideologie și dezamăgirea când s-a văzut că nici ea nu va soluționa problema evreiască, plecarea masivă în Israel și reducerea sau dispariția treptată a comunităților. „Enciclopedia” se termină într-o notă pesimistă, autorii nemanifestând încredere în reluarea vieții iudaice în această zonă.

Prin bogata sa documentare privind istoria comunităților din Ardealul de Nord, volumul devine un memento al unui fenomen caracteristic întregii regiuni - ascensiunea și decăderea vieții iudaice est-europene.

EVA GALAMBOS

Rapsodia Ginei Alcalay Sebastian

Gina Alcalay Sebastian s-a născut la Bacău, în 1927, și-a petrecut o parte din viață în România, a fost publicistă, a lucrat la Agerpres, apoi a emigrat în Țara Strămoșilor, Eret Israel. A păstrat un contact neîntreput cu țara de origine, colaborează la

„România literară” și la alte reviste, participă la diverse manifestări culturale. A publicat o serie de cărți de eseuri și proză, este apreciată de cititorii și criticii literari din România (G. Dimisianu, Alex Ștefănescu, ș.a.) . *Nicolae Balotă* scrie că „Gina Sebastian este o autentică prozatoare”; *Alex Ștefănescu* – „Un scriitor profesionist de prima mână”; *Ana Blandiana* – „Un spirit echilibrat, cu o scară de valori morale și culturale”. În anul 2006 Gina Alcalay a fost distinsă cu Premiul Sion.

Recent, Ed. Ideea Europeană i-a publicat „*Rapsodie în alb-negru cu Leonard Bernstein*”, carte de memorii sub formă de roman, care a fost lansată la Muzeul Național al Literaturii Române în ziua de 2 iunie 2010. Au vorbit despre autoare, cu căldură, prietenie sinceră, *Gabriel Dimisianu*, *Ana Blandiana*, *Aura Christi* (care a recitat versuri dedicate momentului). A luat cuvântul și autoarea. Cum bine spunea criticul *Gabriel Dimisianu*, nu există scriitori evrei de limbă română ci pur și simplu scriitori români, pentru că limba este cea care definește apartenența unui scriitor. Autoarea l-a numit pe *Bernstein*, marele dirijor și compozitor, „un Mozart al zilelor noastre”.

În preambul, autoarea mulțumește lui *Leon Volovici*, fără de care nu ar fi apărut cartea. Ea este o autobiografie romanțată, scrisă cu un real talent, copilăria la Bacău, unde locuiau bunicii din partea mamei, divorțată de tatăl Ginei, director adjunct la Marmorosch-Blank. Au urmat anii de maturizare, căsnicia, viața în sistemul socialist-totalitar. Marea bucurie a vieții ei este fiul, *Eugen*, copil superdotat la muzică, pe care *Leonard Bernstein*, printr-un fericit meandru al destinului, a ajuns să-l susțină și să-i deschidă porțile afirmării în SUA. Viața în Israel nu a fost ușoară, adaptarea fiind o chestiune care implică eforturi și modificări de mentalitate.

O mulțime de caractere, personaje din diverse medii și aluaturi diferite, apar și dispar, în drumul spre unicul țel din anii de cumpănă ai autoarei - punerea în valoare a talentului propriului fiu, visul cel mai de preț. Este mișcătoare dragostea exemplară a mamei nu numai pentru odrasla sa, dar și pentru muzică, pentru maestrul *Bernstein*, admirat fără rezerve. Amintim că *Leonard Bernstein*, pianist, dirijor celebru a compus, printre altele, minunatul musical „*West Side Story*”. A trăit între anii 1918-1990.

Nu vom relata conținutul cărții, care merită citită de la un cap la altul, ca fapt artistic și de cultură. Vom menționa doar unele titluri de capitole – *O experiență israeliană*, *Triumful Leonard Bernstein* (autoarea mărturisește că ajunsese să fie geloasă pe maestrul). Aflăm despre cariera fiului în Europa, scrisorile lui *Bernstein*, pagini de jurnal, etc. Cartea cuprinde, în anexe, documente în facsimil, fotografii relevante. Este un eveniment cultural merituos.

La lansare au participat numeroși scriitori, precum și președintele Federației Comunităților Evreiești din România, dr. *Aurel Vainer*.

BORIS MEHR

UN PARADOX OPTIMIST: BOOKFEST

București, 9 – 13 iunie 2010

Oricine a trecut pragul *Bookfest*-ului de la ROMEXPO n-a putut să nu fie impresionat de glasurile de copii, „șoriceii de bibliotecă” din programul cu același nume alcătuit pentru ei, cu intenția de a le trezi interesul pentru carte. Tradiție? Da și nu. Da, fiindcă înaintașii lor au fost educați în acest spirit. În Bucureștiul interbelic, anticariatele, librăriile erau mult frecventate. Nici în cel postbelic n-a lipsit interesul pentru carte. Ba, mai mult, interesul era sporit de cvasiabsența televiziunii și a presei scrise „vii”. Da, fiindcă *Bookfest*-ul are *brand*: 15 ani - la Teatrul Național, deși înghesuiala și insuficiența de spațiu creau disconfort fizic; 5 ani de când s-a „mutat la aer”. Nu, fiindcă Târgul atrage prin modernitate. Este o uriașă piață a cărții, unde se țin lanț lansări, simpozioane, dezbateri, ședințe de autografe, spectacole de muzică și poezie... Mai mult, Spania, țara invitată de onoare anul acesta la Târg, a montat spectacolul „Lorca și lumea sa, cântece populare vechi”, în care, în jurul poetului-legendă, pianist și compozitor, se reușesc cântece din folclorul spaniol, cu rădăcini în flamenco, poeme cu influențe melodice sefarde, arăbești, gitane, dar și cântece spaniole „clasice”. Sigur, nimeni – a reieșit din *speech*-urile de la deschidere - nu întoarce spatele realității: criza industriei de carte; criza de timp și criza din noi; criza economico-financiară (*Grigore Arsene*, președintele Asociației Editorilor din România). S-au făcut eforturi mari pentru a se găsi resursele financiare pentru *Bookfest* 2010 (*Vasile Timiș*, secretar de stat în Ministerul Culturii și al Patrimoniului Național). Dar nu se poate imagina educație fără cultură (*Liana Preoteasa*, director general în Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului). E.S. *Estanislao de Grandes Pasqual*, ambasadorul Spaniei în România, a subliniat rădăcina latină comună, apropierea dintre oameni prin cultură, perenitatea cărții. *Rogelio Blanco Martinez*, director general în Ministerul spaniol al Culturii, a arătat că din orice criză se iese, valorile culturale rămân. Nevoia de unitate în breasla editorilor a fost evidențiată de *Mihai Penescu*, președintele Uniunii Editorilor din România. „An de an vorbim despre criza editurilor, a lecturii, a cărții – an de an ne revenim la *Bookfest*, pentru a sărbători vitalitatea producției autohtone de carte”, a conchis ministrul Afacerilor Externe, *Teodor Baconschi*, în Caietul-Program al Târgului. Un paradox optimist.

„PRINȚ RĂTĂCITOR ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ”

Un *Octavian Sava* cu totul altul decât dramaturgul și scenaristul de filme la care nu găseai vreodată „un bilet în plus”; scenarii radiofonice, scenete de neuitat pentru revelioane la televizor, musicaluri la T.E.S., Teatrul de revistă, cuplete și monoloage de Purim; cu totul altul decât cel din rubrica de amintiri din culisele vieții de om de radio și televiziune - „epoca de aur”, din pagina, recentă, de umor a *R.E.* La lansarea de la *Bookfest* (Editura *Coresi*), am descoperit un *Octavian Sava* plimbându-ne în lumea aristocrației românești din romanticul veac XIX: „Prințul rătăcitor – George Bibescu”. De fapt - nimic de mirare pentru cine i-a citit și alte cărți pornind de la documente de epocă, cum e „Cazul Beilis”, roman publicat la *Hasefer*, cu vreo câțiva ani în urmă. Doar că romanul acela ne revela un dramatism mai puțin cunoscut din opera sa, conținut în însăși istoria poporului evreu. „Octav Sava e un prinț, poate, la fel de rătăcitor în lumea contemporană”, spunea acad. *Răzvan Theodorescu*. El a adus în televiziunea română „talentul, cultura și umorul său”, reprezentative pentru „evreii care au îmbogățit cultura română cu valori care nu pot fi omise”. „*O generație a stat sub semnul dramaturgiei lui Octavian Sava*”. „Prințul rătăcitor” are o „atmosferă specială: românească, franceză, sud-americană”, a spus domnia sa, apreciind faptul că a aflat din carte informații-unicat despre George Bibescu. „Octavian Sava schițează un aristocrat român european, ai cărui strămoși pornesc din boierimea de la țară, din spița lui jupân

Titircă din *O noapte furtunoasă*. După o sută de ani de inteligență, cultură, inventivitate, urmașii acced în lumea bună a României. George Bibescu face o carieră ilustră la Paris, frații lui ajung în țări exotice. Paginile din cartea lui Octavian Sava sunt pline de culoare, de spectaculozitate”. „Octavian Sava este alături de noi de când îl știm și ne știm”, a evidențiat șeful Oficiului Relații, Cultură, Informatizare, consilier al președintelui F.C.E.R., dr. ing. *José Blum*, argumentându-și aserțiunea cu participările scriitorului la multe din matineele duminicale, spectacole de Purim, medalioane ș.a. organizate de Federație și, în prezent, pagina de umor a *R.E.* „Îi adresez o provocare, a conchis: următoarea carte s-o îndrepte spre aprecia Editură *Hasefer*”. Cu farmecul și starea de bine aduse, cu firesc, de pe scenă în viață, *Rodica Popescu Bitănescu* a vorbit despre *mentorul Octavian Sava*; nu doar al ei, ci al unei pleiade de actori români. „Este un mare psiholog”, a spus cunoscuta actriță. „Am făcut într-un spectacol patru personaje foarte diferite. A persistat asupra nuanțelor, a șlefuit fiecare detaliu până a ieșit cum trebuia”. Apoi a fost un *Octavian Sava de Octavian Sava*: peripețiile publicării acestei cărți până la ieșirea de sub tipar, toate – „jucate” cu umor și vivacitate, cu mulțumiri adresate tuturor celor care au contribuit la editarea ei, vorbitorilor, publicului.

LANSĂRI LA HASEFER

Succesul *Hasefer*-ului și la acest *Bookfest* s-a datorat ofertei de carte bună, specificului ei, calității noilor apariții editoriale. Două dintre ele au fost lansate la Târg, în prezența șefului Oficiului Relații, Cultură, Informatizare, dr. ing. *José Blum*, moderator fiind directorul Editurii *Hasefer*, *Ștefan Iureș*. Este vorba de „Idealul sionist din presa evreiască din România. 1881 – 1920”, volum colectiv al C.S.I.E.R., coordonat de dr. *Lya Benjamin*; și „Cum am golit casa părinților mei”, proză de *Lydia Flem* (Franța). Prima carte a beneficiat de o recomandare de calibrul greu - gral *Mihai Ionescu*, director general al I.N.S.H.R. -, unghiul de percepție fiind de stringentă actualitate: flota cu armament pentru Hamas trimisă spre Gaza, replica de legitimă apărare a Israelului, reacții internaționale antiisraeliene. Reflecțiile au condus spre „legitimitatea reconstrucției Israelului modern”, pornită din „idealul sionist”. Începuturile mișcării sioniste, cu priză enormă în România, au fost legate de rezistența manifestată în Parlament, la sfârșitul secolului XIX, față de acordarea de drepturi cetățenești evreilor, pretextându-se sloganuri folosite și în prezent de neoextremiști („pericolul” evreizării României) și foarte târziu încetățenire a evreilor români, abia prin Constituția de la 1923. Cercetătoarea *Anca Ciuciu* (C.S.I.E.R.) a evidențiat valoarea cărții, de natură să stârnească interes jurnaliștilor, cercetătorilor de la centrele de iudaistică, dar și publicului larg. Mulțumind cercetătorilor care au îngrijit volumul, autorului copertii, graficianul *Gh. Chiru*, dr. *Lya Benjamin* a poposit asupra simbolurilor primei coperte: paginile de „față” a două publicații sioniste în epocă: *Mântuirea și Hatikva*: prima - supranume dat sionismului, secunda – devenită imnul de stat al Israelului modern. Vorbitorul a pus accentul asupra unui moment dramatic – „obsedantul deceniu”, în care sionismul era considerat „o agentură a imperialismului american”, mulți sioniști arestați, unii pieriți. *Constanța Ciocârlie*, traducătoarea romanului verist al Lydiei Flem, „Cum am golit casa părinților mei”, a făcut o prezentare sensibilă a cărții. Antoine, unica moștenitoare a părinților săi, le reface viața-lumea lor, a ei, din lucruri păstrate: șervețele de la restaurante, ghiduri turistice, biletul de externare de la maternitatea în care s-a născut, păpuși, scrisori... Un filon grav al cărții: asasinarea bunicii și a altor rude la Auschwitz; documente care o cutremură, dar îi dau conștiința că memoria lor poate fi salvată. Nu vrea să arunce nimic din lucruri și atunci le adună în scris. Există un punct comun între cele două cărți, a spus *Ștefan Iureș*: binecuvântarea amintirii celor trăind în noi.

IULIA DELEANU

„MAXIMUM” după „MINIMUM”

Apariția la 1 iunie a.c. a revistei MAXIMUM nu are menirea să înlocuiască revista de neînlocuit a lui Mirodan. După cum declară directorul noii publicații de limbă română din Israel, TEȘU SOLOMOVICI, el ar fi bucuros să ajungă la nivelul MINIM-ului. Este un joc de cuvinte, dar și o realitate – fiecare, cu concepția proprie. Revista este trimestrială, are 100 de pagini, mulți colaboratori, știri diverse, scontează și pe unele știri – șoc. Să răsfoim paginile acestei publicații. Din realitatea israeliană, se dezbate chestiuni legate de eliberarea lui Gilad Shalit, militar răpit de Hamas, pentru a cărui eliberare se cer o mie de palestinieni închiși în Israel; Andrei Fishof deplânge soarta literaturii de limbă română din Israel; dirijorul Daniel Barenboim dorește să dea un concert în Gaza, dar nu i se permite. Memoriile lui Filderman zac undeva, nu se știe la cine; escrocul Shimon Naor a fost arestat, la cererea Poliției Române; actrița Rozina Cam-bos este optimistă în ciuda unor probleme de sănătate; la Bat Ayin, o localitate în apropierea Ierusalimului, atmosfera este încărcată după asasinarea unui israelian de către un terorist palestinian. Iosef Campus scrie despre un nou roman al lui A.B. Yehoshua, „Fire întrețesute”. La Rosh Pina a fost inaugurat Muzeul Evreimii române, fiind prezent și președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer. Israelul deține arma atomică și datorită unei colaborări cu Africa de Sud, ș.a.

Multe articole, informații se referă la viața politică și culturală din România – dr. Aurel Vainer discută, în revistă, despre apropiatul Congres (al II-lea) al evreimii din România (la jumătatea lunii iulie a.c.); Maximilian Katz luptă pentru alegerea sa ca președinte al F.C.E.R., probabil că mai sunt și alți candidați. Vlad Solomon deplânge situația Statului Israel în termeni foarte pesimiști, ceea ce a trezit anumite reacții. Filmul lui Alexandru Solomon, „Kapitalism – rețeta noastră secretă” dezvăluie o realitate deplorabilă.

Cartea lui Sorin Lavric „Noica și mișcarea legionară” este discutată de dr. Harry Kuller. Radu Cosășu a primit premiul OBSERVATORULUI CULTURAL pentru „Opera omnia”. A apărut cartea lui Teșu Solomonovici „Viața și moartea mareșalului Ion Antonescu”, iar Teodor Baconschi este prezent cu volumul „Răsul patriarhilor”. Avem un portret – Nicolae Breban, prieten al evreilor, G. Mosari evocă mari actori români, Roni Căciularu scrie despre Horațiu Mălăele, Aurel Storin face mărturisiri cu mult spirit despre cariera proprie. Irina Cajal a fost numită subsecretar de stat la Cultură. Sunt evocați Paul Celan și Tristan Tzara la rubrica tradițională „Dicționar neconvențional”, Mihail Sebastian „a fost ucis a doua oară” prin publicarea cărții Martei Petreu „Diavolul și ucenicul său. Nae Ionescu, Mihail Sebastian”, Doina Meiseles prezintă cărțile Editurii Teșu. În România se știe prea puțin despre sioniștii deținuți în închisorile comuniste; Ceaușescu ar fi cerut din partea Israelului sprijin pentru obținerea Premiului Nobel pentru Pace. Este prezentat volumul II al Smarandei Vultur, „Memoria salvată”, despre supraviețuitorii Holocaustului, probleme la Fundația Caritatea, multe alte știri interesante. Putem spune că primul număr este o reușită a strădaniei directorului publicației MAXIMUM. Îi urăm succes în continuare și cât mai mulți cititori. (B.M.M.)

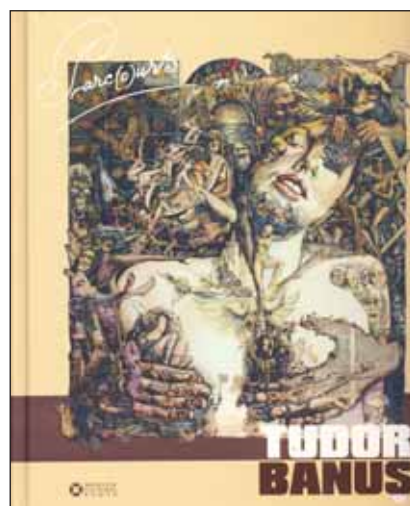
șurate, începând din 1971, pe mai multe paliere: grafică și gravură, desene de carte, desene de presă, acuarelă, pastel, pictură. Doamna Tania Radu, vicepreședinte al

Și a fost ziua a treia...

În a treia zi a Târgului de Carte, către seară, standul Institutului Cultural Român a cunoscut animația obișnuită lansărilor de noutăți editoriale. La loc de cinstă era expus, proaspăt ieșit din tipografie, Albumul monografic Tudor Banuș. Este echivalentul unei retrospective, concepută ca o ilustrare a activității prolifice desfășurate, începând din 1971, pe mai multe paliere: grafică și gravură, desene de carte, desene de presă, acuarelă, pastel, pictură. Doamna Tania Radu, vicepreședinte al

ICR, a salutat prezența artistului, venit din Franța, unde a realizat cea mai mare parte a operei sale, care l-a impus atenției publice pe numeroase meridiane, atât în Europa cât și dincolo de ocean. În volum sunt inserate aprecieri ale specialiștilor de pretutindeni. După un cuvânt înainte, echivalent cu o mișcătoare profesie de credință a artistului, urmează relatarea unei vizite în atelierul său de lucru din Nogent sur Marne. Vizitatorul este Geo Șerban, în repetate rânduri comentator al poeziei Mariei Banuș, plăcut impresionat să descopere, în substanța dramatică ce guvernează creațiile fiului, vibrantul substrat de lirism moștenit. Acest filon, discret insinuat, are darul să temperizeze vehemențele terifiante din majoritatea compozițiilor picturale. Efectele surprinzătoare abundă, fie datorită osmozei dintre reprezentările de tehnologie modernă și trimiteri frecvente la mitologii antice, fie întrepătrunderii viziunilor angelice cu pigmente de erotism exploziv. Sub meșteșugitul amestec baroc, menit să întrețină

senzația stenică a contemplației fantastice, pulsează avertismentul iminentului apocalips ce pândește ființa prea încrezătoare în beneficiile copleșitoare a civilizației materiale. Tudor Banuș vrea să dezrobească sufletele de tirania molohului mecanic, într-o supremă încercare de reabilitare a visului, dincolo de teribilele contraste ce macină contemporaneitatea.

Viața comunităților etnice din România - într-o expoziție din Cipru

Ciprioții au fost curioși să cunoască viața și arta comunităților etnice din România, ne-a declarat dr. **Irina Cajal Marin**, una dintre organizatoarele unei interesante expoziții, deschise la Nicosia, în perioada 25-30 mai. Intitulată "Portrete ale unor popoare - Arhetipuri ale comunităților etnice care trăiesc în România", manifestarea, ne-a relatat Irina Cajal, subsecretar de stat cu problema minorităților la Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, a fost rodul unei colaborări între Ambasada țării noastre din Nicosia (ambasador E.S. Andreea Păstărnac), Departamentul pentru Relații Interetnice, Muzeul Satului și Universitatea din Cipru.

A fost o expoziție de artă populară și fotografii. Ciprioții, precum și membrii comunității române din insulă, care la ora actuală numără 30.000 de persoane, au putut să se familiarizeze cu obiceiurile comunităților etnice din România, (inclusiv cea evreiască). Pentru a ilustra modul lor de viață, au fost alese unele aspecte specifice din viața unor comunități, de pildă civilizația rurală din Bățanii Mari, Centrul de olărit și țiglarit din Corund, Saschiz, sat declarat monument UNESCO, sau Jurilovca. Vizitatorii nu numai că au cunoscut trecutul acestor etnii și specificitatea lor dar au putut afla și preocupările lor actuale și cunoaște chiar unele rețete culinare, de pildă din Țara Hațegului.

Ministrul cipriot al Culturii - încântat de cele văzute

La inaugurarea expoziției, care a avut loc în Campusul Nou al Universității din Cipru, ne-a mai relatat dr. Irina Cajal, au participat numeroase personalități cipriote, inclusiv **Andreas Demetrio**, ministrul Educației și Culturii care a apreciat modelul de conviețuire etnică din România,

ilustrat prin această expoziție. Profitând de acest prilej, domnia-sa a expus și măsurile guvernului cipriot vizând integrarea diferitelor comunități care trăiesc pe insulă, inclusiv cea română, arătând că în cinci școli din Cipru se poate studia limba română. El a subliniat că manifestarea face parte dintr-un proiect de cercetare științifică în cadrul unei colaborări interuniversitare bilaterale. În același spirit a vorbit și prof. **Antonis Kakas**, vice-rectorul Universității din Cipru; **Paula Popoiu**, director general al Muzeului Satului din București, a prezentat expoziția și rolul comunităților etnice în peisajul cultural românesc.

"În ceea ce mă privește - ne-a mai declarat Irina Cajal - ca reprezentantă a Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, am expus modul de integrare a cercetării etnografice în proiectele privind păstrarea identității culturale a minorităților din România, de promovare a toleranței etnice, a respectului reciproc și dialogului intercultural. Așa cum mi-am dat seama, ciprioții au fost interesați de expoziție, au fost mulți vizitatori, mai ales tineri, studenți. Cred că astfel de manifestări reprezintă o contribuție importantă la cunoașterea reciprocă, mai ales în țări din Europa unde trăiesc mulți români", a concluzionat domnia-sa.

A consemnat
MAGDALENA PORUMBARU

Liceul Lauder Reut - la sfârșit de an

Viitorii diplomați - felicitati de ministrul român de externe

40 de absolvenți ai Liceului Lauder Reut care au urmat cursurile de diplomatie, media și business au primit certificate de viitori diplomați, înmânate chiar de ministrul român de externe, Teodor Baconschi. În cadrul unei ceremonii, la care au participat și E.S. Oren David, ambasadorul Statului Israel în România și prof. Radu Carp, director general al Institutului Diplomatic Român desfășurată la Ministerul de Externe, șeful diplomației române și-a exprimat satisfacția față de inițiativa liceului de a forma o "rezervă de cadre" de tineri bine pregătiți pentru această activitate. Tova Ben Nun Cherbis, președinta Fundației „Ronald S. Lauder”, a vorbit despre importanța acestui curs inițiat în urmă cu patru ani, împreună cu Institutul Diplomatic Român și Universitatea Media, cu participarea unor cadre didactice competente ca E.S. dr. Mariana Stoica, fost ambasador al României în Israel, dr. Radu Dudău și dr. Liliana Ionescu. Vorbitorii a menționat în context, că Școala Lauder Reut a fost creată și cu sprijinul F.C.E.R., respectiv al președintelui din acea vreme, prof. univ. dr. Nicolae Cajal (z.l.). La rândul său, ambasadorul Israelului i-a felicitat pe absolvenți. Vorbind în numele elevilor, Andy Jugănuș a mulțumit pentru eforturile cadrelor didactice care le-au oferit cele mai bune condiții de pregătire ca viitori diplomați și jurnaliști.

După ceremonia de înmânare a diplomelor, elevii cursului și-au prezentat proiectul de final de an: „Dezbaterea rezoluției Parlamentului European din 5 mai 2010 cu privire la interdicerea tehnologiilor pe bază de cianuri în industria mineritului din Europa”. Simularea acestei dezbateri, desfășurată în cea mai mare parte în limba engleză, a oferit prilejul elevilor de a-și demonstra atât cunoștințele de limbă cât și calitățile de oratori publici. (E.G.)

24-27 mai, Săptămâna Culturii Evreiești la Timișoara

Evocând trecutul prin glasul prezentului

Programul organizat de Comunitatea Evreilor din Timișoara, JCC Timișoara, în parteneriat cu Centrul Cultural Francez, și-a propus să omagieze, printr-o serie de manifestări de ținută, contribuția evreilor la cultura și civilizația Banatului. „Săptămâna Culturii Evreiești” s-a bucurat de un deosebit interes din partea publicului timișorean, care timp de patru zile a fost prezent la manifestări. Programul a fost prefăcut de o conferință de presă, susținută de președinta C.E. Timișoara, Luciana Friedmann, și de directorul C.C.F., Eric Baude, în care s-au subliniat scopul acestui program - de a promova cunoașterea și dialogul.

Prima zi a fost dedicată unui eveniment din domeniul artelor plastice. Protagonistă a fost Laureen Topalian, artistă din Franța, multiculturală prin dubla sa origine evreiască, sefardă și armeană. Această duală moștenire culturală este reflectată în sensibilitatea și profunzimea lucrărilor absolventei Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts (Școala Națională Superioară de Arte Frumoase) din Paris. În urmă cu doar câteva luni, ea a avut o primă perioadă petrecută la Timișoara, când a desenat câteva dintre importante obiective evreiești din această orbe. Acum ele se regăsesc în expoziția vernisată cu acest prilej. Artista a surprins imaginile de ansamblu dar și foarte micile detalii, uneori dureroase, care marchează trecerea timpului peste aceste edificii dintr-un dublu patrimoniu, evreiesc și urban totodată.

Un spectacol-experiență pentru timișoreni

„Nu acoperiți rana aceasta...”, a spus marea artistă Maia Morgenstern în momentul în care a intrat în Sinagoga din Cetate. Ochii i s-au oprit asupra acoperământului Torei, brăzdat de o tăietură profundă. Apoi a cutreierat ungherele Sinagogii, prin locuri cu igrasie, prin locuri cu praf... A urcat acolo unde

i s-a spus că nu, nu e bine, există spații unde lemnăria se poate desprinde... S-a cutremurat și am văzut cum se nasc idei și speranțe pentru această Sinagogă. Maia Morgenstern a fost inspirată de Sinagoga din Cetatea Timișoarei iar Sinagoga s-a luminat a viață prin suflul, prin versul, prin cuvintele ei.

Împreună cu muzicienii Radu Captari, la pian, și Octavian Mardari, la clarinet, artista a animat un public compus din aproape 300 de persoane. Experiența idiș pe care le-au oferit-o artiștii timișorenii a fost una completă - în care cuvintele Maiei Morgenstern au adus lacrimi și zâmbet, au adus un nou suflu în acest edificiu. Un moment special l-a oferit artista când i-a invitat pe cei prezenți la dans și - după cât timp oare? - în frumoasa Sinagogă a răsunat o veselie colectivă.

Savoarea idișului și muzica klezmer, care traduce atât de sugestiv sensibilitatea în melodie, s-au regăsit ca acasă în acest spațiu. Memorie, bucurie, disperare s-au întâlnit toate prin intermediul unor melodii care au animat generații de-a rândul. Protagonistii au adus cântece devenite fără de vârstă și fără de loc, cântece care ating inima celor care le înțeleg sau doar le intuiesc cuvintele iar Maia Morgenstern a oferit, prin intermediul acestui spectacol, un dar neprețuit timișorenii.

O călătorie muzicală și un film ușor de dezbătut

Miercuri a avut loc concertul "Romanism ebraic", cu doi artiști veniți special pentru acest prilej de la Paris. Isabelle

Durin (vioară), acompaniată la pian de **Michaël Ertzscheid**, au interpretat opere de Achron, Bloch, Bruch, Lalo, Saint-Saëns, Perlman, Williams.

"Muzica ebraică este direct legată de istoria poporului evreu, de rădăcirile, traumatismele și durerile sale, într-un cuvânt de destinul său tragic. Aceasta mă trimite către o parte din identitatea mea și mă atinge într-un mod cu totul deosebit. Acești compozitori au știut să îmbine în modul cel mai intim procedurile de compoziție occidentale cântecelor idiș, muzicii liturgice sau ariilor de dans hasidic pe care au putut să le adune, realizând astfel o sinteză între muzica populară și cea cultă, și totuși rămânând fideli rezonanțelor sufletului evreiesc. Sunt în felul lor ultimii martori ai unei lumi dispărute", afirma cu această ocazie tânăra muziciană Isabelle Durin.

Cea de-a patra seară, desfășurată în sala JCC ce urmează a fi inaugurată în curând, a avut în centru filmul „Micul Ierusalim”. Cu acțiunea desfășurată într-un cartier evreiesc din Paris, această peliculă surprinde conflictul interior din existența unei tinere, divizată între educația tradițională de acasă, plăcerea de a

studia filosofia și viața cotidiană, în care granițele iubirii nu cunosc reguli. Filmul, cu numeroase implicații religioase și sociale, a fost un punct de pornire pentru o interesantă dezbatere despre identitate și conviețuire.

Evenimentul timișorean, susținut și de Joint și F.C.E.R., a reprezentat rodul unei fructuoase colaborări cu Centrul Cultural Francez, care va continua și în viitor.

LUCIANA FRIEDMANN

Decretul regal privind decorarea lui Herman Kornhauser

La cererea unor cititori, publicăm din nou, sub formă mai lizibilă, textul Decretului regal privind decorarea post-mortem a lui Herman Kornhauser, eroul de la Târgoviște, executat pentru încercarea de a elibera prizonieri de război români în timpul primului război mondial.

MINISTERUL ARMATEI

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

'Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la Departamentul Armatei cu Nr. 7.623 din 10 Februarie 1931,

Am decretat și decretăm:

'Art. I. Conferim Medalia „Virtutea Militară” de război clasa II locuitorului Herman Kornhauser, din orașul Târgoviște, pentru următoarele motive:

In luna Decembrie 1916 a procurat alimente și haine civile prizonierilor români din lagărele germane din Târgoviște, înlesnindu-le evadarea.

Pentru acest fapt a fost condamnat la moarte, în ziua de 30 Decembrie 1916, de către Curtea marțială a etapelor germane și executat în ziua de 6 Martie 1917.

'Art. II. Ministrul nostru secretar de stat la Departamentul Armatei este însărcinat cu executarea decretului de față.

Dat în București, la 10 Februarie 1931.

CAROL

Un pionier în antropologie: Nicu Haas

Dr. Hava Haas a publicat, în editură proprie, un volum memorial dedicat soțului său, Nicu Haas, «descoperitorul unicului schelet de om crucificat»

Nicu Haas avea 47 de ani, 1,88 înălțime, era un bărbat puternic, activ, cu rezultate științifice de valoare internațională. A coborât din autobuz la Tel Aviv și a alunecat pe un petec de gheață, de două palme, care se nimerise acolo, în stație. Gheață la Tel Aviv... rămasă de la o ninsoare de cu două zile în urmă!! Și a căzut, lovindu-se cu capul de o piatră. A intrat în comă pentru 14 ani și a murit, îngrijit până în ultima clipă de soția sa, Hava Haas, în destinul căreia o tragedie se adăuga acum, a doua oară în viață, după omorârea în 1941 de către legionari a celor doi frați, fiii Rabinului Guttman.

Soții Nicu și Hava au emigrat în Israel în 1960 dar, după ce au depus cererea de plecare, în 1958, Nicu a devenit, peste noapte, din directorul unei secții la Centrului de antropologie, un nimeni, un tehnician necalificat. În Israel a fost imediat cooptat în echipe

de cercetare și descoperirile lui au făcut înconjurul lumii.

A lucrat pe diferite șantiere arheologice dar senzație a făcut descoperirea sa, de după 1967, atunci când în estul Ierusalimului proaspăt eliberat au început săpăturile pentru construirea unui nou cartier de locuințe. Buldozerele au decopertat un mare cimitir evreiesc de acum 2.000 de ani, de pe vremea regelui Iudeei, Alexandru Jannaeus (126-76 î.e.n.), continuând până la Herod cel Mare și la distrugerea celui de-al doilea Templu de către Vespasian (anul 70 e.n.). Printre zecile de schelete așezate pe polițe lungi de 2 m, Nicu Haas a avut flerul de a-l identifica pe cel al unui evreu crucificat în aceeași epocă în care legenda spune că a fost executat Isus. Studiind acest schelet, ale cărui călcâie erau străpunse de un cui de cca. 18 cm, Nicu Haas a demonstrat că poziția crucificării era alta decât cea comun reprezentată în iconografia creștină. Adică, victimele erau așezate pe cruce în poziție șezând, sprijinite cu fundul pe o policioară, cu mâinile legate sau prinse în cuie lateral și cu picioarele îndoite sub ele, deci nu în poziție verticală, cum este reprezentat Isus pe icoane, în tablouri sau în alte simboluri religioase creștine.

Nicu Haas a demonstrat și faptul că, anatomic, această poziție era cea mai chinuitoare și asigura moarte lentă, în cca trei zile, descrisă în multe izvoare istorice. Crucificarea a fost inventată în regatele Orientului Mesopotamian cu cca 3.000 de ani în urmă și era cea mai groznică, dureroasă și crudă metodă de execuție antică. Ea a dispărut odată cu creștinarea Imperiului Bizantin, la 326 e.n. Evreii nu au aplicat-o niciodată fiindcă contravenea preceptelor lor religioase dar romanii au folosit-o pe scară mare, dar numai pentru cei ce nu erau cetățeni romani. În timpul războaielor cu evreii, romanii au crucificat mii de captivi. Cei interesați pot găsi în carte un capitol enciclopedic scris de dr. Hava Haas despre crucificare dar vă trebuie nervi și inimă tare ca să îl puteți parcurge. Este o istorie a cruzimii sălbatice ce a domnit sute de ani în așa-numita lume civilizată a antichității. Cu excepția Greciei, dar nu și a Cartaginei, Filistiei și a altor regate mediteraneene. Descoperirea și demonstrația lui Nicu Haas au făcut ocolul lumii și cartea adună o parte din articolele publicate la aceea vreme. Ea este de altfel un omagiu internațional adus omului de știință israelian de origine română (A.B.)

INVITAȚIE LA LECTURĂ

Nimic mai nimerit decât alegerea Bibliotecii „Dr. Alexandru Șafran” drept spațiu pentru inaugurarea, sub auspiciile *B'nai B'rith România*, a unui Club al iubitorilor de lectură; ~ avanspremieră a *Bookfest*-ului; ~ reintrare, nu lipsită de accente brahmsiene, în atmosfera anilor de studenție, atunci când colocviile literare făceau parte din trăirile celor pasionați de discuții despre cărți bune; ~ invitație la lectură, acum, când „plăcuta zăbavă” a acestei îndeletniciri se îndepărtează din ce în ce mai mult de noi. Semnificative ~ organizarea (dr. *Lya Benjamin*, care a fost și moderatoare, și *Eva Galambos*); participarea (oameni de diverse etnii, categorii socio-profesionale, cuprinzând toate segmentele de vârstă, deși, trebuie s-o recunoaștem, tineri au fost mult prea puțini), stilul neprotocolar al întâlnirii. Obiectul ~ mai curând, pretextul ~ discuțiilor a fost cartea unaia

dintre laureații Premiului Nobel pentru Literatură, Imre Kertész, „*Fără destin*”. Pretext ~ fiindcă ponderea discuțiilor a fost tema cărții, nu considerentele de ordin literar. Poate a fost binevenit să fie astfel, ținând seama că „*Fără destin*” este o carte despre Holocaust. A fost un preambul la comemorările deportării evreilor din Transilvania de Nord în lagărele morții (1944), masacrele de la Iași (1941) și Dorohoi (1940) săvârșite începând cu sfârșitul lunii mai. Au fost punctate: ~ condamnarea nu doar a totalitarismului fascist, ci ~ indirect ~ într-un interviu acordat după conferirea Nobelului ~ și a celui comunist. Și - o tragedie în plus, caracteristică unei bune părți a evreilor unguri, asimilați: șocul de a fi tratați dintr-odată drept paria, fără a avea reazem în tradițiile iudaice (*Eva Galambos*); ~ imposibilitatea de a găsi o logică în tot ce se întâmplă (dr. *Lidya Taingiu*). Au fost rememo-

rate proprii scene de viață a acelor momente, petrecute la Budapesta, și a fost pusă o întrebare, care ar trebui să ne urmărească pe toți: ce este providența? (*Eva Tuțui*). Au fost relevante infinita capacitate umană de adaptare și instinctul de conservare (prof. univ. dr. *Andrei Devenyi*), valoarea literară a romanului (*Iulia Deleanu*), transfigurarea cinematografică cu accent pe „ce înseamnă a fi evreu” (dr. *Cristina Toma*). O foarte bună intervenție ~ lectura unei pagini-cheie din carte, cu observații de ordin sociologic și filozofic despre „firescul” ieșit din mătăc ~ a avut dr. *Hary Kuller*. „Nu tot ce e biologic este întotdeauna logic”. Aforismul, citat de *Mona Kupferberg*, a fost aplicat Holocaustului având drept bază rasismul, care ieșea din sfera logicii. Pentru cei care nu au citit cartea, a fost un prilej de „a o simți” (*Aurel Iovițu*).

E.S.

Destinele ciudate a doi fii de bancheri evrei britanici

„Operațiunea Mincemeat”

Numele de cod era „Mincemeat” (carne tocată). Ca la orice operațiune secretă, numele de cod nu avea nici o legătură cu realitatea dar „Mincemeat”, lansată în februarie 1943, a fost una din cele mai importante operațiuni secrete ale spionajului britanic și a jucat un rol esențial în asigurarea reușitei debarcării aliaților în Sicilia. Povestea ei și a celui care a condus colectivul ce a pus la punct detaliile lansării pe coasta Spaniei a unui cadavru de militar englez, înecat, cu acte detaliate care indicau o debarcare iminentă a anglo-americanilor în Grecia, este subiectul unei cărți recent apărute la Londra, sub semnătura lui Ben Macintyre, cu titlul „*Operațiunea Mincemeat*”.

Trupele aliate ocupaseră nordul Africii și, ca un preludiu la debarcarea în Italia, se pregăteau să debarce în Sicilia. Până la atacul coastelor Normandiei mai era aproape un an și jumătate, așa că debarcarea în Sicilia urma să fie cea mai mare operațiune de acest fel din istorie iar succesul ei, ca și în iunie 1944, depindea de elementul surpriză. Pentru a-l înșela pe Hitler asupra strategiei aliaților, Amiralitatea britanică a lansat operațiunea de diversiune, numită codat „Mincemeat”. La începutul anului 1943 a fost organizat la Londra un grup secret, alcătuit din

câțiva civili cu o fantezie bogată și un ofițer de aviație. Lor li s-a cerut să credeze identitatea perfectă a unui ofițer de marină care urma să fie făcut să eșueze pe o plajă spaniolă cu acte, scrisori, poze de familie, fotografii ale iubitei etc. și tot felul de fleacuri care să creeze impresia de autenticitate. În război, un cadavru se găsește ușor, o uniformă, la fel de ușor iar tot ce avea să fie găsit ca înscrisuri asupra lui a fost fabricat

de micul grup de spioni ad-hoc. Spania era profascistă dar neutră și spionii naziști forfoteau acolo. Englezii erau siguri că descoperirea actelor găsite asupra marinărului englez înecat va ajunge rapid la spionii naziști și, prin ei, la Hitler. Exact așa s-a și întâmplat. Iar actele găsite arătau fără nici o putință de eroare că aliații vor debarca în Grecia și vor lansa în Sicilia doar o operațiune de desant, ca diversiune. Hitler a crezut asta și și-a concentrat trupele în Balcani, descoperind Sicilia atacului aliat. Farsa reușise peste așteptări și ea a rămas drept cea mai importantă operațiune de diversiune din cel de-al doilea Război mondial. După cum arată cartea la care ne referim, creierul acestei operațiuni a fost un avocat de 38 de

ani, Ewen Montagu (foto). Memoriile lui, intitulate „Omul care nu a existat niciodată”, au stat, în 1956, la baza unui film cu acest titlu. Le-a folosit și Macintyre, care a dispus și de o autobiografie nepublicată a lui Montagu și de scrisorile acestuia. Ewen Montagu s-a născut în familia unui bogat bancher evreu din Anglia, o familie cu tradiție în lumea bancară și cu o avere enormă, și-a petrecut copilăria într-un adevărat palat din

cartierul rezidențial Kensington și a studiat la Cambridge. Împreună cu fratele său Ivor, care a urmat același traseu, la Cambridge ei doi au inventat tenisul de masă, ping-pongul, au redactat regulile lui, iar Ivor a fost fondatorul Federației internaționale de tenis de masă și președintele ei timp de 41 de ani. Dar aici intervine partea cea mai surprinzătoare. În timp ce Ewen a fost un pion important al spionajului englez, Ivor, ca de altfel o serie de alți studenți de la Cambridge din acei ani, a devenit comunist și spion sovietic. Agenții de la MI5 cunoșteau activitatea lui Ivor și o supravegheau dar nu l-au informat niciodată pe Ewen. În fond, în timpul războiului sovieticii erau aliați. (A.B.)

Din presa israeliană de limbă română

JURNALUL SĂPTĂMÂNII

(Israel) - „Lupta pentru Israel este lupta pentru adevăr”, a declarat premierul Benjamin Netanyahu. Artista Lya König a fost serbată la Teatrul Habima pentru 50 de ani de carieră artistică. Artista este originară din România, fiind fiica reputatei Dina König. Cel mai important rol al ei a fost Anna Frank. La Rosh Pina a fost inaugurat Muzeul Evreilor din România, „Moshe Nativ”, în prezența unor personalități, printre care președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer. Moshe Nativ a fost general în Tsahal, originar din România.

În Israel au loc simulări de atacuri cu rachete, pentru pregătirea populației. Institutul Weizman a fost vizitat de o delegație din România, formată din acad. Ionel Haiduc, președintele Academiei Române, împreună cu soția, Jovanka, acad. Maia Simionescu, dr. ing. Petre Roman, fost prim-ministru, doamna Tova Ben Nun Cherbis, președinta Consiliului de Administrare a Complexului educațional Lauder-Reut, din București, ing. Corneliu Cherbis, av. Lya Trandafir, ș.a. Ram Emanuel, consilier la Casa Albă, a declarat că Administrația SUA a făcut greșeli în relațiile cu Israelul. Statul Israel a fost admis în OECD, alături de Estonia și Slovenia, organizația fiind formată din reprezentanți ai țărilor dezvoltate din Europa. Israelul este îngrijorat de acordul Iran-Turcia, prin care Iranul va furniza uraniu Turciei. S-au acordat Premiile „Dan David” unor personalități din Israel și din afară.

Premierul Netanyahu a cerut sprijinul președintelui francez în efortul de a stopa înarmarea nucleară a Iranului. La 1 iunie a.c. a apărut noua revistă trimestrială „Maximum”, condusă de Teșu Solomovici.

Mai-Iunie 2010

SEMNALUL nr. 3242 (Toronto – Loja BB Filderman)- Iosif Spătaru a reușit, după câteva luni de efort, să resuscite prestigioasa revistă a evreilor din Canada. Sunt preluate articole din „Realitatea Evreiască”, pericope ale Prim Rabinului Șlomo Rosen, un interviu al Lucreției Berzintu cu regretatul Al. Mirodan, o descriere cu caracter istoric a cimitirului evreiesc din Moinești, versuri de Ion Pribeagu, texte semnate de Getta Berghoff, Theodor Toivi, Monica Bilan, Khaled Abu Toameh, Caroline Glick, ș.a. Urâm succes în continuare revistei – soră, SEMNALUL.

VIAȚA NOASTRĂ (Israel) - Președintele SUA, Barack Obama, nu se mai bucură de încrederea electoratului evreu din propria țară, pentru politica de neangajare față de Israel, aflat în pericol de a fi agresat de Iran, țară ce sprijină direct organizațiile Hamas și Hizbullah. Shaul Carmel și Mirel Horodi iau atitudine față de demersul demonstrativ al Martei Petreu. Corina Chiriac și Alexandru Arșinel s-au aflat, în mai, într-un turneu israelian. Este evocat scriitorul Liviu Rebreanu, autorul povestirii de mare vibrație umanistă „Îțic Ștrul dezertor”. Mai semnează colaboratorii ing. Itzhak Guttman ben Zvi, Martha Eșanu (Iași), Ed. Grossman, Hedi Simon, Mirel Horodi, ș.a.

Iosif Eugen Campus elogiază personalitatea recent dispărutului scriitor de limbă română, Alexandru Sever.

Organizația FATAH, fondată cândva de Arafat, a decis ca, în cazul eșuării negocierilor cu Israelul, să-și reia, după mai mulți ani, acțiunile militare anti-israeliene.

La Ashdod a fost inaugurat Monumentul Memorial Struma-Mefkure.

Dr. Madeea Axinciuc, fost director al filialei Institutului Cultural Român din Israel, a publicat un frumos medalion despre Ierusalim, cu informații istorice, într-un limbaj expresiv.

ANIMA NEWS Pe vasele aparținând „Flotei libertății” care se îndreptau spre Gaza, s-au găsit arme, pe lângă ajutorul umanitar promis palestinienilor. Poliția israeliană anchetează cazul, în timp ce în lumea islamică protestele sunt în toi. Nici unele țări din UE nu stau deoparte.

Suplimentul cultural al revistei online conține texte semnate de Bianca Marcovici, Hedi Simon, Adrian Grauenfels (coordonator al suplimentului), Shaul Carmel, Mirel Horodi, Roni Căciularu, ș.a.

B.M.M.

JEWISH REALITY

SPECIAL EVENTS AT JCC

Bucharest, May 31st, 2010

PRESS RELEASE

THE RESTORATION OF THE VANDALIZED MONUMENTS AT THE JEWISH CEMETERY, 162, SOSEAU A GIURGIULUI, BEGAN

Through the generous contribution of U.S. COMMISSION FOR THE PRESERVATION OF AMERICA'S HERITAGE ABROAD

The restoration of the funerary monuments at the Jewish Cemetery in 162 Soseaua Giurgiuului, the biggest Jewish cemetery in Bucharest, was started. The monuments and the graves were desecrated and vandalized in October 2008, on the sacred holiday of Simhat Torah. The restoration project coordinated by the Federation of the Jewish Communities from Romania (F.J.C.R.) is supported by U.S. Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad. The Governmental Agency of U.S.A. made a donation of 46,000 dollar from the costs estimated at 53,000 dollar, the difference representing the contribution of F.J.C.R.

The restoration works began in April and are expected to be over in August.

The Federation of the Jewish Communities from Romania expresses the most sincere gratitude and the highest appreciation for the U.S. Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad and for the donors, particularly to the commission member, honorable Larry Steinberg who donated 35,000 dollar for this generous grant.

We, the Romanian Jews, strongly believe the project represents the resistance against intolerance, being in the same time a human solidarity gesture of promoting understanding, tolerance and respect for our valuable Judaic heritage, a component of the national Romanian and universal patrimony.

Dr. Aurel Vainer, President of F.J.C.R.

The Jews in Romanians' History: Ignorance and Bias

The National Institute for the Holocaust Study from Romania "Elie Wiesel" organized a debate concerning the modality the Jews are presented in the "History of the Romanians-volume 7-9", edited by the Romanian Academy. In her analysis, Dr. Lya Benjamin outlined the fact that in the mentioned volumes there are a series of erroneous approaches from the perspective of the research made by Jewish historians in Romania, as well as abroad, regarding the Jews; for example considerations on the Jews' presence on the Romanian territory, explanations not in accordance with the reality concerning the refusal of awarding the citizenship to the Jews in the 19th century, and particularly the interpretation of Antonescu's role and his politics towards the Jews. In order to initiate a constructive dialogue and to clarify the differences in opinions, the Institute invited historians, authors of the studies in the respective volumes. Unfortunately none of them answered the invitation.

The hot summer of this year brings a lot of surprises to those who will participate to the JCC camps in this season. Hundreds of participants are expected at the recreational and Educational House of Cristian, as well as in the villa in North Eforie. A team of *madrachim* trained by professionals in the field already prepared the programs for children, for the middle-aged, for retired persons, for adolescents, for the whole families. Shabbaton Bereshit represented an event warmly received by the participants. Accompanied by two well known teachers from Israel, the program participants experienced two days of living in the Judaic teachings spirit. This was a more complex event compared to the preceding

courses organized at JCC Bucharest combine the academic part with the entertainment that managed to successfully

FACE TO FACE

"RESPECT AND YOU'LL BE RESPECTED"

Interview with Professor Iancu Isidor, president of the Jewish Community from Dorohoi

The column "Face to Face" in this edition brings Professor Iancu Isidor, president of the Jewish Community from Dorohoi, as guest. He is also the religious servant, and the administrator of the Recreational and Educational Center at Borsec. Dorohoi is the location of the first Holocaust act in Romania, a pogrom, followed by the deportations to Transnistria on July 1st, 1940. This year we commemorate 70 years from those moments. Professor Iancu Isidor

was decorated by Traian Băsescu, President of Romania, with the Order of the Merit for Education as Cavalier, on the Holocaust Day in Romania in 2009. Raised with respect for the traditional Jewish values, survivor from Transnistria, Professor Iancu Isidor is for many years involved in the Jewish life in Romania.

One of his proposals for the preservation and the continuity of the religious life is the stimulation of the youth's interest for the *hazanut*. He also suggested an educational

reunion in Borsec with religious servants from the country and with youngsters preoccupied by the synagogue music; he made a short history of the community, expressed his high consideration for the Shlomo David's monograph on Dorohoi and the surroundings; he presented a retrospective of the managerial activity in Borsec; he made an outline of the memorial activities that would take place in Dorohoi; he also made a point from his guiding behavior principle, "respect and you'll be respected", extracted from Yehuda ben Asher's teachings, a scholar from Middle Age.

AN OPTIMISTIC PARADOX: BOOKFEST (Bucharest, June 9-13, 2010)

Nobody, as outlined by the opening speeches, turned his back to the reality: the crisis in the book industry, the time crisis and the crisis in us, the economical and financial crisis (Grigore Arsene, president of

the Editors' Association from Romania). Great efforts were made to identify the financial resources for Bookfest 2010 (Vasile Timis, State Secretary in the Ministry of Culture and National Patrimony). One cannot imagine education without culture (Liana Preoteasa, general director in the Ministry of Education, Research, Youth and Sports). His Excellency Estanislao de Grandes Pasqual, ambassador of Spain in Romania, a country invited as special guest at Bookfest, underlined the common Latin roots, the perennality of the book. Rogelio Blanco Martinez, general director in the Spanish Ministry of Culture, spoke with great respect about the cultural Romanian and Spanish values from the past and from the present. The

need to find a formula which would unify the editors as professionals was a topic outlined by Mihai Penescu, president of the Editors' Union from Romania. "Year after year we speak about the crisis of the publishing houses, of the reading, of the book; year after year we arrive again to Bookfest to celebrate the vitality of the local book production", concluded Teodor Baconschi, Minister of Foreign Affairs, in the Program-Booklet of the bookfair. An optimistic paradox. Between the book releases at this edition of the International Book Fair there were: "The Wandering Prince-George Bibescu", by Octavian Sava (Coresi Publishing House) and two volumes at Hasefer: "The Zionist Ideal in the Jewish Press from Romania", a collective volume coordinated by Dr. Lya Benjamin; "How I Emptied My Parents' House", by Lydia Flem (France).

HISTORY AT PRESENT TENSE: LIVIU LIBRESCU BOULEVARD

Eminent scientists may be symbols, but Liviu Librescu is a voice, a conscience. That is why the USA Embassy in Romania, the Ministry of Foreign Affairs, the General Municipality of Bucharest, and the Municipality of Sector 1 collaborated in order to name one of the main boulevards of Bucharest, the one in front of the future USA Embassy in construction, after his name. On April 16th 2007, when Professor Librescu heard the shootings on the hall of the college where he was teaching, he opened the door of the course room and saw the corpses. He blocked the door with his body and encouraged the students to jump from the window on the second floor to save their own

life. 22 of his former students are living today thanks to him, but he was killed by the psychopath shooting everything that moved. The events that were heard around the world and provoked great emotions in USA, were reminded to us by Liviu's wife, Mrs. Marilena Librescu, at the commemorative meeting held on June 1st, 2010 at the "Alexandru Șafran" Library. Erwin Șimșensohn, president of the Jewish Community of Bucharest, presented to Mrs. Librescu the participants at the meeting: Dr. Aurel Vainer, president of F.J.C.R., Eng. José Blum, cultural counselor, members of the Leadership Committee of F.J.C.R., other personalities of the community from Bucharest; he

also offered to Liviu Librescu's widow a Diploma through which the professor is received by the community from Bucharest as a "post mortem honorary member", and a second Diploma through which Marilena Librescu and her sons Joseph and Lionel are designated honorary members of this community. During the commemorative meeting Prime Rabbi Shlomo Sorin Rosen presented a "mule" in memoriam. Eng. Ossy Lazăr, Eng. Otto Adler, former faculty colleagues, and Eng. Nilu Aronovici, who knew him from high school, brought memories about Liviu Librescu. Dr. Aurel Vainer, evoking Liviu Librescu underlined that "he didn't lose, but offered his life".

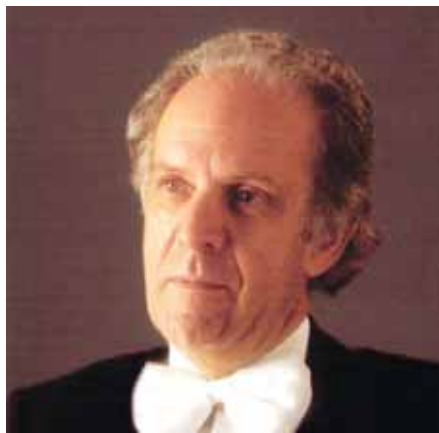
„KADIȘ PENTRU MENDI RODAN”

Pentru prima dată în istoria matineelor duminicale, medalionul Mendi Rodan a fost o „coproducție” F.C.E.R. – Centrul Comunitar Evreiesc (JCC). A fost începutul unei colaborări de altă factură decât până acum, când JCC-ul era numai gazda unor astfel de evenimente. Pentru *începutul acestei noi etape în relațiile Federației cu JCC-ul* a fost ales cunoscutul muzician Mendi Rodan, deopotrivă al României și al Israelului, al lumii întregi, ca toți marii „scripcari pe acoperiș” de la regele David încoace. Dimineața muzicală consacrată memoriei sale, la un an de la plecarea lui Dincolo – *premieră*, spunea, în deschidere, șeful Oficiului Relații, Cultură, Informatică și Consilier al președintelui, dr. ing. *José Blum*, referindu-se la *noul tip de colaborare F.C.E.R. – JCC*, - a fost un act de cultură, reconfirmând afirmația unui alt mare ieșean, confrate, Iosif Sava: „în templul Muzicii nimic rău nu te poate atinge”. Domnia sa a remarcat prezența în sală a familiei Rodan, a atașatului cultural al Ambasadei Israelului în România, *Jonathan Rosenzweig*, a numeroase personalități culturale românești.

Mendi Rodan, laureat al Premiului Israel, și-a pierdut tatăl în Trenul Morții, amintea directorul JCC, *Shai Orny*, inaugurând Programul, din perspectiva Centrului. Inițiativa și o importantă pondere în realizarea matineului a avut-o un alt supraviețuitor din Trenul Morții, împătimit meloman, prieten cu Mendi Rodan și familia lui, *Iancu Țucărman*, a mărturisit moderatorul evenimentului, președintele F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, retrăind momente din adolescența comună cu a fraților Rodan, atunci – Rosenblum, la Liceul „Cultura B”, devenit ulterior Liceul „Sebastian”. Domnia sa s-a oprit apoi asupra unei semnificative pagini din istoria postbelică a evreilor români, cu multe valori care au făcut Alia, în condiții deloc ușoare, impuse de regimul totalitarist.

În Israel, eminentul violonist, dirijor, profesor reușește să-și dea întreaga măsură, dirijând orchestrele din Ierusalim, Rishon LeZion, Beer Sheva, devenind cunoscut pe mai toate meridianele lumii.

Mendi Rodan este „un nume de renume”, căruia mica noastră obște, purtătoare a unei mari moșteniri culturale, are datoria să-i aducă prinos de neuitare, a conchis moderatorul. Declucuri rămase în memoria afectivă a profesionistului: *Horia Andreescu*, actualul dirijor al Orchestrei Naționale Radio, ascultându-l pe Mendi Rodan într-o repetiție cu „Simfonia fantastică” de Berlioz. „O repetiție lejeră”, i-a spus Rodan atunci. „Au trecut patru ore și nimeni n-a simțit, atât de plăcută era relația dirijor-orchestră”, a rememorat vorbitorul, caracterizându-l dinăuntrul „meseriei”: preocupat de ceea ce și cum se cântă, pentru ca sunetele să capete sens. Un alt crochiu al „fondatorului și formatorului de orchestre” în Israel: reîntâlnirea cu Orchestra Națională Radio la ultimul lui Festival „Enescu. Și o stare sufletească, trăită de Horia Andreescu în Israel: „Aveam în program «Rugăciunea» de Zvi Avni și nu-mi ieșea. Atunci m-am dus la Zid, m-am rugat, am pus un bilețel. Am reușit s-o interpretez cum trebuie”. Evocare și perspectivă: înființarea unei galerii a dirijorilor Orchestrei Naționale Radio. Atunci când cuvintele se opresc continuă muzica. *Alexandru și Tatiana Moroșan* - cu un recital la violoncel, instrumentul cel mai apropiat de vocea umană, și acompaniament de pian: „Kadiș” de Maurice Ravel, „Kol Nidrei” de Max Bruch, „Serenada română” de Constantin Dimitrescu. Câteva observații pertinente despre inteligența artistică (puterea de a aduce interlocutorul la nivelul ei, de a da lumină din lumina proprie), recunoaștere, suferință au fost rostite de *Sorina Goia*, redactor șef adjunct la Redacția Muzicală a S.R.R. Plecând de la definirea Kadiș-ului, făcută de moderator, vorbitoarea a sintetizat tot ceea ce s-a petrecut în acea dimineață de duminică: *Kadiș pentru Mendi Rodan*. Profesorul la Universitatea Națională de Muzică din București și reputatul violoncelist *Marin Cazacu* a lăsat ca memoria lui Rodan să fie omagiată de muzicieni de mâine (prezențați de domnia sa): *Arthur Bocăneanu, Ștefan Cazacu, Daria Ioana Tudor* cântând Bach, Beethoven,

Ceikovski, Casado, Chopin...

O piesă muzicală ne poate face să retrăim momente dragi din viață. Așa s-a întâmplat cu *Josette Maidanek*, veche prietenă cu Mendi Rodan și familia lui, fost redactor la Radio România Cultural, ascultând o romanță de Beethoven. 1943, „mica noastră locuință din apropierea universității ieșene” - acompaniament la pian pentru vioara lui Mendi; reîntâlnirea după 1953, cu invitație permanentă la concertele sale; scrisori, fotografii ale copiilor, sabri; aprilie 1973 – revederea la Aeroportul Ben Gurion, în prima ei vizită în Israel; în public, la un curs ținut de Mendi la Academia de Muzică din Ierusalim; 2003 – turneul lui Mendi Rodan cu Orchestra Națională Radio la Paris, Bratislava, Viena; ultima întâlnire acum cinci ani de lom Haatmaut. Marile personalități rămân prin lucrarea spiritului. Vechiul aforism maimonideean, rostit de *Iancu Țucărman*, a avut darul să contrapunțeze tonul elegiac. Pentru el rămân să trăiască întâlnirile din locuința familiei Rodan în Israel, concertele cu Mendi la pupitru, rolul de critic muzical în alegerea programelor, când venea în România. Și finalul – rondo: *la 1 iunie a.c.*, un medalion Mendi Rodan în Israel, anual – un concert și un simpozion *in memoriam*. Dr. *Aurel Vainer*, dr. ing. *José Blum* și *Orny Shai* au mulțumit colaboratorilor; interpreților - răsplățiți cu aplauze și flori -, publicului și doamnei *Judith Rodan*, căreia i-s-a oferit posterul manifestării și flori.

IULIA DELEANU

Horia Aramă ar fi împlinit 80 de ani...

Scriitorul SF, poetul, omul sensibil și generos Horia Aramă s-a stins din viață la 22 octombrie 2007. A lăsat în urma sa o operă. Era unul dintre cei mai atenți, pasionați scriitori și lectori din câți am cunoscut, extrem de exigent față de textul său, față de al altora, dar mai mult față de sine. A suferit enorm după pierderea soției. L-au salvat prietenii și poezia. Scria cu aceeași calofilie și precizie de bijutier. Ca și proza, ca și volumele de eseistică, de SF, care conțineau în titlu „Insula”. Credea în Utopia ca într-o promisiune astronomică. Volumele de proză „Moartea păsării săgeată”, „Țărnuț interzis”. „Verde Aixa”, alte volume,

inclusiv unele reluări, la Ed. Hasefer. Magdalena Bedrosian a comparat scrierile lui Atramă cu ale polonezului Stanislaw Lec, mai cunoscut, dar nu mai talentat decât el. „Verde Aixa” este o carte uluitoare prin finețe și imaginație. Se povestește despre o plantă cu gândire și origine umană. Cristian Tudor Popescu, Geo Șerban, Marin Bucur, Ștefan Iureș, Mirela Roznoveanu, Florin Mugur au scris despre Horia Aramă. A publicat în Germania, SUA, Japonia. Era născut la 4 noiembrie 1930. Ar fi împlinit în acest an 80. Îi dorim postumitate ilustră, așa cum merită.

BORIS MARIAN

Adunarea Generală a A.E.R.V.H.

La 13 iunie a.c., la Sinagoga Mare s-a desfășurat adunarea generală a Asociației Evreilor din România Victime ale Holocaustului (A.E.R.V.H.). Pe ordinea de zi au figurat probleme legate de situația financiară a Asociației, ajutoarele acordate membrilor și eforturi vizând păstrarea memoriei Holocaustului și combaterea antisemitismului. Vom reveni mai pe larg în numărul viitor. (E.G.)

☆ ☆ DECESE ☆ ☆ COMEMORĂRI ☆ ☆

IOAN ȘERBĂNESCU (IOSIF BERCU) z.I.

Centrul pentru Studiarea Istoriei Evreilor din România este îndoliat de dispariția unuia dintre veterani colectivului său, profesor universitar Ioan Șerbănescu (Iosif Bercu).

După o lungă perioadă de muncă la catedră, în Politehnica București, Ioan Șerbănescu își va dedica peste un deceniu muncii de cercetare a istoriei evreilor din România. Era o „întoarcere acasă” după o viață profesională activă, dar nu lipsită de dezamăgiri, ale unei epoci potrivnice personalității umane.

O acribie deosebită în cercetarea faptului istoric, materializată în activitatea sa și în lucrări prestigioase, îi înscriu numele în rândul celor ce prin efortul lor au contribuit la edificarea pe care îl numim istoriografia evreilor din România.

Vom selecta câteva din contribuțiile sale : editarea a două volume de documente „Fast și nefast” din istoria evreilor din România în primele două decenii ale secolului 20, lucrarea „Evreii români în Parlamentul României” și coordonarea a două volume de documente, ce oglindesc tragedia evreilor din România în perioada Holocaustului.

Atent și delicat cu colegii, Ioan Șerbănescu era gata să împărtășească din experiența sa profesională și umană, să ajute pe cei din jurul său.

Cei ce au lucrat cu el, l-au cunoscut la diverse manifestări științifice sau l-au citit îi vor păstra o amintire vie.

le Zihrono Levraha!

Colectivul Centrului pentru Studiarea Istoriei Evreilor din România.

Cu adâncă durere, familia anunță înțetarea din viață a prof. univ. **ȘERBĂNESCU IOAN (ȘERI)**, iubitul nostru soț, tată, socru, bunic și cuscru, distins cadru didactic și cercetător științific om de o deosebită noblete sufletească. A luat cu sine cărțile nescrise, spiritul efervescent și dorința de viață. Să-i fie amintirea binecuvântată.

La 10 iulie (28 Tamuz) se împlinesc șase ani de la plecarea dintre noi a minunatului soț și tată, prof. univ. dr. **HARY OFENBERG** (z.I.) la Universitatea din Iași. Vom păstra vie amintirea sufletului tău generos, bun și blând, dăruind mereu și necondiționat. Suntem încredințați că bunul Dumnezeu te ocrotește iar noi te asigurăm de toată dragostea și prețuirea. Fii binecuvântat! Familia Ofenberg.

Cu multă amărăciune și dor nestins amintesc că au trecut doi ani de la decesul iubitului meu soț, magistratul **EMIL FREIFELD**. Soția, Dr. Mirela Freifeld.

A trecut un an de când domnul jurist **LAZĂR ANDREI** a plecat dintre noi. Era un model de dăruire, spirit de sacrificiu pentru cei apropiați. Îl vom păstra veșnic în sufletele noastre. Familia Marcu.

Țilica, soție, anunță scurgerea a paisprezece ani de dor și jale (2 Tamuz) de la dispariția adoratului soț **GROPPER SIGFRIED** (Botoșani), OM de aleasă omenie. Timpul nu atenuează, ci amplifică. Fie-i memoria neîntinată!

În luna mai 2010: **SCHUBERT MAYER-IOHAN** (83 de ani, Cimitirul Giurgiului), **RAPAPORT ROZICA** (77 de ani, Cimitirul Giurgiului), **SUSSMAN JOACHIM** (82 de ani, Cimitirul Sefard), **CHARAS FLOAREA** (80 de ani, Cimitirul Giurgiului), **ȘERBĂNESCU ION** (86 de ani, Cimitirul Sefard).

ANIVERSĂRILE ȘI COMEMORĂRILE LUNII IUNIE

- La 1 iunie 1954, arheologul israelian J. JADIN a achiziționat celebrele Manuscrise de la Marea Moartă.
- La 3 iunie 1924 a murit la Kierling (Austria) scriitorul FRANZ KAFKA, autorul romanelor *Procesul*, *Castelul*, *America* etc.
- La 4 iunie 1909 s-a născut la București ELLA MARCUS, specialistă în astronomie.
- La 4 iunie 1904 s-a născut la București IOAN MASSOF, istoric al teatrului și cronicar dramatic. Dintre lucrările sale menționăm *Istoria Teatrului Național din București 1897 – 1937*, *Eminescu și teatrul*, *Teatrul românesc – privire istorică*.
- La 5 iunie 1927 s-a născut la Budeasa (Argeș) scriitorul ALEXANDRU MIRODAN. În 1977 s-a stabilit în Israel, unde a inițiat o vastă lucrare: *Dicționar neconvențional al scriitorilor evrei de limbă română*.
- La 6 iunie 1909 s-a născut la Riga filosoful ISAIA BERCIN. În 1920 s-a stabilit cu familia în Anglia. Lucrări: *Inevitabilitatea istorică*, *Două concepții privind libertatea*, *Noțiuni și categorii*.
- La 8 iunie 1926 s-a născut la Iași compozitorul ANATOL VIERU. Pentru întreaga sa creație a fost distins cu Marele Premiu al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.
- Acum 110 ani, la 9 iunie 1900 a plecat din Moinești un grup de emigranți spre Eretz Israel.
- La 10 iunie 1979 a încetat din viață scriitorul AUREL BARANGA, autorul unor apreciate comedii: *Bulevardul împăcării*, *Mielul turbat*, *Opinia publică*. A scris poemul *Kadiș*, închinat victimelor Holocaustului.
- La 12 iunie 1929 s-a născut la Frankfurt pe Main ANNE FRANK, autoarea celebrului *Jurnal*. Din familia ei a supraviețuit Holocaustului numai tatăl – Otto Frank; ceilalți au murit la Auschwitz.
- La 13 iunie 1931, s-a născut la Washington IRVIN YALOM, specialist în psihoterapie.
- La 14 iunie 1922 s-a născut la București scriitorul și publicistul IOSIF PETRAN. S-a stabilit în Israel.
- La 15 iunie 1924 s-a născut EZER WEIZMANN, nepotul lui Chaim Weizmann. Între 1993 și 2000, a fost președintele Statului Israel.
- La 15 iunie 1915 s-a născut la Râmnicu Sărat graficianul SAUL STEINBERG. În 1942 s-a stabilit în S.U.A.
- La 15 iunie 1928 s-a născut în Basarabia poeta MARIA GĂITAN-MOZES. În 1977 a emigrat în Israel.
- La 15 iunie 1994 se stabilesc relații diplomatice între Israel și Vatican.
- La 16 iunie 1970 a murit la Paris scriitoarea ELISA TRIOLET, născută la Moscova. A fost soția scriitorului Louis Aragon. A scris în rusă și franceză.
- La 16 iunie 1944 naștii l-au ucis la Lyon pe istoricul MARK BLOK, specialist în problemele feudalismului european. Opere capitale: *Societatea feudală* și *Apologia istoriei*. A fost unul din conducătorii Rezistenței Franceze.
- La 17 iunie 1927 s-a născut la Pașcani regizorul de operă HERO LUPESCU. A montat peste 70 de spectacole în țară și în străinătate.
- La 18 iunie 1940 s-a născut la Darmstadt scriitoarea MIRIAM PRESSLER, autoarea unor cărți pentru copii și adolescenți. Face apreciate traduceri în limba ebraică.
- La 21 iunie 1819 s-a născut la Köln compozitorul JACQUES OFFENBACH, unul din fondatorii operetei. De mare succes se bucură și azi *Povestirile lui Hoffman*, *Orfeu în infern*, *Pericola*, *Frumoasa Elena* și altele.
- La 21 iunie 1917 s-a născut istoricul literaturii SILVIAN IOSIFESCU, fost profesor la Universitatea din București. Este autorul unor volume ca *Dimensiuni caragaliene*, *Literatura de frontieră*, *Drumuri literare* ș.a.
- La 22 iunie 1900 s-a născut în Rusia mezzosoprana JENNIE TOUREL. După revoluție, s-a stabilit în S.U.A., unde a înregistrat mari succese pe scenele unor prestigioase teatre de operă.
- La 22 iunie 1965 a murit la Hollywood regizorul de film DAVID SELZNICK. A devenit celebru prin filmul său *Pe aripile vântului*.
- La 24 iunie 1883 s-a născut FRITZ LOHNER, libretistul celebrei operete *Țara surășului* (compozitor F. Lehar).
- La 25 iunie 1941 a murit la Zürich matematicianul ALFRED PRINGSHEIM, născut în Germania. Specialist în problemele teoriei funcționale.
- La 26 iunie 1934 a murit la Karlsbad marele actor MAX PALLENBERG, născut la Viena. Strălucit interpret al personajelor lui Molière.
- La 30 iunie 1948 a murit în Noua Zeelandă poetul KARL WOLFSKEHL, născut în Germania.
- La 30 iunie 1913 s-a născut la Sighetu Marmatei graficianul VASILE KAZAR (KATZ). În 1963 a fost distins cu titlul de Artist Emerit.
- La 30 iunie 1965 a murit la Sao Paulo scriitorul ENRIC FURTUNĂ, născut la Botoșani, în 1881. Este autorul volumelor *Pustnicul*, *De pe stâncă* și altele.

SIEGFRIED WOLF

zicedid ze ivnd

י'ט סיון תש"ע – י'ח תמוז תש"ע • כתב-עת של איחוד הקהילות היהודיות ברומניה

היסטוריה בימים אלה, שדרות ליביו ליברסקו

נכחו באולם ד"ר אאורל ויינר – יו"ר הפדרציה, ד"ר ז'וסה בלוס – יועץ התרבות של הפדרציה, חברי הנהגת הפדרציה, אישים מהקהילה בבוקרשט. את כולם הציג לגב' ליברסקו מארגן האירוע מר אריון שימשנזון, יו"ר קהילת בוקרשט. ליביו ליברסקו "תעודה" ובה מינוי פוסט מורטום לפרופסור המנוח – חבר כבוד של קהילות בוקרשט. כמו כן העניק תעודת כבוד לגב' מרילנה ליברסקו עצמה ולבניה יוסף וליאונל. במהלך טקס האזכרה אמר הרב שלמה סורין רוזן את תפילת "אל מלא רחמים". חבריו של ליביו סיפרו עליו מזיכרונותיהם – אינג' אוזי לאזאר, מרצה-אינג' אוטו אדלר, אינג' נילו ארונוביץ. כל אלה הכירו אותו בצעירותם, ואינג' נילו ארונוביץ אף הכירו בבית הספר היסודי בפלוישט. "פרופסור ליביו ליברסקו לא איבד את חייו אלא תרם אותם" – כך אמר ד"ר אאורל ויינר בדבריו על המנוח.

אנשים ומדענים יכולים להיות סמל אבל ליביו ליברסקו הוא קול, הוא מצפן. זו הסיבה לשיתוף הפעולה בין שגרירות ארצות-הברית ברומניה, למשרד החוץ, לעיריית בוקרשט ולעירייה האזורית – כדי לקרוא על שמו של ליביו ליברסקו את אחת השדרות החשובות של בוקרשט, אשר תעבור דרך בניינה העתידי של שגרירות ארצות-הברית בבוקרשט. ב-16 באפריל 2002 שמע פרופסור ליביו ליברסקו יריות בבניין הקולג' שבו לימד. הוא פתח את דלת האולם שבו לימד, ראה הרוגים במעברים, חסם בגופו את הכניסה לאולם ודרש מהסטודנטים לקפוץ דרך חלון הקומה השנייה. בפעולתו הציל את חייהם של 22 סטודנטים. פרופסור ליביו ליברסקו נהרג באותו אירוע. אירוע זה הותיר רושם עז בארצות-הברית. באספת אזכרה שהתקיימה ב-1 ביוני ש.ז. בספריית אלכסנדר שפרן בבוקרשט, סיפרה על האירוע רעייתו של פרופסור ליביו, הגב' מרילנה ליברסקו.

בוקרשט, 31 במאי 2010

הודעה לעיתונות

בעזרת תרומה של ארגון אמריקאי לשמירת ערכי היהדות התחילו לשפץ את המצבות שהושחתו בידי שונאי ישראל בבית הקברות בשדרות ג'ורג'יו 162, בית הקברות הגדול ביותר בבוקרשט. המצבות והקברים הושחתו באוקטובר 2008, בחג שמחת תורה. תוכנית השיפוץ היא באחריות הפדרציה של הקהילות מרומניה, הנתמכת על ידי הגוף האמריקאי לשמירת ערכי היהדות. החברה האמריקאית האחראית על שמירת מורשת אמריקה מחוץ לגבולותיה תרמה סך של 46 אלף דולר. הערכת העבודה כולה היא על סך של 53 אלף דולר, והפדרציה תישא ביתר ההוצאות ממקורות אלה. השיפוצים החלו בחודש אפריל ומקווים לסיומם עד חודש אוגוסט.

הפדרציה מעבירה את תודותיה ואת הערכתה לוועדה שתמכה בפרויקט ובמיוחד לחברי הוועדה, שבראשה עומד המכובד מר לארי שטיינברג, שתרים סך של 35 אלף דולר מכספיו הפרטיים לנושא חשוב זה.

אנו, יהודי רומניה, משוכנעים שהפרויקט מביע התנגדות לשכוח ויש בו ביטוי לאחדות, הבנה וכבוד למורשת היהודית, שהיא גם חלק מהרכוש הלאומי הרומני והרכוש העולמי.

ד"ר אאורל ויינר
יו"ר הפדרציה

היהודים בתולדות רומניה: אי הכרה או משוא פנים

יהודים בשטח רומניה, והבהרות שאינן מתיישבות עם המציאות בכל הכרוך באי מתן אזרחות ליהודים במאה ה-19 ובייחוד בפירוש התפקיד של אנטלנסקו והמדיניות שננקטה כלפי היהודים. כדי לארגן דיון אחראי ולברר חילוקי דעות הזמין המכון הלאומי ללימוד השואה ברומניה "אלי ויזל" את ההיסטוריונים שכתבו את המאמרים בספרים הנ"ל. לצערנו אף אחד מהאישים לא הגיע לדיון.

המכון הלאומי ללימוד השואה ברומניה "אלי ויזל" אירגן דיון שעניינו הצגת היהודים "בהיסטוריה של הרומנים", כרכים 7-9, שראו אור בהוצאת "האקדמיה הרומנית".

בניתוח של ד"ר ליה בנימין מובלט הדבר שבכרכים הנ"ל ישנם דיונים מוטעים לגבי הנורמות שקבעו היסטוריונים יהודים ברומניה ומחוץ לה. אלו קבעו בספרים הנ"ל דברים שגויים בכל הקשור לנוכחות

אירועים מיוחדים בג'וינט

הקיץ הלוהט של שנה זו מכין הפתעות לכל מי שישתתף במחנות הג'וינט בעונה זו. בבית הבראה וחינוך בקריסטיאן וגם בוויילה מצפון אפוריה מחכים למאות משתתפים.

מדריכים שהוכשרו במקצועיות רבה כבר הכינו תוכניות לילדים, לגיל הביניים, למבוגרים ופנסיונרים. "שבתון בראשית" היה אירוע שהתקבל בחמימות רבה מצד המשתתפים בו. שני מדריכים ומורים מנוסים ומוכרים מישראל הנחו את התוכנית ואיפשרו למשתתפים לחוות יומיים ברוח היהדות. "שבתון בראשית" נחל הצלחה רבה מזו שנחלו אירועי ג'וינט בבוקרשט האחרים, והצלחת לשלב בין עיסוק אקדמי למנוחה.

תכבד ויכבדו אותך

ריאיון עם יו"ר הקהילה מדורוהוי – פרופסור ינקו איזידור
אורח המדור "פנים אל פנים" בירחון זה הוא פרופסור ינקו איזידור – יו"ר קהילת דורוהוי, חזן ומנהל מרכז הבראה לחינוך בבוקרשט. בדורוהוי החלו ימי השואה ברומניה, ב-1 ביוני 1940, בפוגרום וגירוש היהודים מטרנסניסטריה. השנה מלאו 70 שנה מאז. פרופסור ינקו איזידור קיבל מנשיא רומניה טראיאן באססקו מדליה בדרגת קאבאליאר ביום השואה ברומניה בשנת 2009. פרופסור ינקו קשור שנים רבות בחיי היהודים ברומניה – הוא גדל בסביבה דתית והוא ניצל מגירוש היהודים מטרנסניסטריה. אחת ההצעות שלו להחזרת החיים היהודיים היא לעניין את הנוער בחזנות. הוא הציג לקיים מפגש בבוקרשט בין חזנים מכל חלקי רומניה וצעירים האוהבים חזנות. בקצרה סיפר על הקהילה, והביע הערכה טובה מאוד לספריו של שלמה דוד על דורוהוי. הוא סיפר על פעילותו בבוקרשט ועל האירועים שאמורים להיות בדורוהוי. מסקנתו, כמו זו של החכם יהודה בן אשר מימי הביניים היא: "תכבד כדי שיכבדו אותך".

מוזר עם ניגודים, אבל אופטימיות – יריד הספרים

13-9 ביוני 2010, בוקרשט
בנאומי הפתיחה התייחסו כולם למצב הקיים – משבר תעשיית הספרים, המשבר הכללי והמשבר שנמצא אצל כל אחד, המשבר האקונומי (גריגורי ארנסה – יו"ר אגודת הוצאות לאור ברומניה). להלן משפטים שנאמרו בנאומי הפתיחה: "מאמצים גדולים נעשו כדי למצוא מקורות מימון ליריד הספרים בוקפסט 2010" (ואסילה טימיש-תת-שר התרבות ורכוש לאומי); "אי אפשר לחשוב על חינוך ללא תרבות" (ליאנה פריאטיאסה – מנכ"ל משרד החינוך, החקר, נוער וספורט); מר גראנדס פאסקואל, שגריר ספרד ברומניה, ארץ שהוזמנה במיוחד ליריד, ציין את הקשר המשותף הלטיני לספר; רוז'ליו בלאנקו מרטינז, מנכ"ל במשרד הספרות לתרבות, דיבר על הערכים התרבותיים, אתמול והיום, של רומניה וספרד. מיחאי פנסקו – יו"ר איגוד ההוצאות לאור ברומניה – דיבר על הצורך למצוא דרך לאחד את כל ההוצאות לאור תחת איגוד אחד. "שנה שנה אנו מדברים על משבר ההוצאות לאור, על המשבר בקוראי ספרים, ושנה שנה אנו חוזרים לבוקפסט כדי לחגוג את הופעתם של ספרים מקוריים". דברים אלה כתב שר החוץ תיאודור באקונסקי בחוברת של תוכנית היריד. ובכל זאת אפשר לומר "מוזר עם ניגודים – אבל אופטימי", שכן בין השקות הספרים בשנה זו ביריד הבינלאומי של הספר הושקו הספרים: "הנסיד הנודד ג'ורג' ביבסקו" מאת אוקטביאן סאבא בהוצאת קורסי, ושני ספרים של הוצאת "הספר" – "הרעיון הציני בעיתונות היהודית מרומניה" – ספר משותף עם עריכה של ד"ר ליא בנימין; והספר "איך רוקנת את בית הורי" מאת לידיה פלם (צרפת).

"Cum se cuceresc femeile"

Un nou Woody Allen de succes la TES

Cine n-ar dori să dețină rețeta succesului sigur în relațiile cu sexul opus? Care bărbat (și, de fapt care femeie, interesată, firesc, de strategiile "adversarului" n-ar vrea să afle „cum se cuceresc femeile”? Aceasta – mai ales când El, Victoriosul – e drept un adevărat obsedat sexual și sentimental – nu e nicidecum un tip cu aparențe fizice de nota zece. Nu e nici un macho impunător ca John Wayne sau Banderas, n-are privirea de oțel a lui Clint Eastwood, nici ochii albaștri și carura lui Brad Pitt, și nici „clasa” frumosului George Clooney. Allan Felix (precum Woody Allen în oglindă) este, dimpotrivă, un tip pirpiriu, un ochelarișt stângaci, nesigur pe el, mereu ezitant, mereu subminat de luciditate, de ghinion și de complexe (ce nu pot fi rezolvate nici de psihanaliștii, atât de la modă printre new-yorkezi). Și, în plus, eroul nostru este în plină criză post-conjugală.

Acum, e drept că visele lui Allan sunt adesea bântuite de numeroase apariții senzuale, care desfășoară subjugate, învăluitoare ritualuri erotice. Dar te poți pune cu fantezmele unuia care – deși nu face cine știe ce impresie nici unei fotografie cam nimfomane, nici unei potențiale sinucigașe, nici unei oarecare secretare – tot mai spera la replica: "Fetițo, la noapte voi cutremura pământul" (epicentrul fiind propriul alcov!)?

Urmărim, totuși, cu interes zbatările și strategiile lui Allan. Pentru că, de fapt, el deține câteva „secrete”. Unul ține de sufletul său sensibil, mare și onest. Altul și mai deosebit: Allan trăiește viața ca pe un film și filmul ca pe o existență autentică și primește răsplata cuvenită! Modelul, maestrul, antrenorul în „ars amandi” (al eroului nostru, care mănâncă cinema pe pâine) nu este altul decât Humphrey Bogart. Mereu prezent în universul spiritual al lui Allan, acesta intră direct în scena și în existența cotidiană, nelineștită a eroului. Îl învață „să fie el însuși” și „să culeagă clipa”. Îl învață să renunțe cu generozitate, când este cazul. Așa cum făcea și Rick când o lăsa pe Ilse Lund – Ingrid Bergman – să plece cu Victor Laszlo. (Iar această scenă nu e singurul citat din "Casablanca" folosit de Woody Allen. Titlul original al piesei sale, *Mai cântă o dată, Sam*, vine tot de acolo).

Toate acestea și încă multe altele motivează convingător opțiunea TES. Chiar dacă scriitura piesei nu este mai densă sau mai bine articulată decât cea a unui scenariu. Și chiar dacă nu e vorba de o lucrare nouă, ci de una din 1969, devenită în 1972 film (cu Woody Allen și încântătoarea Diane Keaton) și jucată prima oară în România, acum un sfert de veac, chiar la TES, tot în traducerea *Liane Ceterchi* și a lui *Radu F. Alexandru*.

Comedie lirică și ironică atrăgătoare prin pendularea între

gravitate și jubilație a spiritului, între real și imaginar, noul spectacol regizat de *Harry Eliad* relevă inspirate soluții scenice. Așa este ambi-anța locuinței lui Felix cu patul "imperial" situat în centru, cu fundalul pe care se proiectează fantezmele sale sexuale, cu pereții tapetați cu portretele Diane Keaton, Mie Farrow sau ale lui Soon Yi (scenografia: *Petre Stancu* și *Adriana Mereuța*). Așa ne apare magia ritmurilor de jazz împletită cu șoaptele unor șansonete și cu sonorități ale muzicii klezmer.

Atmosfera astfel creată sprijină și stimulează relieful, poezia, hazul jocului dăruit al actorilor. O apreciere care se referă desigur la *Nicolae Călugărița* (care are eleganță și distincție, greutate și mister – ca Bogart) și la *Maria Pricopi*, care se impune prin naturalețe, căldură, farmecul unei plăcute senzualități, acțiunea marcând subtil evoluția relațiilor dintre Linda și Allan. Remarcabil este configurat de către *Mihai Ciucă* soțul Lindei, investitor păgubos, veșnic aferat, aflat mereu pe nisipuri mișcătoare. Nu trec neobservate nici *Arabela Neazi* (ce îi transmite lui Nancy o notă de vulgaritate), nici dezinvoltă interpretă a lui Sharon – *Cristina Cârcei*, ori *Viorica Bantas* (Barbara), *Bianca Mateescu*, *Francesca Argeșanu*, *Ana Pop*, care încarnază cu gesturi insinuante coregrafiate tentațiile lui Allan.

Distribuirea lui *Radu Gheorghe* în Allan (Woody Allen) pare o idee suprarrealistă. Greu de „suprapus” imaginea intelectualului evreu cu cea a ingeniosului fantast dâmbovițean (chiar dacă acesta are o experiență americană). Dar Radu Gheorghe iese foarte bine din această adevărată provocare. Merge cu tact, dar și cu mult curaj către erou – cu propriul stil, cu propriul farmec, cu propriile virtuți și virtuozități expresive: cu chipul, și cu smocul său de păr inconfundabil; cu atitudinile și gesturile sale cunoscute, trădând o zăpăceală frizând absurdul, căutarea panicată, nervozitatea împinsă la disperare; cu aparența sa de naivitate și inocență care ascunde misterioase certitudini; cu accesele sale de lirism „contrazise” de bufonade... Iar admiratorii săi, care îl urmăresc oriunde (alt capital *personal* al actorului, care a evoluat la Național și a fost protagonist la atâtea „stand-up comedy”), îl aplaudă, nu o dată, la scenă deschisă pentru jocul său de mască, pentru umorul său când suculent, când sec, pentru marile sale disponibilități de om-orchestra. Căci și aici, la TES, Radu Gheorghe cucerește alternând arta deturnării replicii și a unor panseuri hazlii cu pantomima, cu solo-uri vocale și instrumentale live (la pian sau chitară) și cu sugestia prospețimii, a spontaneității unor delicioase improvizatii ludice.

NATALIA STANCU

O amintire: IOAN MASOFF

Printre omisiunile noastre regretabile, când, încărcăți de grijile și preocupările de o zi, uităm atât de ușor strădaniile de o viață, trebuie să ne întoarcem o clipă – nu ca o reparație, ci ca un popas pe deplin reconfortant pentru noi – și la Ioan Masoff.

Om de valoare și de omenie, a cărui perseverență nu este întrecută decât, poate, de către modestia sa, această bibliotecă vie de documente și de amintiri personalizată, parcă, ideea de continuitate, de trecere a timpului prin generații. Aș îndrăzni să scriu aici că prin vinele lui Ioan Masoff a curs istoria Teatrului Național. Slujitor al acestei instituții încă de la vârsta de 16 ani, secretar al lui Davila și prieten apropiat al multora dintre marii scenei românești, Masoff a cules cu mîgală, a cercetat și ne-a dăruit – prin volumele sale masive de Teatru Românesc – prețioase mărturii ale creșterii și devenirii noastre teatrale. Cărțile sale reprezintă nu numai contribuții de istorie a artei, ci, într-un fel, de memorie a evenimentelor, atât de exacte și de pline de culoare sunt privirile sale istorice.

Jurnal de @front

Am aflat la un moment dat, cu paralizantă surprindere, că soborul responsabililor de librării a considerat inoportună, invocând cu anticipație refuzul pieței, apariția cărții despre viața și arta marelui actor român Petre Liciu, scrisă de Ioan Masoff.

Era prima mare cădere, postumă, a acestui actor – prilej de școală și de exemple înalte pentru mai multe generații – care, în viață fiind, s-a bucurat de atâtea și atâtea succese!

L-am prețuit pe Masoff pentru orele – multe ore – pe care le-a petrecut – uneori în locul nostru – în bibliotecile de pe întreg cuprinsul țării, și l-am iubit cu aceeași dragoste cu care el cioplea istoria teatrului românesc în memoria noastră...

Pentru că cine putea să ne restituie vreodată chipul adevărat al atâtor artiști care, plecând, își iau arta cu ei, definitiv, ireversibil, dacă nu acești venerabili pătimiși ai teatrului ce dețin secretele lor, de nimeni încă spuse?

Mă-ntreb, cine va scrie vreodată, ca pe o modestă compensație, cartea vieții lui Ioan Masoff?

AUREL STORIN

BE MY GUEST!

Flotila provocării

Chiar dacă informațiile apărute au clarificat incidentul «flotei păcii», rămâne faptul real că situația din Orientul Mijlociu s-a complicat și mai mult.

În primele câteva zile de după operațiunea militară a marinei israeliene împotriva „flotei păcii”, am asistat la o erupție de acțiuni de condamnare a gestului și chiar la pusee de antisemitism acut. Militarii israelieni au fost declarați criminali, termenul „masacru” era pe toate buzele și în toate ziarele, Turcia et Co cerea cu insistență o ședință a Consiliului de Securitate al ONU, ba chiar și a Adunării Generale a Organizației, iar „pacifiștii” de la Bruxelles își găsiseră un bun cal de bătaie. Ok, dar de ce s-a instalat așa de grabnic un fel de silenzio stampa? Nu completă, e adevărat, pentru că unii preferă să rămână cretini sau de rea credință până la capăt, în ciuda evidenței. Motivul este simplu, au început să apară informațiile.

Nu-i vorbă, unele erau la lumină, doar că nu voiau să le vadă pacifiștii. Mai întâi, faptul esențial că nu există o criză umanitară în Gaza. Ajutorul financiar acordat regiunii s-a ridicat la circa cinci miliarde de euro în intervalul 1994-2005 - UE - 1,2 miliarde, SUA - 778 de milioane, Arabia Saudită și țările arabe - 334 de milioane etc - și acesta e acordat constant. Coridorul de aprovizionare spre Fâșie a fost menținut deschis de Israel pentru ONU și societățile umanitare permanente, chiar când era ținta atacurilor cu rachete. Îmi pare rău că nu pot posta poze din piețele și magazinele arhiaprovizionate din Gaza, așa, ca probă a „dezastrului umanitar”. Ar mai fi trebuit să știm că blocada a fost instituită cu respectarea tuturor legilor și acordurilor internaționale și că nu aparține doar Israelului, ci și Egiptului, din momentul în care Hamas a preluat controlul.

Asta trebuia să știm.

Am aflat între timp că soldații israelieni au deschis focul doar după ce au fost atacați, fiind în legitimă apărare. Am mai aflat că, dincolo de armele albe, bâtele de baseball și revolvele folosite în actele violente inițiate de „pacifiști”, în spatele proviziilor alimentare de pe nava Navi Marmara se găseau, ca ajutoare umanitare, mortiere, obuze și bazooka. Am mai aflat și faptul foarte pașnic că măcar trei dintre „umanști”, la plecarea din Turcia, își declaraseră intenția de a deveni „martiri” ai cauzei islamiste. Și pentru a fi pe deplin edificați, un raport al Centre d'Information sur les Renseignements et le Terrorisme din 26 mai informează: „IHH, care joacă rolul central în organizarea flotei spre Gaza, este un fond de ajutorare turc cu orientare antioccidentală islamistă radicală. În afara acțiunilor filantropice legale, el susține rețele islamiste radicale, între care Hamas și, măcar în trecut, elemente ale Jihad-ului mondial”.

Rămâne faptul că soldații israelieni au declanșat controlul înaintea intrării flotei în apele naționale, precum și întârzierea cu care Israelul a pus la dispoziția publicului informațiile ce confirmau autoapărarea - dar acestea nu pun în discuție esența incidentului, nici legitimitatea acțiunii marinei israeliene. Din păcate, toate aceste informații nu ajută decât restaurării adevărului. Pentru că, în ce privește situația politică, aceasta e mai complicată decât înainte de incident. Perspectivile rezolvării pașnice a conflictului în Orient se îndepărtează, guvernul Erdogan, care a susținut „flotila păcii”, pare a se distanța de UE și a vira spre islamul radical. Nu va fi pace sub mășlini.

LIVIU ANTONESEI
(Din *Adevărul* – 5 iunie 2010)

Ioan Masoff, văzut de Neagu Rădulescu

REALITATEA EVREIASCĂ

REDACȚIA: București,
str. Popa Nan, nr. 70
Tel. / fax: 021-322.75.60
www.fcer.jewish.ro
e-mail: re2000@rdslink.ro
realitateaevreiasca@gmail.com

Serie nouă a
REVISTEI CULTULUI MOZAIC
Fondată în 1956
de Șef-Rabin dr. Moses Rosen

Redactor-șef:
Dr. AUREL STORIN

Consilier editorial onorific:
DOREL DORIAN

Secretar general de redacție:
ELENA MARINESCU

Redactori: ANDREI BANC
IULIA DELEANU
LUCIANA FRIEDMANN
EVA GALAMBOS
BORIS M. MEHR

Corectură:
MIHAELA OBERSCHI

Traducători:
Ebraică: SARIT BLONDER
Ing. B. TERCATIN (Israel)
Engleză: SANDA LEPOIEV

Relații, administrator
MIHAIL TUNSOIU
Telefon: 021-314.96.90

DTP: GABRIEL IONESCU (0726-221191)
COSMIN MIUȚE

Tiparul: SC SIMPLU PRINT SRL
GHEȚA ROBERT (0743-027955)

Potrivit art. 206 C.P., responsabilitatea juridică pentru conținutul fiecărui text aparține autorului. Redacția nu împărtășește în mod obligatoriu punctele de vedere exprimate în articolele semnate de colaboratori. Redacția nu primește spre publicare decât articole scrise cu diacritice.

Prețul unui abonament pe un an este de 30 lei. Abonamentele pentru cititorii din provincie se vor face la comunitățile evreiești din localitatea respectivă. Pentru cei din București – la sediul F.C.E.R. din str. Sfânta Vineri nr. 9-11, cod poștal 030202. Abonamentele se mai pot achita și prin mandate poștale fie pe adresa F.C.E.R. – la oficiile poștale din localitate, conform catalogului de presă poz. 19375 – pe cont B.C.R. RO51RNCB0074011952750001 filiala sector 3, București. Pentru EUROPA, un abonament pe un an costă 45 de Euro (cu toate taxele incluse). Pentru EXTRA EUROPA, un abonament pe un an costă 95 de dolari USA (cu toate taxele incluse).

CONGRESUL al II-lea AL FEDERAȚIEI COMUNITĂȚILOR EVREIEȘTI DIN ROMÂNIA

(14 și 15 iulie 2010)

BULETIN INFORMATIV NR. 2

COMISIA PENTRU ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONGRESULUI AL II AL FCER- BUCUREȘTI 14-15 IULIE 2010

PROCES-VERBAL

Încheiat azi 17 iunie 2010, cu ocazia întrunirii Comisiei pentru Organizarea și Desfășurarea Congresului al II al FCER 14-15 iulie 2010:

Are loc tragerea la sorți pentru ordinea candidaților pe buletinele de vot, după cum urmează, în conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare și Desfășurare a Congresului al II al FCER, aprobat de către Adunarea Generală Extraordinară a FCER din 3 mai 2010:

1. Candidații pentru Președinte al FCER
2. Candidații pentru Vicepreședinte al FCER
3. Candidații pentru Secretar General al FCER
4. Candidații pentru Comisia de Cenzori a FCER
5. Candidații pentru Președinte al Comisiei de Etică și Mediere
6. Candidații pentru Consiliul de Conducere - Președinți ai Comunităților
7. Candidați pentru Consiliul de Conducere - alți candidați

Tragerea la sorți este efectuată de doi copii-Solomonovici David și Sălculescu Alina:

În urma tragerii la sorți ordinea pe buletinele de vot este următoarea:

1. Pentru Președinte al FCER:

1. Sabetay Corneliu
2. Vainer Aurel

2. Pentru Vicepreședinte al FCER:

1. Schwartz Paul
2. Weiss Corneliu

3. Pentru Secretar General al FCER:

1. Trușter Ivan
2. Kupferberg Albert

4. Pentru Comisia de Cenzori a FCER:

1. Deutsch Ladislau

- 2 -

2. Țugui Florea
3. Sterescu Marcel
4. Iosif Dumitra

5. Pentru Președinte al Comisiei de Etică și Mediere a FCER:

1. Cazimir Ștefan
2. Adler Otto
3. Elias Alexandru

6. Pentru membri ai Consiliului de Conducere al FCER- Președinți de Comunități:

1. Vigdăr Hari
2. Sabetay Corneliu
3. Iancu Isidor
4. David Segal Iancu
5. Schwartz Robert Ștefan
6. Golda Sorin
7. Ghiltman Abraham
8. Markus Hari
9. Bloch Eric Ivan
10. Schlesinger Ionel
11. Aizic Iancu
12. Friedman Luciana Carmela
13. Croitoru Lazar
14. Koppelman Teodor Felix Conrad
15. Friedman Carol
16. David Iosef
17. Solomon Haineric
18. Blumer Sorin
19. Roth Toma Tiberiu
20. Rond Mircea
21. Simsensohn Erwin

7. Pentru membri ai Consiliului de Conducere al FCER-alți candidați:

1. Schottek Ida
2. Galamboș Eva Magdalena

3. Seidler Andrei
4. Aronovici Nilu
5. Cazimir Ștefan
6. Asman Mirela
7. Eliad Hari
8. Trușter Ivan
9. Marcovici Rudy
10. Alexandru Florian
11. Gulyas Attila Gyula
12. Bejan Mona Daniela
13. Vainer Aurel
14. Wigler Solomon
15. Storin Aurel
16. Natan Nuță
17. Ghiță Andrea Julika
18. Marin Irina Sandu (Cajal)
19. Benedek Tiberiu
20. Blănușari Peri
21. Bănescu Ovidiu
22. Deleanu Iulia
23. Kupferberg Eduard
24. Blum Jose

Tragerea la sorți a fost înregistrată video de către dl. Călția Sandu.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces verbal, care se va aduce la cunoștința tuturor candidaților și va fi publicat în Buletinul Informativ nr. 2- CONGRESUL AL II LEA AL FCER -.

Au fost prezenți candidați la diferite funcții care vor fi alese la Congresul al II al FCER.-

COMISIA DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A CONGRESULUI AL II AL FCER

1. Ianfred Silberstein
2. Ionel Horn
3. Marcel Sterescu
4. Laurentiu Katz
5. Mirela Asman
6. Agneta Varnischi
7. Ivan Trușter

ANUNȚ

În perspectiva mai bune cunoașteri a candidaților pentru organele de conducere ale F.C.E.R., revista „Realitatea Evreiască” pune la dispoziție, contra cost, spațiu publicitar pentru campania electorală. Tarif 1,5 ron/cm². (R.E.)

CANDIDAT LA FUNCȚIA DE PREȘEDINTE AL F.C.E.R.

Profesor doctor CORNELIU SABETAY

Prof.univ.dr. Corneliu Sabetay, președintele Comunității craiovene, s-a născut la Craiova, la 1.04.1944, într-o familie evreiască halahică, tatăl său fiind un librar cunoscut în capitala Olteniei. A urmat liceul „Frații Buzești” din acest oraș, apoi Facultatea de Medicină Generală-Pediatrică din Timișoara, pe care a absolvit-o în 1967. A trecut prin toate treptele ierarhice ale unui medic – externat, internat, medic la țară, secundariat la Spitalul de copii „Grigore Alexandrescu” din București. A dat concursuri de promovare atât pentru funcții la spital, revenind la Craiova, cât și de cadru didactic la Facultatea de Medicină, și-a dat doctoratul, a ocupat chiar și funcția de prodecan al acestei facultăți. Astăzi este profesor universitar, doctor la Universitatea de Medicină și Farmacie, Craiova – Facultatea de Medicină, disciplina chirurgie-ortopedie pediatrică, șef de clinică la chirurgie-ortopedie pediatrică la Spitalul clinic județean de urgență nr.1 Craiova.

Dr. Corneliu Sabetay a urmat numeroase cursuri de specializare în țară și în străinătate (Franța, Elveția, Belgia, Statele Unite) și are o bogată activitate publicistică de specialitate. A publicat peste 300 de lucrări științifice în țară și în străinătate, singur sau împreună cu alți autori și a prezentat comunicări științifice la congrese internaționale din Belgia, Franța, Israel, Elveția, Suedia, Thailanda. A fost, la rândul său, organizatorul unor manifestări științifice internaționale. Este membru al unor societăți științifice. A fost decorat, în 1988, cu Ordinul Meritul Sanitar, iar în decembrie 2004 - cu Ordinul Meritul Sanitar în grad de Comandor.

Este implicat și în viața socială a orașului său natal, fiind ales, între 1992-1996, consilier municipal iar din 1996 și până acum – consilier județean. Este căsătorit cu Eva Sabetay, de profesiune medic. Fiul său, Sergiu, este medic în Israel. Dr. Corneliu Sabetay are trei nepoți.

Dr. Corneliu Sabetay provine dintr-o familie sefardă, tatăl, lancu Naftali Sabetay fiind, între 1949-1951, președintele Comunității sefarde din Craiova. A activat atât la comunitatea din Craiova cât și, în timpul studenției, la cea din Timișoara, sub îndrumarea Rabinului Ernest Neumann (z.l.). În cei aproape 20 de ani de când este președintele Comunității craiovene, dr. Corneliu Sabetay a depus eforturi pentru a asigura permanența vieții iudaice și a face cunoscute personalitățile evreiești din Oltenia și nu numai, și pentru a intensifica relațiile pe plan local cu Israelul. O reușită, poate unică în România, a fost înființarea în Craiova, la propunerea lui, a Pieței Ierusalim, apoi denumirea unor străzi după personalități ale vieții culturale evreiești din România (Filip Lazăr, Felix Aderca etc.), contribuția la crearea unor cursuri de iudaistică la Universitatea din Craiova, sprijinirea editării unor lucrări despre comunitatea evreilor din Caracal și Calafat, obținerea la Ierusalim a unor burse de studii pentru cercetători și medici. În cadrul comunității s-a

preocupat de păstrarea vieții iudaice, a memoriei Holocaustului și, în primul rând, de sprijinirea celor nevoiași, vârstnici și bolnavi. Printre planurile de perspectivă ca președinte al comunității figurează dezvoltarea relațiilor economice cu Israelul prin intermediul Camerei de Comerț România-Israel, elaborarea unei lucrări referitoare la evreii din Oltenia, realizarea programului ecumenism-realsemitism în Oltenia, în colaborare cu Facultatea de Teologie Ortodoxă din Craiova, monitorizarea manifestărilor de xenofobie și antisemitism și denunțarea lor publică, sprijinirea cunoașterii istoriei Holocaustului la nivelul școlilor, liceelor și facultăților.

DIN PROGRAMUL CANDIDATULUI LA PREȘEDINȚIA F.C.E.R.

Comunități, obști, sinagogi (cu toate problemele care decurg în sprijinul acestora), cimitire.

- Păstrarea sinagogilor din România ca valori culturale și naționale, ca patrimoniu iudaic internațional: cele care sunt în stare de activitate să fie întreținute, conservate, cu sprijinul statului român, F.C.E.R., organizațiilor filantropice evreiești mondiale. Sinagogile fără activitate să fie păstrate ca obiecte de cult, mici muzee, săli de audiție muzicală cu concursul F.C.E.R. în colaborare cu autoritățile administrative locale;
- Păstrarea cimitirelor trebuie să rămână o obligație de frunte a F.C.E.R.. Pentru aceasta propune renunțarea și punerea în vânzare a unor terenuri libere din cimitire. Prin obținerea de fonduri s-ar putea asigura securitatea cimitirelor prin împrumuturi de calitate efectuate de cumpărători și chiar cu stipularea în contractul de vânzare-cumpărare a obligației de plată a mormintelor din cimitir. De asemenea, este necesară soluționarea umanitară a problemei înmormântării unor parteneri neevrei din căsătorii mixte în parcele bine delimitate în cimitir;
- Preocupare permanentă pentru creșterea numărului oficanților de cult – 6-10 astfel de oficanți împărțiți pe zone geografice ar putea revigora viața religioasă în comunități;
- Eforturi de a face publice pentru societatea românească numele unor evrei care prin meritele lor s-au afirmat de-alungul timpului.

Ecumenism și legături cu diferite culte creștine prin:

- Interconfesionalism la nivel de lider;
- Conferințe ecumenice;
- Ziua porților deschise la sinagogi;
- Lecții despre Holocaust, preocupare pentru descoperirea unor fapte de omenie ale populației românești în perioada dictaturii antonesciene.

Recuperarea bunurilor evreiești prin obținerea acestora pe baza legilor românești și internaționale, cu efecte în primul rând pentru membrii comunităților din România. Activitatea Fundației “Caritatea” să fie transparentă, corectă și să se prezinte periodic rezultatele activității.

Vârsta a treia

Asigurarea pentru vârsta a treia a unui trai decent prin asistență materială și socială prin:

- contribuții la mărirea unor pensii mici;
- bonuri de masă, pachete de alimente, cadouri de sărbători;
- supravegherea la domiciliu a persoanelor cu infirmități, îngrijirea locuinței, asigurarea alimentației;
- asistență medicală de specialitate;
- continuarea unor programe de asistență medicală (oftalmologie și alte specialități).

Implicarea mai mare a femeilor, inclusiv a fetelor tinere, în activitatea comunităților, organizarea cu ajutorul lor a unor cercuri de diverse meserii aducătoare de fonduri.

Îndrumarea tineretului către obținerea de burse de studiu și documentare în străinătate, participare la programe cultural-științifice, iudaice în Israel, SUA etc.

Cultura va face obiectul unor preocupări permanente, cu o serie de măsuri pentru sprijinirea și promovarea TES, Editurii Hasefer, revistei “Realitatea Evreiască”.

Dezvoltarea relațiilor dintre F.C.E.R. și comunități cu instituțiile la nivel național și internațional, cu accent pe relațiile cu Ambasada Israelului în România, cu cea a României la Tel Aviv, cu diaspora evreilor români.

Activitate susținută împotriva manifestărilor de antisemitism, răspândirea cunoștințelor despre Holocaust în școli, facultăți, colaborarea cu muzeul Yad Vașem.

Susținerea activității Rabinatului; preocupare permanentă pentru unificarea comunităților evreiești din România.

Câteva propuneri aducătoare de fonduri:

Înființarea unui liceu de tip Lauder, policlinică de asistență medicală pentru evrei și neevrei cu specialități noi, un hotel și restaurant cașer la București și în Ardeal, o agenție de turism pentru călătorii în Israel și România, o agenție de transport, o librărie Hasefer, transformarea Școlii „Lumina” din Craiova în „Lumina Ecologică”, însemnând școală de asistenți medicali, universitate, spital cu 50-60 de paturi.

CANDIDAT LA FUNCȚIA DE PREȘEDINTE AL F.C.E.R.

DR. RAUREL VAINER

Născut la 10 ianuarie 1932, în prezent – președinte al F.C.E.R., deputat, vicepreședinte al Comisiei de Politică Economică, Reformă și Privatizare din Camera Deputaților, lider al Fundației „Caritatea”, președinte onorific al A.C.P.R.I., având funcții de conducere în organizații evreiești internaționale. Are o vastă experiență în domeniul științelor economice, atât în plan teoretic (absolvent al A.S.E. – București, Universitatea de Studii Economice Paris – Sud, doctor în economie, cercetător științific gradul I, autor a 5 cărți de specialitate, 50 proiecte și studii de marketing, comunicări la numeroase sesiuni științifice și forumuri economice în țară și străinătate, profesor universitar asociat, vicepreședinte și prim vicepreședinte al C.C.I.R. (membru în Consiliul de Administrație al „World Trade Center” București, Fondul „Société Générale” pentru România, Trustul „Carpați” ș.a.). Este vorbitor de franceză, engleză, idiș. Este laureat a numeroase distincții și diplome, al Ordinului „Steaua României” în grad de Cavaler și al Ordinului Național al Legiunii de Onoare în grad de Cavaler, conferit de Franța.

PROGRAM PENTRU MANDATUL DE PREȘEDINTE AL F.C.E.R. 2010 – 2015

(rezumat)

Retrospectivă (mandatul 2005 – 2010)

O parte din Programul structurat în 10 puncte, pentru candidatura la funcția de președinte al F.C.E.R., la primul său congres democratic, *mandatul 2005 – 2010, a devenit realitate*, cu sprijinul colaboratorilor din conducerea Federației și al președinților de comunități. Am

acționat pentru: ~ un *stil de muncă mai democratic, mai dinamic, mai eficient*; ~ *solidaritate și frățietate* (îmbunătățirea serviciilor de asistență socială și medicală pentru supraviețuitorii Holocaustului și nu numai; realizarea, împreună cu Joint, a noului sediu al Centrului de Ajutor Medical din București; largirea voluntariatului asigurat de tineri evrei și neevrei); ~ *managementul judicios financiar contabil al Federației*, care a asigurat resurse financiare necesare în comunități, indiferent de patrimoniul de care dispun; ~ *menținerea vieții religioase de cult mozaic, marcarea sărbătorilor, respectarea preceptelor cașrutului*; ~ *dezvoltarea educației iudaice* (Festivalul „Euroiudaica”, Festivalul de Limbă, Cultură și Artă Idiș, programe de rememorare a unor mari personalități culturale, științifice, artistice evreiești și a contribuției evreilor la viața economică, socială, politică din România, Israel, alte țări); ~ *prezervarea moștenirii istorice iudaice*. Ne-a preocupat: ~ *mai buna cunoaștere a realităților din comunități*; ~ *reabilitarea unor sinagogi, problema atât de complexă a cimitirelor evreiești din România* (Sinagoga Mare din București, Sinagoga Baal Șem Tov din Piatra Neamț, în lucru – refacerea Templului Coral din București, a Sinagogii Mari din Iași); ~ *demararea unui amplu program pentru cele 821 de cimitire evreiești*; ~ *răspândirea cunoștințelor și informațiilor despre viața evreiască* (prin Hasefer, R.E., C.S.I.E.R.); ~ *dezvoltarea continuă a relațiilor între F.C.E.R. și organizațiile evreiești internaționale*; ~ *mutații fundamentale în raporturile de colaborare F.C.E.R., comunitățile evreiești din țară, Joint*; ~ un *nou parteneriat F.C.E.R. – Joint*, cu înființarea de Centre Comunitare Evreiești și a Centrelor de Instruire și Recreere de la Cristian, Borsec, Eforie Nord; ~ *combateră permanentă a antisemitismului și negaționismului*; ~ *refacerea în totalitate a celor 131 de monumente și pietre*

funerare vandalizate din Cimitirul Giurgiului; ~ *alcătuirea unui Consiliu pentru Armonizarea și Coordonarea Acțiunilor de Combatere a Antisemitismului și a Negării Holocaustului*; ~ *comemorarea pogromurilor antievreiești și a deportărilor în lagărele naziste*; ~ *inaugurarea, la București, a Memorialului Holocaustului*. Președintele României a decorat cu diverse Ordine și Medalii supraviețuitori ai Holocaustului, membri ai Comisiei „Elie Wiesel”, conducători ai F.C.E.R. și ai unor comunități din țară. Dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu organizațiile minorităților naționale din România, cu organizațiile și cultele religioase din țară a fost remarcată pe plan național și internațional. Conducerea F.C.E.R. a inițiat și acordat Medalia de Onoare „Prieten al Comunităților Evreiești din România” unor înalte personalități: Regele Mihai I, președintele României, Traian Băsescu etc. *Prin multiple participări la viața publică românească, în calitate de deputat, a crescut notorietatea F.C.E.R. Am susținut adoptarea unor legi importante pentru evrei privind combaterea antisemitismului și negaționismului, majorarea indemnizațiilor pentru evrei și neevrei beneficiari ai Legii nr. 189 ș.a.*

GÂNDURI ȘI INTENȚII DE VIITOR. „CONTINUITATE – UNITATE – ÎMPREUNĂ”

CONTINUITATE

a) A duce mai departe, a înfăptui tot ce am început sau a aduce în stare de fapte concrete, directe, importante neîmplinirile din anii primului mandat prin:

~ realizarea misiunilor și atribuțiilor care revin președintelui F.C.E.R., așa cum sunt

Continuare în pag. III

CANDIDAT LA FUNCȚIA DE PREȘEDINTE AL F.C.E.R.**D R . A U R E L V A I N E R**

Urmare din pag. II ele formulate în Statutul organizației noastre; ~ performanțe de calitate în activitatea de asistență socială și medicală; ~ menținerea sau, poate, chiar creșterea populației evreiești din România; ~ colaborarea cu conducerea comunităților evreiești pentru atragerea de noi membri (cei cu atitudine de rezervă față de comunitate, evrei trăitori în alte țări, cu rădăcini în România, creșterea membrilor afiliați, conform Statutului, adoptarea de măsuri organizatorice privind declararea corectă a naționalității, limbii materne, religiei la Recensământul din 2011, aplicarea Programului „Mazel Tov”); ~ o politică bine gândită în domeniul resurselor umane prin valorificarea competenței, valorii și experienței vârstnicilor și lărgirea receptivității față de tinerii și cei de vârstă mijlocie bine pregătiți, cu aptitudini organizatorice, dornici să se afirme în viața comunitară; ~ îmbunătățirea raportului între numărul membrilor și numărul de angajați în F.C.E.R.; ~ introducerea de metode moderne de pază a sinagogilor și cimitirelor evreiești, amplificarea lucrului pe calculator, sporirea eficienței în conducere și administrație; ~ creșterea randamentului în administrarea patrimoniului economic al F.C.E.R.

b) Propuneri legate de patrimoniul sacru evreiesc: ~ respectarea funcțiilor de cult mozaic ale sinagogilor și cimitirelor evreiești; ~ inițierea și realizarea de lucrări de refacere a sinagogilor în raport cu stadiul lor actual; ~ activități de parteneriat pentru valorificarea patrimoniului sacru în turism cultural și istoric; ~ continuarea lucrărilor de consolidare, reabilitare, modernizare a Templului Coral din București; ~ efectuarea de urgență a lucrărilor de reparații și reabilitare la Sinagoga Mare din București, Sinagoga Mare din Iași, Templele din Galați, Oradea, Roman, Tulcea, Vatra Dornei, Hârlău prin asigurarea finanțării din fonduri structurate (grant-uri, surse atrase necesare); ~ valorificarea unor terenuri disponibile fără morminte din cimitire evreiești, ca sursă importantă de finanțare a lucrărilor de preservare a patrimoniului sacru evreiesc; ~ reluarea, pe măsura obținerii de fonduri necesare, a programului de preservare a cimitirelor evreiești din România, cu prioritate - înlăturarea consecințelor vandalizărilor de cimitire evreiești din București, Ploiești, Botoșani.

c) Combaterea antisemitismului și negaționismului: ~ asigurarea unei structuri funcționale adecvate la F.C.E.R., concomitent cu buna funcționare a Consiliului pentru armonizarea și coordonarea combaterii antisemitismului; ~ realizarea de comemorări ale pogromurilor antievreiești de la Dorohoi, București, Iași, ale deportărilor în lagărele de exterminare naziste și în Transnistria; ~ realizarea, împreună cu comunitățile și Fundația „Caritatea” a unui program de revendicare și redobândire a valorilor (bijuterii, bani, bunuri) rămase de la evreii uciși în Holocaust.

d) Îmbunătățirea managementului economic și financiar pentru:

~ asigurarea echilibrului bugetar și a fluxurilor cât mai bine structurate între F.C.E.R. și comunități; ~ continuarea programului de raționalizare a parcului auto; ~ continuarea procesului de democratizare și transparență a vieții comunitare; ~ revitalizarea Comisiilor consultative de specialitate ale F.C.E.R.; ~ îmbunătățiri în activitatea de cult mozaic; ~ noi performanțe în domeniul activității de educație iudaică, preservare și promovare a moștenirii iudaice culturale.

e) Dezvoltarea parteneriatului F.C.E.R. – Joint, a activității reprezentanților F.C.E.R. la conducerea Fundației „Caritatea”, a colaborării cu Muzeul Iudaismului de la Roș Pina, Muzeul evreilor din Moldova de Nord – Dorohoi etc.

f) Consultarea în permanență a organelor de conducere F.C.E.R. în legătură cu activitățile deputatului F.C.E.R. în Parlament.

g) Inițierea și organizarea unor proiecte de anvergură privind valorificarea patrimoniului iudaic în România (Festival „Euroiudaica”, ediția a II-a, Timișoara, 2011; participări la târguri și expoziții de carte în țară și străinătate, participări la manifestări științifice).

h) Sprijinirea mai departe a Centrelor Comunitare Evreiești, prin extinderea rețelei de centre.

i) Reluarea Programului Generația de Mijloc, la nivel F.C.E.R., comunități, obști.

UNITATE

~ păstrarea și dezvoltarea F.C.E.R., care reunește comunitățile evreiești, cu grad apreciabil de autonomie în decizie și conducere; ~ îmbunătățirea relațiilor dintre Federație și comunități.

ÎMPREUNĂ

~ extinderea cadrului de colaborare între Federație și comunități pentru sporirea eficienței muncii noastre și progresul vieții comunitare evreiești.

* Psalmul 133, Cântarea Treptelor lui David, versetul 1.

„Continuitate – Unitate – Împreună“

Publicitate plătită

CANDIDAT PENTRU FUNCȚIA DE VICEPREȘEDINTE AL F.C.E.R.**ING. PAUL SCHWARTZ**

(Mandatul 2010 – 2015)

Născut la 1 aprilie 1940. Este decorat cu Ordinul Meritul Industrial și Comercial în Grad de Cavaler, absolvent al Institutului Politehnic București – Facultatea T.C.M., al Academiei „Ștefan Gheorghiu” – protecția proprietății intelectuale, specializat în controlul calității, prognoză tehnologică, pedagogie, comerț exterior, programe de leadership în România și Israel. A realizat noi produse fie direct în fabrică, fie în Serviciul Tehnologic al Uzinei „23 August”, a fost șef de proiect, de proces și responsabil cu invenții și inovații la Institutul de Cercetări – Proiectări, a realizat prognoza programului național de compresoare industriale și de proces. În cadrul F.C.E.R., a fost consi-

lier la C.E.B., consilier la F.C.E.R., este vicepreședinte al Federației în mandatul 2005 – 2010. În calitate de consilier al F.C.E.R., responsabil cu generația de mijloc, a realizat 26 de cluburi, cu minim de cheltuielă (investiții și activități de voluntari). Ca vicepreședinte al F.C.E.R. a răspuns de probleme financiare, activități ale D.A.S.M., parc auto, relații cu celelalte minorități naționale, protocol, reprezentare a președintelui F.C.E.R. la diverse evenimente etc. Împreună cu conducerea F.C.E.R., a sprijinit intrarea României în N.A.T.O. și U.E., construirea unei imagini pozitive a României.

CANDIDAT PENTRU FUNCȚIA DE VICEPREȘEDINTE AL F.C.E.R.**Ec. CORNELIU WEISS**

Ec.Corneliu Weiss s-a născut la 26 ianuarie 1950, la București, într-o familie halahică, a emigrat în Israel în 1970 unde a absolvit, în 1974, Facultatea de Științe Sociale și Economice a Universității din Haifa, fiind licențiat în economie și statistică. Este căsătorit și are trei copii. S-a repatriat în 1999. Activitatea sa profesională s-a desfășurat în Israel, în America de Sud și în România.

Israel:

- 1971-1974 - auditor la o mare firmă de contabilitate și audit (Haft @Haft, Haifa);
- 1974-1984 - director economic la Laromme Hotels International, Tel Aviv.

America de Sud:

- 1984-1989 – director executiv la Dacio Turismo S.A., Buenos Aires;
- 1989-1992 – director executiv la Centrul termal marin „Piriavital” de revitalizare și înfrumusețare, Piriapolis-Uruguay, folosindu-se metodele românești ale dr. Ana Aslan și dr. Ionescu Călinești;
- 1992-1994 – consilier independent;
- 1994-1998- director de proiecte-consilier asociat la

firma Horwath Consulting din Buenos Aires, implicat în peste 15 proiecte hoteliere și balneare.

România:

- 1998 până în prezent: director de proiect. Printre realizări:
- activitate de gastronomie (organizări de mese festive cașer la Congresul B’nai B’rith, Ambasada Israelului, mese de Seder, seminarii Joint etc.);
- realizarea unor planuri de afaceri pentru Rivergate Business Center, Monte Nelly Hotel, Axa Construct, Bucharest Plaza Center, Medori Pirsum Ltd;
- planuri de marketing pentru Casa Vernescu, Eurika Marketing SRL/Eurika Service;
- consultări în dezvoltări imobiliare la Anglo-Israeli Group (2000-2007).

Corneliu Weiss a organizat și sponsorizat la București, în 1999, expoziția „Coral pentru America Latină”, prima retrospectivă completă de artă contemporană latino-americană în Europa. Este membru fondator al Asociației de schimburi culturale „Mihai Eminescu” din Buenos Aires. În Israel a organizat cinci festivaluri de folclor și gastronomie românească.

CANDIDAT PENTRU FUNCȚIA DE SECRETAR GENERAL AL F.C.E.R.

IVAN TRUȚER

Născut în 1952. A absolvit Colegiul Național de Apărare, are stagii de marketing la Școala Internațională de Presă de la Paris și Lille; probleme de drepturile omului la Berna; probleme juridice internaționale – Curtea Internațională de Justiție; drepturile omului și ale minorităților naționale, probleme de prevenire a violenței, acestea din urmă - la Haga. Este vorbitor de maghiară și franceză. Între 1970 – 1984 a lucrat la Biroul de Turism pentru Tineret. Din 1990 până în 2007 a deținut funcții de conducere în Administrația Centrală, Guvernul României – Consiliul pentru Minoritățile Naționale, Institutul Român de Investiții, Ministerul Finanțelor Publice. Are experiență managerială (a activat în conducerea SC ALPHA SIM, SC VITALGAZ SA, GRUPUL RODMIR EXPERT ș.a.) A fost vicepreședinte al Fundației *Armonia* – pentru familiile etnic mixte, membru fondator al Delegației guvernamentale pentru negocierea restituirii bunurilor aparținând minorităților naționale etc. Are experiență politică, organizatorică (participant, organizator și co-organizator a numeroase reuniuni internaționale). Din 2007 este director al Oficiului pentru Administrarea și Valorificarea Centrelor de Instruire și Recreere ale F.C.E.R.

CANDIDAT PENTRU FUNCȚIA DE SECRETAR GENERAL AL F.C.E.R.

Ing. ALBERT KUPFERBERG

Ing. Albert Kupferberg s-a născut la 24 ianuarie 1939, la București și se trage dintr-o familie halahică. În 1962 a absolvit Institutul Politehnic București, Facultatea de Mecanică. A fost inginer tehnolog la Întreprinderea Mecanică Ploeni, inginer principal și șef birou proiectare utilaje la Întreprinderea de Utilaj Chimic Ploiești, inginer principal gradul I, director de proiect și șef secție proiectare la Institutul de Proiectări pentru Construcții de Mașini, director de marketing la SC Interom SA Ploiești.

În cadrul F.C.E.R. a fost inspector general (2000-2005), apoi din 2005 până în prezent – secretar general al Federației Comunităților Evreiești din România, ales la primul congres al F.C.E.R.. Este membru în Comitetul Director al Federației, membru în Consiliul Director al Fundației „Caritatea”. A fost decorat cu Ordinul „Meritul Industrial și Comercial” în grad de Cavaler. Este căsătorit și are un fiu.

Ing. Albert Kupferberg a urmat mai multe cursuri de perfecționare profesională, atât în țară cât și în străinătate. De asemenea, în 2006 a absolvit cursul „Buncher” de leadership comunitar, din Israel.

Candidați pentru funcția de Președinte al Comisiei de Etică și Mediere a F.C.E.R.:

Prof. univ. dr. Cazimir Ștefan

Născut: 10 noiembrie 1932, Iași

Critic și istoric literar; doctor în filologie; profesor consultant la Facultatea de Litere a Universității București; membru al Uniunii Scriitorilor din România; 19 volume publicate

Conf. univ. dr. Adler Otto

Adresa: București, Sector 5, Str. Sergent Turturică 11

Născut la Cluj, 4 mai 1929

Studii: Heder 3 ani, Școala Elementară (evreiască) 4 ani, Liceu de Stat 1 an, Liceu Evreiesc 7 ani, Universitatea Politehnică București din 1949 până în 1995 ca student, asistent, doctorantură, șef de lucrări, conferențiar

Deportat la Birkenau, Nazweila și Dachau

Dr. Elias Alexandru

Născut: 23 martie 1925 – București

Căsătorit: Maria Spataru Elias, regizor de film, pensionară

Copii: Andrei Paul Elias, inginer, stabilit la Tel Aviv, Israel, în prezent domiciliat în România – București

Părinți: Elias George și Elias Eveline, evrei, decedați

Candidați pentru Comisia de Cenzori a F.C.E.R.:

Deutsch T. Ladislau

Data nașterii: 26 iunie 1947

Locul nașterii: Blaj, jud. Alba

Adresa actuală: Sibiu, str. Argeșului nr. 2A

Telefon: 0269 / 446 448, 0740 / 871 032

Stare civilă: căsătorit, 2 copii majori (medici)

Țugu Florea

Data și locul nașterii: 11 iulie 1951, Galateni, jud. Teleorman

Naționalitate: română

Atestat expert contabil – 1991

Atestat evaluator – 1993

1973 – 1977: Academia de Studii Economice
Facultatea de Finanțe și Contabilitate

Sterescu Marcel

Data nașterii: 3 octombrie 1930, fiul lui Moritz și al Malvinei

A lucrat în funcția de revizor contabil din anul 1963 la Centrala Uleiuri și Centrala Cărnii, respectiv în Direcția de Control a Ministerului Industriei Alimentare

În prezent – revizor contabil în F.C.E.R., din 1995

Iosif Dumitra

Data nașterii: 15 noiembrie 1956

Domiciliul: Strada Abatorului nr. 3, bl. 6, sc. 3, et. 2, ap. 53

Stare civilă: căsătorit

Copii: o fiică, de 30 de ani, și un băiat, de 20 de ani

Telefon: 0727 / 369 522

FEDERAȚIA COMUNITĂȚILOR EVREIEȘTI DIN ROMÂNIA
COMISIA PENTRU ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA
CONGRESULUI AL II – LEA AL F.C.E.R.
BUCUREȘTI, 14 – 15 IULIE 2010

C O M U N I C A T

Comisia pentru organizarea și desfășurarea Congresului al II-lea al F.C.E.R. din 14-15 iulie 2010, comunică:

- Întâlnirea dintre candidații și delegații la Congresul al II-lea al F.C.E.R., programată pentru 20.06.2010 la CIR Borsec, va avea loc la CIR Cristian, vineri 25.06.2010, ora 12
- Întâlnirea dintre candidații și delegații la Congresul al II-lea al F.C.E.R., programată pentru 27.06.2010 la CIR Cristian, va avea loc joi 24.06.2010, ora 12
- Întâlnirea dintre candidații și delegații la Congresul al II-lea al F.C.E.R., programată la JCC București, str. Popa Soare nr. 18, va avea loc duminică 04.07.2010, ora 11
- Candidații care doresc să participe la aceste întâlniri vor suporta cheltuielile de transport, cazare și masă.

Președintele Comisiei pentru organizarea și desfășurarea Congresului al II-lea al F.C.E.R.

IANFRED SILBERSTEIN

16.06.2010